

Спецификација предмета

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Информатичка писменост 1
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема
Циљ предмета Овладавање основама рада у Microsoft Windows оперативном систему, претраживања и коришћења Interneta, израде и форматирања докумената у програму Microsoft Word.
Исход предмета Стечена знања ће студенту омогућити ефикасно коришћење рачунара са Windows оперативним системом и рад са датотекама. Упознавање са основама коришћења Интернета обезбедиће вештине неопходне за преузимање садржаја са интернета, претраживање веба и рад са електронском поштом. Студент треба да савлада и елементе обраде текста у програму Microsoft Word са нагласком на писању семинарских радова. Курс обухвата садржаје потребне за полагање следећих основних ECDL (European Computer Driving Licence) модула: „Основе коришћења рачунара“, „Основе коришћења интернета“ и „Обрада текста“.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Основе коришћења рачунара (хардвер - делови рачунара, врсте софтвера, ауторско право и лиценца, категорије софтвера, мерне јединице меморије, кодирање знакова, рад са прозорима, подешавање радног окружења, елементи фајл система, управљање фајловима и фолдерима, компресовање и декомпресовање фајлова и фолдера, снимак екрана и прозора). 2. Основе коришћења интернета (рачунарске мреже, Интернет, веб, преузимање садржаја са интернета, претраживање интернета, веб пошта, календар). 3. Обрада текста (радно окружење програма, рад са датотекама и документима, основе уређивања докумената, форматирање текста и пасуса, фусноте, заглавље и подножје, нумерисање страница, листе, слике, табеле, графикони, стилови, натписи, садржај, списак објеката, штампање, циркуларна писма). <i>Практична настава</i> На вежбама се програми, обрађени у теоријском делу курса, илуструју практичним примерима, респективно.
Литература (до 10 референци) Mark Edward Soper, <i>Windows 10 Kao od šale</i> , CET, Beograd, 2016 Faithe Wempen, <i>Digitalna pismenost za neupućene</i> , Mikro knjiga, Beograd, 2015 Patrice-Anne Rutledge, <i>Office 2016 Kao od šale</i> , CET, Beograd, 2016 Zoltan Geler, Karlo Bala, <i>Informatička pismenost - prezentacije, skripte, video tutorijali</i> , http://informatika.ff.uns.ac.rs

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Бесплатни софтверски алати 1
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема
Циљ предмета Овладавање основама коришћења програма отвореног кода (GIMP, Inkscape, LibreOffice Base) који представљају бесплатне алтернативе водећих комерцијалних производа (Adobe Photoshop, Adobe Illustrator, Microsoft Access) и који се поред оперативног система Windows могу користити и на оперативном систему Linux.
Исход предмета Студент треба да савлада основе обраде дигиталних фотографија у програму GIMP, основе рада са векторском графиком у програму Inkscape и да се упозна са основама коришћења база података у програму LibreOffice Base. Курс обухвата садржаје потребне за полагање ECDL (European Computer Driving Licence) модула „Обрада слика“ и „Коришћење база података“.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Обрада фотографија са програмом GIMP (основни појмови растерске графике, радно окружење програма, основе обраде слика, селектовање, трансформације, цртање и попуњавање површине, ретуширање фотографија, филтери и ефекти, рад са текстом, слојеви, штампање). 2. Рад са програмом Inkscape (основни појмови векторске графике, радно окружење програма, рад са датотекама и сликама, цртање геометријских објеката, селектовање и трансформације, рад са текстом, цртање правих и кривих линија, филтери, штампање). 3. Основе коришћења база података у програму LibreOffice Base (основни појмови, табеле, индекси, везе између табела, унос и претраживање података, упити, обрасци, извештаји). <i>Практична настава</i> На вежбама се програми, обрађени у теоријском делу курса, илуструју практичним примерима, респективно.
Литература (до 10 референци) The GIMP Documentation Team, <i>GNU Image Manipulation Program User Manual</i> , 2019, https://docs.gimp.org/2.10/en/ Tavmjong Bah, <i>Inkscape: Guide to a Vector Drawing Program</i> , Fifth Edition, 2017, http://tavmjong.free.fr/INKSCAPE/MANUAL/html/ LibreOffice Documentation Team, <i>LibreOffice Getting Started Guide 6.0</i> , 2018, https://documentation.libreoffice.org/en/english-documentation/getting-started-guide/ The Document Foundation, <i>Base Handbook - Managing your Data</i> , 2013, https://documentation.libreoffice.org/en/english-documentation/base/ Zoltan Geler, Karlo Bala, <i>Besplatni softverski alati - prezentacije, skripte, video tutorijali</i> , http://informatika.ff.uns.ac.rs

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Образовне реформе у Европи
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
Циљ предмета Упознати студенте са значајним реформским правцима у образовању у Европи и свету. Указати студентима на могућности развоја и унапређење квалитета образовања у Србији уз поштовање међународних принципа и начела. Проучавање програма Европске уније и активности међународних организација које играју кључну улогу у међународном образовању. Упознати студенте са основним постулатима међународног образовања и омогућити им критичку анализу и опсервацију савремених тенденција у Европском образовном простору. Омогућити студентима разумевање компаративних анализа образовних система и политика у свету и код нас.
Исход предмета Након успешно савладаног предмета, студент: Дефинише основне међународне документе и организације које се баве унапређењем образовања у Европи и свету. Објашњава утицај друштвеног контекста на образовни систем. Критички анализира и упоређује различите образовне системе и реформске правце. Уме да процени активности и улогу кључних међународних организација у обезбеђењу квалитета образовања. Уме да се изрази јасним и добро структурираним текстом, аргументујући своје ставове. Учествују у раду тима и разуме и уважава друго мишљење.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Европске димензије и реформе у образовању. Програми и улога кључних међународних организација у промовисању међународног образовања: UNESCO, OECD и др. Компетитивност и међународни системи образовања. Кључни појмови и истраживачко подручје у међународном образовању. Интернационализација образовања као савремена образовна појава. Образовне стратегије, развојне политике образовања и наставни кадар. Образовање усмерено на компетенције и вештине за 21. век. Образовање у Србији и процеси интернационализације образовања. <i>Практична настава</i> Евалуација и компаративна анализа међународних образовних система, стратегија и докумената. Упознавање са програмима Европске уније који подстичу међународно образовање: (BASILEUS, JoinEU-SEE, Socrates, Comenius, Erasmus Mundus, Leonardo da Vinci). Израда семинарских радова и есеја, усмене презентације, самостални истраживачки рад.
Литература: 1. <i>Kvalitetno obrazovanje za sve - izazovi reforme obrazovanja u Srbiji</i> (2004): Beograd: Ministarstvo prosvete i sporta Republike Srbije, str. 155-167. 2. Miočić, I., Ledić, J. i Turk, M. (2016). <i>Europska dimenzija u obrazovanju: pristupi i izazovi</i>. Rijeka: Filozofski fakultet u Rijeci. str. 13-37. 3. Gajić, O. (2011). <i>Građansko obrazovanje za demokratiju</i>. Novi Sad: Filozofski fakultet. str. 19-61. 4. Gajić, O., Budić, S. & Lungulov, B. (2009): »Unity in Diversity« as a European Dimension of Higher Education, in: <i>European Dimensions of Changes in the Educational System in Serbia. Research and Development</i>“, Vol. 5, Novi Sad: Faculty of Philosophy, p.p. 133-146. 5. Gajić, O. (2007). Toward the European educational space – experiences of teacher education in Serbia, in: <i>Humanities</i>. Miskolc: University of Miskolc. Innovation and technology Transfer Centre, p.p. 69-73. 6. Gajić, O. (2009). Izazovi profesionalnog obrazovanja nastavnika u evropskoj različitosti, Međunarodna konferencija „Unapređenje obrazovanja učitelja i nastavnika – od selekcije do prakse“/<i>Promoting teacher education from intake system to teaching practise</i>, Zbornik radova sa međunarodne konferencije održane 19-21. maja 2009. (gl. ured. Matti Meri), Jagodina: Pedagoški fakultet, Univerzitet u Kragujevcu, knj.8/1, Tom I, str. 69-76.

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Доживотно образовање
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
Циљ предмета Разумевање значаја доживотног образовања за појединца и савремено друштво. Развијање способности критичке анализе стратегија и пракси доживотног образовања на националном и међународном плану.
Исход предмета Након завршеног курса студент ће бити способан да: разуме темељне појмове и начела концепта доживотног образовања, критички анализира различите стратегије доживотног образовања и могућности њихове практичне примене, активно и одговорно учествују у креирању и реализацији програма доживотног образовања.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Ново промишљање друштвеног развоја. Одрживост као узор друштвеног развоја. Конструкт друштва знања. Доживотно образовање као “кључ за 21. век”. Стратегије доживотног образовања. Компоненте доживотног образовања. Меморандум о доживотном образовању (Лисабон, 2000). Одговорност појединца у процесу доживотног образовања (појединац-група-заједница). Струковно образовање и усавршавање (од квалификације до компетенције). Формално, неформално и информално образовање. Концепт организације која учи. Професионални развој наставника као облик доживотног образовања. Европски акциони програми који подржавају доживотно образовање. <i>Практична настава</i> Скице за дискусију у писаној форми за сваку тему. Презентација семинарског рада на предложеној или слободно изабрану тему релевантну за програмске садржаје.
Литература Andevski, M. i Knežević-Florić, O. (2002). <i>Obrazovanje i održivi razvoj</i> . Novi Sad: Savez pedagoških društava Vojvodine. Commission of the European Communities. (2000). <i>Commission staff working paper. A memorandum on lifelong learning</i> . Brussels, Belgium: European Commission. Radulović, L. (2011). <i>Obrazovanje nastavnika za refleksivnu praksu</i> . Beograd: Filozofski fakultet.

Студијски програм/студијски програми: ОАС сви програми
Врста и ниво студија: Основне академске студије
Назив предмета: Основе научног новинарства
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета Упознавање са општим карактеристикама и врстама новинарства; упознавање са основним појмовима специјалног типа новинарства – научног новинарства
Исход предмета Овладаност основним знањима о професији, као и о специфичностима типа научног новинарства.
Садржај предмета Теоријска настава 1. Опште карактеристике новинарства као професије; 2. Наука и друштво; 3. Кратка историја научног новинарства; 4. Како постати научни новинар 5; Пут до научне приче; 6. Писање о науци (за штампане, електронске и нове медије) 7. Научно новинарство у дигитално доба; 8. Студије случаја; 9. Каријера у научном новинарству. 10. Анализа семинарских радова са дискусијом.
Литература Англер, В. Мартин (2020). <i>Увод у научно новинарство</i> . Београд: Центар за промоцију науке. (изабрана поглавља) Валић Недељковић, Дубравка и Пралица, Дејан (2019). <i>О новинарству и новинарима – друго прерађено и допуњено издање</i> . Нови Сад: Филозофски факултет. (изабрана поглавља) Ласло, Пјер (2015). <i>Научна комуникација – практични водич</i> . Београд: Центар за промоцију науке. (изабрана поглавља) Пралица, Дејан и Баровић, Владимир (2012). Новинарство (не)затворена професија. У: <i>Криза и перспектива знања и науке – зборник радова са међународног научног скупа 'Наука и савремени универзитет 1'</i> . Ниш: Филозофски факултет. Стр. 391-400.

Студијски програм/студијски програми: ОАС сви програми
Врста и ниво студија: Основне академске студије
Назив предмета: Класици светске књижевности 1
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
Циљ предмета Предмет уводи студенте у основне теме хуманистике, са циљем да их упути у темељне праксе академских студија књижевности и у основне појмове историје идеја унутар западног цивилизацијског круга. Током курса отварају се битне теме библијске књижевности (грех и праштање), антике (епска парадигма, трагедија као сукоб закона и обичајности) и раног модерног доба. Студенти се такође упознају са токовима самообликовања модерног човека у раздобљу ренесансе (универзални човек, људско достојанство, хуманизам, индивидуализам, учено незнање, хумор и медицинска теорија хумора). Коначно, кроз лик Кандида ће бити отворена расправа о пројекту просвећивања, док ће лик Фауста послужити као основ за дискусију о модерном херојству знања и о напетости између појединца и заједнице.
Исход предмета Способност примене знања везаних за формирање канона европске књижевности, као и за развој модерне субјективности и препознавање њених елемената у потоњим раздобљима. Усвајање темељних начела тумачења књижевних текстова; способност препознавања књижевних митова и њиховог деловања; оспособљеност за самостално тумачење и вредновање књижевног текста, као и за продубљено посматрање различитих феномена из шире области хуманистичких наука.
Садржај предмета Уводна дискусија: класици и књижевни канон. <i>Еп о Гилгамешу</i> (теме, структура, утицај на западни канон). <i>Књига о Јову</i> и стари пут грешника у светској књижевности. Библија као велики код западне књижевности. Борхесова идеја о четири типа приче (потрага, освајање града, повратак ратника, и смрт бога). Одисеј као претеча типичног књижевног јунака, појединца који је израз читаве једне цивилизације. Аристотелова <i>Поетика</i> као темељ западне књижевности. Антиголина као парадигма трагичне јунакиње. Анализа Сократових идеја везаних за однос знања и незнања и њихово повезивање са хришћанском традицијом мудре лудости. Дантеов силазак у подземни свет и хришћанска уметност. Дубине људске душе: Петраркино писмо о успону на планину Венту. Анализа Еразмове <i>Похвале лудости</i> као архетипског текста „лудачке књижевности“. Дон Кихот као компендиј ренесансног хумора. Модерни роман, модерна субјективност и проблем приповедача. Монтењев идеал самообликовања човека. Љубав и патња: <i>Ромео и Јулија</i> и идеја о љубави у рано модерно доба. Хамлет као израз сложених интелектуалних и моралних токова модерности. Волтеров <i>Кандид</i> и просветитељска парадигма. Фаустов пут од средњовековног мита до модерног индивидуализма.
Литература <i>Примарна:</i> <i>Еп о Гилгамешу</i> (избор). <i>Књига о Јову</i>. Хомер, <i>Одисеја</i> (избор, прев. Милош Ђурић). Софокле, <i>Антигона</i>. Платон, <i>Одбрана Сократова</i>, прев. М. Ђурић, Београд, 1982; Данте, <i>Пакао</i> (више превода, М. Комбол, К. Мићевић); Еразмо, <i>Похвала лудости</i>, прев. Д. Невенић Грабовац, Београд, 2000; Монтењ: <i>Огледи</i>, превод М. Ђорђевић, Београд, 1999 (избор); Сервантес: <i>Дон Кихот I</i>, превод Ђ. Поповића, Д. Вртунског или А. Манчић; В. Шекспир, <i>Ромео и Јулија</i>, прев. Ж. Симић, С. Пандуровић, Београд, 2012 (или неко друго издање); <i>Хамлет</i>, прев. Живојин Симић, Сима Пандуровић (више издања); Волтер, <i>Кандид</i>, прев. Милан Предић (више издања); Гете, <i>Фауст</i>, прев. Бранимир Живојиновић (више издања). <i>Секундарна:</i> Милош Ђурић, <i>Историја хеленске књижевности</i> (више издања); Рене Жирар, <i>Стари пут грешника</i>, Нови Сад, 1989; Франческо де Санктис, "Данте Алигијери", <i>Критички есеји</i>,

Београд, 1960, стр. 33-118; Леон Алкен, *Еразмо међу нама*, Н. Сад, 1994; Ерих Ауербах, *Мимесис*, Београд, 1978 (погл. XII о о Монтењу, XIV о Сервантесу); Љиљана Павловић-Самуровић, *Књига о Сервантесу*, Београд, 2002; В. Гвозден, «Љубав и патња», поговор у В. Шекспир, *Ромео и Јулија*, Београд, 2012; Веселин Костић, *Стваралаштво Виљема Шекспира I и II*, Београд, 1994. Denis de Rougement, *Ljubav i Zapad*, Matica hrvatska, 1974; Е. Ауербах, "Прекинута вечера", *Мимезис*, Београд, 1978, стр. 396-408. Томас Ман, "О Гетеовом *Фаусту*", *Ствараоци и дела*, Нови Сад, 1952, стр. 152-198.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Увод у тумачење производа културне индустрије
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета Полазници курса треба да се упознају са појмовима културе, културне индустрије и масовне културе, као и са теоријским претпоставкама и перспективама помоћу којих је могуће интерпретирати производе културне индустрије.
Исход предмета Полазници курса ће бити оспособљени да практично примене теоријске поставке у тумачењу производа културне индустрије, као и да идентификују идеолошке наносе у овим производима.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Појам културе. Појам културне индустрије и индустрије забаве. Различити углови концептуализације производа културне индустрије. Франкфуртске школа. Британска школа студија културе. Слика света и културна индустрија. <i>Практична настава</i> Анализа производа индустрије културе у различитим земљама и цивилизацијама, идентификовање кључних идеолошких тачака у поменутим производима, разоткривање начина на који производи културне индустрије (филмови, серије, романи, видео игре) утичу на обликовање слике света њихових потрошача.
Литература 1. Стивен Гринблат, „Култура“, Златна греда, новембар, 2004, стр. 40. 2. Џонатан Калер, „Књижевна теорија”. <i>Летопис Матице српске</i>, 475/3, стр. 2005, 333-355 3. Макс Хоркхајмер, Теодор Адорно, <i>Дијалектика Просветитељства</i>, Веселин Маслеша, Сарајево, 1989, стр. 126-173 4. <i>Студије културе: зборник</i>. приредила Ј. Ђорђевић, Службени гласник, Београд, 2009. (избор) 5. Слободан Владушић, Књижевност и коментари, Службени гласник, Београд, 2017, стр. 297-316.

Назив предмета: Основе академског писања (на мађарском језику)
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета Упознавање студената са поступцима који се примењују у истраживању, академском читању и писању.
Исход предмета Студенти су упознати са традиционалним и новим моделима научне комуникације, са врстама академских радова и са стандардима коректног цитирања.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Општи услови за добру писменост. Врсте академско-научних текстова. Избор теме академског рада. Стручна литература. Цитирање, плагијат, библиографија. Критичко читање и прављење бележака. Композиција текста, кохеренција реченица и параграфа, граматичка коректност. Правила квалитетног писања. Апстракт и кључне речи. Есеј. Рецензија. Семинарски рад. Научни рад. Креативно писање. Писање и његова презентација.
Литература Umberto Eco. 2003. Hogyan írjunk szakdolgozatot? Budapest: Kairosz. Richard Aczel, 2000. Hogyan írjunk esszét? Budapest: Osiris. Majoros Pál. 1997. Kutatásmódszertan, avagy hogyan írjunk könnyen, gyorsan jó diplomamunkát? Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó. Gyurgyák János. 1997. Szerkesztők és szerzők kézikönyve. Budapest: Osiris. Fercsik Erzsébet. 2003. Dolgozatírás felsőfokon. Budapest: Krónika Nova, 2003. Kuziak, Michail–Rzepczynski, Slavomir. 2004. Tanuljunk meg írni! Budapest: Magyar Könyvklub. Bertáné Németh Ágnes. 2002. Az irodalomkutatástól a hivatkozásig. Hallgatói segédlet. Pécs: PTE Könyvtára.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Усмено и писмено изражавање у академском окружењу
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ:3
Услов:
Циљ предмета Упознавање студената са вештинама потребним за академске студије, и језиком и стилем усмене и писмене академске комуникације и изражавања.
Исход предмета Студенти ће бити оспособљени да ефикасно прате усмена излагања академског типа, да учествују у групним дискусијама на задате теме, као и да самостално организују и представе сопствено излагање. Такође, биће упознати са појмом академске етике, и начинима навођења извора, те оспособљени за писање академских текстова различитих врста.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Врсте академског говора. Академски монолог и интерактивност. Стратегије за ефикасно слушање академског излагања. Препознавање језика који сигнализира важне информације у оквиру излагања, и стратегије њиховог бележења. Стратегије академског вођења разговора. Начини показивања интересовања за предмет дискусије и прикључивање. Аргументовање сопственог мишљења. Вођење групне дискусије. Прављење веза између сопствених и туђих идеја. Развијање групних дискусија на задате теме. Врсте академских писаних форми. Стратегије презентовања садржаја у писменој и усменој форми. Одабир адекватне теме и организовање садржаја. Структура усмених и писмених форми излагања садржаја. Академски стил изражавања. Уважавање публике. Елементи уверљивости. Усмено и писмено изражавање и технологија. Анализа одабраних узорака усменог излагања и писаних форми. Фокусирано сумирање циљног садржаја.
Литература Банђур, В. (2007). <i>Академско писање</i> . Ужице: Учитељски факултет. Боеглин, М. (2015). <i>Академско писање корак по корак</i> . Нови Сад: Академска књига. Карнеги, Д. (2006). <i>Како брзо и лако савладати говорничку вештину</i> . Београд: Народна књига. Милатовић, В. (2007). <i>Усмено и писмено изражавање</i> . Београд: Рачунарски факултет: СЕТ. Сарџент, Е. и Ферон, Т. (2016). <i>Вештина разговора</i> . Београд: Sezam Book. Суботић, Г. (ур.) (2017). <i>Говори који су променили свет</i> . Београд: Evro Book. Трејси, Б. (2016). <i>Моћ говора</i> . Београд: Финеса. Шипка, М. (2011). <i>Култура говора</i> . Нови Сад: Прометеј. Шуваковић, У. (2010). <i>Академско писање у друштвеним наукама</i> . Београд: Досије.

Студијски програм: ОАС сви студијски програми
Назив предмета: Српски језик: Основи језичке културе и писмености
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: предмет није предвиђен за модуле на ЖКК – Српски језик и књижевност и Српски као нематерњи и страни језик и књижевност
Циљ предмета: Проширивање знања о језичком стандарду и систематизација чињеница и побољшавање способности за креирање писаних и усмених текстова, диференцираних према тематици, намени, жанру, медију.
Исход предмета Студент је способан да валидно конципира разнородне функционалностилске исказе – ортоепски и ортографски узуси; да уочи и превазиђе најчешћих огрешења о норму на граматичком, лексичком и стилском нивоу; да ваљано структурира текст.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> 1. Стандардни језик – појам; норма; нормативни приручници. 2. Ортоепска и ортографска норма – правила дистрибуције акцената; правопис – фонолошки и морфофонолошки. 2.1. Систематизација правописних правила – проблеми и недоумице (велико слово; гласовне промене у правопису; интерпункција; скраћенице; акроними; састављено и растављено писање; транскрипција). 3. Морфолошко-синтаксичка норма – неправилности у области падежне проблематике, конгруенције, рекције и употребе глаголских облика; ред речи – положај енклитика. 4. Лексичка норма – семантичко-прагматичке неправилности (неодговарајућа лексика; плеоназми; таутологије; гомилање синонима и блискозначница; англицизми). 5. Текстуелна норма. 5.1. Преглед типова и врсте текстова – информативни, нормативни, аргументативни, инструктивни, наративни. 5.2. Врста текста и избор лексичких и граматичких средстава. 6. Стилска (жанровска) норма. 6.1. Језички варијетети према медијуму остварења (говор – писање). 6.2. Статус говореног и писаног језика. 6.3. Одлике типичног говореног / усменог и писаног језика. 6.3.1. Разговорни језик и разговорни стил; књижевни језик / говор / стил. 7. Језик науке / научни стил. 8. Административни стил. 8.1. Бирокупатизација језика. 9. Језик медија. 10. Прагматичка (контекстуална) норма. 10.1. Ословљавање и обраћање у писаном и усменом исказу. 10.2. Намеравао и протумачено значење. <i>Практична настава:</i> Рад на тексту – кориговање грешака на свим нивоима; стилске вежбе – писање валидних текстова с обзиром на граматичко устојствоо и лексички регистар појединих стилова. Коришћење речника за различите намене и свих језичких приручника.
Литература: Ивић, Павле и др (2004). <i>Српски језички приручник</i> . Београд: Београдска књига, 93–203. Клајн, Иван. (2007). <i>Речник језичких недоумица</i> . Нови Сад: Прометеј. Klikovac, Duška. (2008). <i>Jezik i moć</i> . Beograd: Biblioteka XX vek. 147–207. Mrazović, Pavica. <i>Gramatika srpskog jezika za strance</i> . (2009). Sremski Karlovci – Novi Sad: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića. 668–749. Пешикан, Митар, Јован Јерковић, Мато Пижурца. (2017). <i>Правопис српскога језика</i> . Нови Сад: Матица српска. Prčić, Tvrtko. (2011). <i>Engleski u srpskom</i> . Novi Sad: Zmaj. 24–51. Radovanović, Milorad. (2003). <i>Sociolingvistika</i> . Sremski Karlovci – Novi Sad: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića. 186–197. Радовановић, Милорад и др. (1996). <i>Српски језик на крају века</i> . Београд: Институт за српски језик САНУ – Службени гласник. 143–159. <i>Речник српскога језика</i> (ур. Николић, М.) (2007). Нови Сад: Матица српска. Subotić, Ljiljana i dr. (2012). <i>Fonetika i fonologija: ortoepska i ortografska norma standardnog srpskog jezika</i> . Novi Sad: Filozofski fakultet [Digitalna biblioteka]. 96–105.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Језик и култура
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
Циљ предмета: Усвајање теоријских знања о језику и његовом специфичном односу према култури.
Исход предмета Оспособљеност за примену стечених теоријских знања у наставној пракси или даљим истраживањима.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> 1. Језик: дефиниција и његове функције. 1.1. Порекло језика и његов развој (научне и наивне представе о пореклу језика). 1.2 Лингвистика као наука о језику. 2. Појам културе и цивилизације. 2.1. Преглед теорија о култури и цивилизацији: рационалистичке и метафизичко-ирационалистичке теорије културе. 2.2. Елементи културе: култура као систем симболичких облика (симбол, алегорија, знак и језик), магија, религија, мит. 2.3. Психоаналитичка теорија архетипова и митова К. Г. Јунга: симбол као искуство колективно несвесног; симболи – конкретизације архетипова. 3. Антропологија и културологија. 4. Распрострањеност језика и култура и њихова разноликост. 5. Настанак цивилизација и њихова обележја. 5.1. Древне цивилизације: Сумер, Вавилон, Египат, Лепенски Вир, Грчка. 5.2. Одлике културе Истока и Запада. 5.3. Хришћанска цивилизација. 6. Проблем односа између језика и културе: језик као компонента и оруђе културе. 6.1. Веза између појединачних култура и језика. 6.2. Заједнице језичких корисника. 6.3. Језик и културни идентитет. 6.4. Теоријска промишљања о односима између језика, културе и мишљења (В. Хумболт, Ф. Боас, Е. Сапир и Б. Ли Ворф) и рађање антрополошке лингвистике / етнолингвистике. 6.5. Теорија језичке релативности. 7. Одједи теорије језичке релативности у савременим истраживањима односа између језика и културе. 7.1. Лексикон као кључ за културну психологију (у теорији Ане Вјежбице). 7.2. Етнолингвистичка школа Никите Толстоја. 7.3. Основне поставке лингвокултурологије: интерсемиотичка транспозиција; предмет лингвокултуролошких истраживања – безеквивалентна лексика, лексичке и концептуалне празнине, јединице које чувају трагове обичаја, обреда, веровања; јединице у које су уграђени стереотипи, архетипови, симболи и сл. 7.4. Фразеолошки и паремиолошки фонд као садржалац културних информација. 7.5. Пример 1: примена методе бинарних опозиција у фразеологији (бог–ђаво, леп–ружан, добар–зао, истина–лаж). 7.6. Пример 2: слика природе вербализована језичким јединицама окупљеним око лексема <i>камен, земља, дрво, змија</i>. <i>Практична настава</i> Литература 1. Бернард Комри, Стивен Метјуз и Марија Полински, <i>Атлас језика</i>, Вараждин: Станек д.о.о., 2003. 2. Милорад Радовановић, <i>Социолингвистика</i>, Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 2003. 3. Ранко Бугарски, <i>Језик и култура</i>, Београд: Библиотека XX век, 2005. 4. Едвард Сапир, <i>Језик</i>, Нови Сад: Дневник, 1992. 5. Бенцамин Ли Ворф, <i>Језик, мисао, стварност</i>, Београд: Београдски издавачко-графички завод, 1979. 6. Никита Толстој, <i>Језик словенске културе</i>, Ниш: Просвета, 1995. 7. Цери Мур, <i>Увод у антропологију: теорије и теоретичари културе</i>, Загреб: Наклада Јасенски и Турк, 2002. 8. Сретен Петровић, <i>Културологија</i>, Београд: Чигоја штампа, 2005.

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Румунска култура
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета: Стицање знања о румунској култури и најзначајније везе са другим наукама и уметностима.
Исход предмета: Студенти знају градиво из румунске културе.
Садржај предмета: Појам културе. Културне вредности. Културни идентитет. Прве културе на румунском тлу; Историја Румуније—главна дешавања; Први народи на територији тадашње Румуније; Формирање румунског народа; Формирање првих румунских држава: Трансилваније, Мунтеније и Молдавије; Настанак румунског језика; Румунско писмо; Први текстови на румунском језику писани ћирилицом; Историја румунског књижевног језика; Историја румунске књижевности—опште карактеристике и најпознатији писци и дела Савремена култура у Румунији; Историја румунског позоришта; Развој румунске кинематографије и утицај европског и америчког филма на румунску кинематографију; Филмска, забавна и народна музика. Знамените личности румунске културе и најпознатији румунски уметници; Румунски филозофи; Правци и тенденције у савременој култури, поезији и прози; Фолклор и румунска уметност: обичаји, народне игре и народна ношња. Румунска керамика. Румунска архитектура; Румунска духовност. Румунска митологија. Традиционална румунска кухиња. Румунска славља и румунске традиције. Најпознатије румунске културне личности у иностранству. Мултикултуралност, интеркултуралност и транскултуралност; Природне лепоте Румуније.
Литература: Avram, Mioara; Marius Sala (2001). <i>Faceți cunoștință cu limba română</i> . Cluj: Echinox. Dramba, Ovidiu (2004). <i>Literatură, cultură, civilizație</i> . București: Saeculum. Lovinescu, Eugen (1972). <i>Istoria civilizației române moderne</i> . București: Editura Științifică. Mehedinți, Simion (2007). <i>Civilizație și cultură</i> . București: Trei. Noica, Constantin (1993). <i>Modelul cultural european</i> . București: Humanitas. Zamfirescu, Dan (1969). <i>România – pământ de civilizație și sinteză</i> . București: Editura pentru Literatură

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Увод у дигиталну хуманистику
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема
Циљ предмета Упознавање студената са концептима и могућностима које дигитална хуманистика пружа у различитим контекстима.
Исход предмета Студент је способан да примењује савремене рачунарске и информационе технологије у различитим контекстима; да овлада вештинама које му омогућавају широк приступ дигиталним подацима, садржајима и информацијама; да примени стечена знања у пракси.
Садржај предмета Дигитална хуманистика – појам, технике истраживања, развој, методологија. Аналогно и дигитално. Онтологија и епистемологија. Од хуманистике до дигиталне хуманистике. Кибернетски дискурс. Кибернетика и уметност. Оквир дигиталних компетенција. Дигитално доба. Процес дигитализације. Сајбер простор. (Де)колонизација знања и технологија. Курирање. Киборг. Природни језици. Дигитални алати, ресурси и средства. Дигитални код и софтвер. Платформе и њихова примена. Иновативни пројектни модели. Мултимедијалност. Базе података. Трансформација неструктурираног текста у структурирани. Нове матрице података. Хипертекстуално уређивање. Конструкција базе текстова. Кориснички интерфејс. Дигитални медији и садржаји. Метамедији. Дигитални текст. Дигитална култура. Визуализација културе. Дигитална уметност. Дигитална културна баштина. Дигитална хуманистика и знање. Дигиталне технологије истраживања и проучавања историје. Одрживост пројеката дигиталне хуманистике. Дигитална хуманистика 2.0. Дигитална етика. Дигитална хуманистика у Србији и свету.
Литература Andevski M., Arsenijević, J. i M. Vidaković (2013). Tipovi znanja na Web 2.0. U: D. Golubović (ur.), <i>Tehnologija, informatika i obrazovanje: stanje i problemi, ciljevi i mogućnosti, promjene i perspektiva: međunarodni simpozijum</i> . Banja Luka: Filozofski fakultet, 229–236. Bogićević, M. Ristić, M., Radovanović, I. (2013). <i>Internet u obrazovanju. Pedagoški aspekti primene interneta u nastavi</i> . Beograd: Učiteljski fakultet, Univerzitet u Beogradu. Popović, D. (2015) Digitalization of books and its impact on educational praxis at University level. In: I. Roceanu (ed.), <i>Rethinking education by leveraging the eLearning pillar of the Digital Agenda for Europe</i> , Vol. 2. Bucharest: “Carol I” National Defence University, 484–488. Popović, D. (2016). New Culture of Learning and New Learning of Cultures: Rethinking Methodology and Potential of e-Learning, In: I. Roceanu (ed.), <i>eLearning Vision 2020!</i> Vol. 2. Bucharest: “Carol I” National Defence University, 426–431. Pralica, D. (2015). Digital Media Technologies and the Perspectives of Virtual Education – Opinions of Students and Professors at the Department of Media Studies, Faculty of Philosophy, University of Novi Sad. In: I. Roceanu (ed.), <i>eLearning and Software for Education</i> . Vol. 3. Bucharest: “Carol I” National Defence University Publishing House, 137–141. Petković, V., & Ivanić, I. (2018). Comparative Analysis of the Use of New Technologies and NTC Learning Method: A Case Study. In: I. Roceanu (ed.), <i>eLearning challenges and new horizons, The 14th International Scientific Conference “eLearning and Software for Education”</i> Bucharest: “Carol I” National Defence University Publishing House, 203-211. Rosen, L. (2012). <i>Teaching and learning in the digital age</i> . London; New York: Routledge. E., Kukić, D. (2016). Upravljanje projektima digitalne humanistike. <i>Media and communication: international scientific journal of media, communication, journalism and public relations</i> . Bijelo Polje: Akademija društvenih nauka, 127-144 Rosen, R. (2013). <i>Dialogic: education for the Internet age</i> . London; New York: Routledge.

Студијски програм : ЖК, Соц, Фил, Ист
Назив предмета: Развојна психологија
Статус предмета: обавезан (изборни на једном модулу ЖК)
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета Упознавање студената са предметом и развојем развојне психологије, специфичностима различитих развојних раздобља, факторима развоја, теоријским приступима и основним информацијама о развојним променама у области физичког и моторног, социоемоционалног, когнитивног и моралног развоја.
Исход предмета Способност студената да прилагоде педагошка очекивања развојним одликама ученика и користе узрасно адекватан приступ наставној интеракцији са особама различитог узраста.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предмет и развој развојне психологије, историјско разумевање детињства, основни теоријски приступи у развојној психологији, фактори развоја, периодизација развоја, развој опажања, моторни, когнитивни, емоционални, социјални, морални, интелектуални, говорни развој. Психологија целоживотног циклуса. <i>Практична настава</i> Обрада проблема који се тичу прилагођавања педагошког рада развојним одликама деце и вежбање узрасно адекватног приступа у наставној и другим врстама интеракције са децом.
Литература Јерковић, И., Зотовић, М. (2017). Развојна психологија (друго измењено и допуњено издање). Београд: Центар за примењену психологију Друштва психолога Србије

Студијски програм : ОАС ЖКК, ФИЛ, СОЦ, ИСТ
Назив предмета: Интерактивна педагогија
Статус предмета: обавезни/изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета Стицање увида у савремена педагошка сазнања о васпитно-образовном процесу на макро и микро нивоу (теоријске и практичне компоненте); Усвајање знања о темељним педагошким појмовима и начелима педагошког рада; Развијање педагошких и комуникацијских компетенција неопходних за васпитно-образовно деловање; Оспособљавање за креирање демократских односа у образовно-васпитној институцији; Оспособљавање студената за процес доживотног образовања и партиципацију у обезбеђивању квалитета педагошког рада у целини.
Исход предмета По завршетку овог курса студенти би требало да умеју да: – Дефинишу и објасне темељне педагошке појмове и начела педагошког рада; – Изаберу прикладне наставне стратегије, методе и поступке на темељу познавања педагошких феномена и фактора који подржавају процес учења; – Примене и критички процене нове наставне стратегије, методе и поступке; – Демонстрирају рефлексивни увид у властите педагошке ставове.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Основна питања и проблеми педагогије (основни педагошки појмови; основна питања развоја личности; аспекти педагошког рада, циљеви васпитно-образовног рада); Нова сазнања и перспективе у педагошкој теорији и пракси; Међуљудски однос као основа педагошког рада; Интеракција и комуникација у образовно-васпитној институцији; Педагошке компетенције наставника; Педагошки рад одељенског старешене; Сарадња са родитељима и другим учесницима и партнерима педагошког процеса; Образовање усмерено ка ученику и промене у образовној установи; Социоемоционална клима у одељењу; Поучавање и учење као интерактивно-комуникацијски процес; Појам и значај интерактивног учења; Интерактивне методе педагошког рада и њихова примена; Идеални наставни блок; Студије о ефектима кооперативне наставе: успешност у реализацији когнитивних, социјалних и афективних циљева. <i>Практична настава: вежбе</i> У изради семинара активно учествују студенти уз менторско вођење наставника. Стратегија и поступци практичног рада односе се на проблемско излагање студената, учење откривањем, расправу на унапред најављену тему и сучељавање мишљења. Израда семинарског рада на предложеној или слободно изабрану тему везану за програмске садржаје. Презентација семинарског рада/пројекта.
Литература – Goleman, D. (2001). <i>Emocionalna inteligencija</i>. Beograd: Čigoja štampa; – Knežević-Florić, O. (prir.) (2006). <i>Interaktivna pedagogija</i>. Novi Sad: Savez pedagoških društava Vojvodine; – Milutinović, J. (2011). <i>Alternative u teoriji i praksi savremenog obrazovanja: put ka kvalitetnom obrazovanju</i>. Novi Sad: Savez pedagoških društava Vojvodine; Vršac: Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje vaspitača „Mihailo Palov”; – Roeders, P. (2003). <i>Interaktivna nastava: dinamike efikasnog učenja i nastave</i>. Beograd: Institut za pedagogiju i andragogiju Filozofskog fakulteta.

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Напредна информатичка писменост 2
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Положен испит из неког од основних информатичких предмета (Информатика, Информатичка писменост 1, Информатичка писменост 2, Бесплатни софтверски алати 1, Бесплатни софтверски алати 2) или одговарајући ECDL сертификат
Циљ предмета Овладавање напредним могућностима израде презентација у програму Microsoft PowerPoint, односно напредним коришћењем програма Microsoft Access за рад са базама података.
Исход предмета Стечена знања ће омогућити студенту ефикасно коришћење напредних функција програма за израду презентација и рад са базама података уз повећање продуктивности. Курс обухвата садржаје неопходне за полагање напредних ECDL (European Computer Driving Licence) модула „Напредне презентације“ и „Напредне базе података“.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Напредне презентације (теме и рад са текстом, табеле, слике, графички објекти, графикони, анимације, мастер слајдови, препоручена правила и структура презентација, распоређивање елемената слајдова, дијаграми, видео и звучни записи, побољшање продуктивности, управљање презентацијама). 2. Напредне базе података (табеле, индекси, везе између табела, примарни и страни кључеви, референцијални интегритет, унос, претраживање и филтрирање података, напредни упити, напредни обрасци, напредни извештаји, макрои, увоз и извоз). <i>Практична настава</i> На вежбама се програми, обрађени у теоријском делу курса, илуструју практичним примерима, респективно.
Литература (до 10 референци) Patrice-Anne Rutledge, <i>Office 2016 Kao od šale</i> , CET, Beograd, 2016 Alempije Veljović, Miroљub Zahorјanski, <i>Uvod u baze podataka</i> , CET, Beograd, 2014 Zoltan Geler, Karlo Bala, <i>Napredna informatička pismenost 2 - prezentacije, skripte, video tutorijali</i> , http://informatika.ff.uns.ac.rs

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Бесплатни софтверски алати 2
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема
Циљ предмета Овладавање основама коришћења програма отвореног кода (LibreOffice, Scribus) који представљају бесплатне алтернативе водећих комерцијалних производа (Microsoft Office, Adobe InDesign) и који се поред оперативног система Windows могу користити и на оперативном систему Linux.
Исход предмета Студент треба да савлада основе обраде текста у програму LibreOffice Writer, да се упозна са основама рада у програму за стоно издаваштво (припрему штампе) Scribus, са елементима табеларних калкулација у програму LibreOffice Calc и са израдом презентација у програму LibreOffice Impress. Курс обухвата садржаје потребне за полагање ECDL (European Computer Driving Licence) модула „Обрада текста“, „Табеларне калкулације“ и „Презентације“.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Увод у обраду текста у програму LibreOffice Writer (радно окружење програма, рад са датотекама и документима, основе уређивања докумената, форматирање текста, форматирање пасуса, фусноте, заглавље и подножје, нумерисање страница, листе, слике, табеле, графикони, стилови, натписи, садржај, списак објеката, штампање). 2. Основе стоног издаваштва у програму Scribus (радно окружење програма, рад са страницама, оквири за текст, оквири за слике, цртање облика, мастер странице, штампање и извоз у PDF). 3. Елементи табеларних калкулација у програму LibreOffice Calc (радно окружење програма, радни листови, подаци и формуле, форматирање ћелија, основе рачунања, основне функције, процентуалне вредности, графикони, штампање). 4. Прављење презентација у програму LibreOffice Impress (радно окружење програма, теме и рад са текстом, табеле, слике, графикони, анимације, мастер слајдови, препоручена правила и структура презентација). <i>Практична настава</i> На вежбама се програми, обрађени у теоријском делу курса, илуструју практичним примерима, респективно.
Литература (до 10 референци) LibreOffice Documentation Team, <i>LibreOffice Getting Started Guide 6.0</i> , 2018, https://documentation.libreoffice.org/en/english-documentation/getting-started-guide/ LibreOffice Documentation Team, <i>Writer Guide 6.0</i> , 2018, https://documentation.libreoffice.org/en/english-documentation/writer/ The Document Foundation, <i>Calc Guide - Working with Spreadsheets</i> , 2013, https://documentation.libreoffice.org/en/english-documentation/calc/ LibreOffice Documentation Team, <i>Impress Guide - Working with Presentations</i> , 2014, https://documentation.libreoffice.org/en/english-documentation/impress/ Zoltan Geler, Karlo Bala, <i>Besplatni softverski alati - prezentacije, skripte, video tutorijali</i> , http://informatika.ff.uns.ac.rs

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Великани српског новинарства
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ:3
Услов: Нема
Циљ предмета Упознати студенте са највећим именима српског новинарства, и најважнијим историјским токовима у развоју новинарства на нашим просторима.
Исход предмета Стечен висок ниво знања о историјским личностима које су највише утицале на настанак и развој новинарства на овим просторима, а биле су важне и за укупан друштвени развој.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Димитрије Давидовић. 2. Милорад и Данило Медаковић. 3. Јаков Игњатовић и Светозар Милетић. 4. Светозар Марковић и Владимир Јовановић. 5. Јован Павловић. 6. Пера Тодоровић и Мита Ценић. 7. Михаило Полит Десанчић. 8. Димитрије Туцовић. 9. Браћа Рибникар. 10. Крста Цицварић и Моша Пијаде. 11. Велимир Бајкић. 12. Милош Црњански и Раде Драинац. 13. Предраг Милојевић и Милица Јаковљевић. 14. Владимир Дедијер. 15. Љубомир Вељковић и Слободан Глумац. <i>Практична настава</i> . Национални радници и просветитељи. 2. Штампари и новинари. 3. Новине у служби политике. 4. Идеолози као новинари. 5. Српска журналистика по угледу на светска журналистичка кретања. 6. Политички критичари. 7. Либерално и радикално у новинама. 8. Борци за социјалну правду. 9. Утемељивачи „Политике“. 10. Превртљивост и доследност. 11. Економски аналитичари. 12. Песници као новинари. 13. Дописници из светских престоница. 14. Комунисти отпадници. 15. Настанак првих њуз магазина и таблоида.
Литература (до 10 референци) 1. Боаров Д; Баровић В. (2011), Великани српске штампе.Београд: Службени гласник. 2. Баровић, В. (2013). Допринос Димитрија Давидовића у формирању модерног српског друштва. У: Живанчевић Секеруш, Ивана (ур.). <i>Зборника радова - Шести међународни интердисциплинарни симпозијум „Сусрет култура“</i> , Књига 2. (921-929). Нови Сад: Филозофски факултет у Новом Саду. 3. Баровић, В. (2012),Новинарски рад Бранислава Нушића као прилог структуралном проучавању развоја жанрова у историји српске журналистике.Нови Сад Филозофски факултет у Новом Саду У: Гудурић, С. (ур.). <i>Језици и културе у времену и простору</i>),541-546. 4. Баровић, В. (2012). Историја таблоида у српској журналистици и личност Крсте

Џицварића У: Валић Недељковић, Дубравка (ур.). *Дигиталне медијске технологије и друштвено-образовне промене 2.* (113-121). Нови Сад: Филозофски факултет у Новом Саду.

5. Вулић, Т. (2007). *Крагујевачка штампа у 19 веку: садржинско-жанровске одлике*. Крагујевац: Народна библиотека „Вук Караџић“.
6. Крестић, В. (1980). *Историја српске штампе у Угарској 1791-1914*. Нови Сад: Матица српска.
7. Попов, Д. (1983). *Српска штампа у Војводини 1918-1941*. Нови Сад: Матица српска.

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Српска књижевност, култура и историја приватног живота
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
Циљ предмета: Стицање знања о основним елементима националне књижевности и културе и увида колико су категорије приватног живота, науке и уметности повезане у хронолошком току, од средњег века до модерног доба.
Исход предмета: Студенти умеју да усвоје и опишу општи појам културе и приватног живота и имају представе о току српске књижевности.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Простор српске културе. Развој књижевности. Приватни живот као важан сегмент појединца у развоју науке и литературе. Категорије приватног живота као део материјалне и духовне култура. Период паганства и раног хришћанства; средњег века; хуманизма, ренесансе и барока; култура 18. столећа; развој током 19. и 20. века; савремено доба <i>Практична настава:</i> Анализа теоријских текстова о појму културе и приватног живота. Интерпретација књижевних текстова. Обилазак музејских и галеријских поставки у граду, а које су у вези са предметом.
Литература 1. Владимир Ћоровић, <i>Историја Срба</i>, 2008. 2. <i>Историја приватног живота у Срба: од средњег века до савременог доба</i>, приредили М. Поповић, М. Тимотијевић, М. Ристовић, 2011. 3. <i>Приватни живот у српским земљама средњег века</i>, приредиле С. Марјановић-Душанић, Д. Поповић, 2004. 4. <i>Од феудалне европе до ренесансе</i>, Д. Бартелеми, Ф. Браунштајн и др, 2001. 5. <i>Приватни живот у српским земљама у освит модерног доба</i>, приредио А. Фотић, 2005.

Студијски програм/студијски програми: ОАС сви програми
Врста и ниво студија: Основне академске студије
Назив предмета: Класици светске књижевности 2
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
Циљ предмета Предмет уводи студенте у основне теме хуманистике, са циљем да их упути у темељне праксе академских студија књижевности и у основне појмове историје идеја унутар западног цивилизацијског круга. Током курса отварају се битне теме модерне књижевности (од романтизма до данашњих дана), али се акценат у тумачењу стваља на то шта канонска дела значе нама данас у 21. столећу. Сходно томе, отварају се питања природе могућности интерпретације, верности тексту и контексту, инсистира се на трагању за занимљивим и иновативним приступима класичним делима, али се отвара и дискусија о кретањима у савременој светској књижевности, као и о последицама тих кретања на разумевање књижевне и културне прошлости.
Исход предмета Способност примене знања везаних за формирање канона европске књижевности, као и за развој модерне субјективности и препознавање њених елемената у потоњим раздобљима. Усвајање темељних начела тумачења књижевних текстова; способност препознавања књижевних митова и њиховог деловања; оспособљеност за самостално тумачење и вредновање књижевног текста, као и за продубљено посматрање различитих феномена из шире области хуманистичких наука. Студенти стичу и утврђују знања из области наратологије (типови приповедача, типови заплета), као и из области дискурса који оспоравају или проширују идеју класика (родне студије, постколонијална теорија).
Садржај предмета Уводна дискусија: модерни класици, књижевни канон и савремена светска књижевност. Читање романа <i>Чича Горио</i> кроз оптику Томе Пикетија (<i>Капитал у 21. веку</i>). Бодлер и Париз као престоница 19. столећа. Границе људског: <i>Франкенштајн</i>, човек или чудовиште? Читалачки избори: Толстој или Достојевски? Реализам. Натурализам. Психологија. Традиција. Епифанија. Роман тока свести. Роман и мит (Џејмс Џојс, Франц Кафка). Естетизам. Модернистички формализам. Просторна форма (Џ. Франк). Егзистенцијализам (Ками). Модернизам и/или авангарда. Утицај филозофије на роман и утицај романа на филозофију. <i>Мали принц</i> и природа фантазије. Борхесови лавиринти. Маркес, магијски реализам и проза "трећег света". Зебалдов <i>Аустерлиц</i>, култура сећања и Холокауст као слом хуманистичке парадигме. Утицај нових медија (радио, телеграф, филм). Светска књижевност данас. Књижевност и глобализација. Књижевност и превођење. Књижевност и тржиште. Постколонијална књижевност. Етнолитература. Висока и ниска књижевност. Феминизам и женска књижевност. Рецепција српске књижевности у иностранству (А. Тишма, Д. Киш, М. Павић).
Литература <i>Примарна:</i> Балзак, <i>Чича Горио</i>, прев. Душан Милачић (више издања). Мери Шели, <i>Франкенштајн</i>, прев. Славка Стевовић (више издања). Бодлер, <i>Цвеће зла</i> (избор, више издања). Достојевски, <i>Злочин и казна</i>, прев. М. Бабовић, Београд, 1964; Толстој, <i>Ана Карењина</i>, прев. З. Велимировић, Београд, 1979; Џејмс Џојс, <i>Портрет уметника у младости</i> прев. Петар Ћурчија, Београд, 1991. Кафка, <i>Преображај</i>, прев. Бранимир Живојиновић; Ками, <i>Странац</i>, прев. З. Хаџи-Видојковић, Београд, 1968. Егзипери, <i>Мали принц</i>, прев. М. Вукмировић, Београд, 2007. Борхес, <i>Изабране приче</i> (разна издања). Маркес, <i>Сто година самоће</i>, прев. Јасна Мимица-Поповић, Београд 1984. В. Г. Зебалд, <i>Аустерлиц</i>, прев. Споменка Крајчевић, Београд, 2009. <i>Секундарна:</i> <i>Француска књижевност II</i>, Београд, 1981, стр. 303-331; Карлхајнц Штирле, "Бодлерове Париске слике и традиција слике Париза", <i>Поезија</i>, 35, 2006, стр. 5-44, прев. Миодраг

Лома; Џ. Стејнер: *Толстој или Достојевски*, Нови Сад, 1989. Албер Ками, „Нада и апсурд у дјелу Франца Кафке“, *Мит и Сизифу*, прев. Н. Самилагић, Сарајево, 1978. Темат и Камију (прир. В. Гвозден), *Поља*, бр. 488, 2014 (пдф верзија: <https://polja.rs/category/2014/>); Џ. Батлер и др, *Феминистичка спорења*, Београд, 2007. Едвард Саид, *Оријентализам*, Београд, 2000. Жак Рансијер, *Политика књижености*, Нови Сад, 2008. Темат о Зебалду, прир. В. Гвозден, А. Бешић, *Поља*, бр. 469, 2011. Владимир Гвозден, *Књижевност, култура, утопија*, Н. Сад, 2011.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Предузетничке вештине
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Групна презентација пре полагања испита
Циљ предмета Циљ предмета је да, на интерактиван начин, прикаже основне концепте предузетништва и пружи заинтересованим студентима психолошка знања и основне вештине које би им олакшале пут ка покретању сопственог бизниса. □
Исход предмета Студенти ће након предмета бити у стању да: • разумеју концепт предузетништва, препознају важне карактеристике предузетничке оријентације и примене технике у сопственом психолошком оснаживању; • овладају техникама у генерисању и евалуирању пословних идеја • овладају вештинама развијања одрживог пословног модела и другим алатима потребним за покретање сопственог пословног подухвата • разумеју концепт финансирања предузетничких идеја и могуће изворе финансирања • демонстрирају познавање основних техника управљања и вођења започетих пословних подухвата, као и примене основних техника управљања људским ресурсима у "микро" бизнисима
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> • Шта је предузетништво? Дефиниција и одређење предузетништва и приказ главних облика предузетништва • Ко су предузетници? Приказ најважнијих особина потребних за покретање сопственог бизниса и како их развијамо (оне које можемо) Ко нису предузетници? Најчешћи митови о предузетницима • Раст и развој предузетничког бизниса • Примери успешних и мање успешних предузетничких прича и шта се из њих може научити <i>Практична настава</i> • Генерисање идеја и препознавање пословних прилика • Развијање одрживог пословног модела
Литература • белешке са предавања • Barringer, B.E. & Ireland, R. D. (2016). <i>Entrepreneurship: Successfully Launching New Ventures</i>. Harlow: Pearson. • Burns, P. (2010). <i>Entrepreneurship and Small Business: Start-up, Growth and Maturity (3rd edition)</i>. New York: Palgrave Macmillan.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Вештина комуникације
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема
Циљ предмета Упознавање студената са основним законитостима успешне комуникације, те са стратегијама за вођење комуникације као и за избегавање и отклањање неспоразума у комуникацији.
Исход предмета Студент је овладао основним законитостима успешне комуникације и зна да примени стратегије за вођење комуникације, као и за избегавање и отклањање неспоразума у комуникацији.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Основни појмови: дефиниција и елементи комуникације; интеракција, комуникација и перцепција; природа, врсте и стратегије комуникације; вербална и невербална комуникација; врсте невербалних знакова и проблеми њиховога разумевања. Основна правила у комуникацији: једноставност, краткоћа, кредибилност, доследност, звук и ритам речи, реч и слика. Социокултурни услови комуникације и њена зависност од типа комуникационог канала. Комуникација путем креирања имица. Комуникација валером и бојом. Законитости комуникације у групи. Мотивациона и емоционална писменост. Мотивациони механизми: хомеостатички и нехомеостатички. Реакције на унутрашње и спољашње мотиве. Конфликти у комуникацији и реакција на њих. Појам конверзације и елементи њене анализе. Језичко-стилска средства за истицање комуникативне намере и постизање комуникативног циља. Обрасци успешне комуникације у различитим комуникативним ситуацијама: успостављање и прекид контакта са саговорником; стратегије вођења и одржавања комуникације, с посебним освртом на идентитет саговорника и специфичне комуникативне услове; облици исказивања уважавања саговорника и његовога мишљења; подстицање саговорника на одржавање комуникације; изражавање толеранције и избегавање вербалног насиља.
Литература Стевић, С. (1997). <i>Анализа конверзације</i> . Београд: Филолошки факултет. * Borg, Dž. (2016). <i>Govor tela</i> . Beograd: Sezam Book. Bugarski, R. (1996). <i>Jezik u društvu</i> . Beograd: Čigoja – XX vek. Bugarski, R. (1997). <i>Jezik u kontekstu</i> . Beograd: Čigoja – XX vek. Klikovac, D. (2008). <i>Jezik i moć</i> . Beograd: XX vek. Mandić, T. (2003). <i>Komunikologija</i> . Beograd: Clio. Marković, M. (2005). <i>Poslovno komuniciranje</i> . Beograd: Clio. Mihajlović, D., Ristić, S., Bojić, I. (2007). <i>Kultura komunikacije</i> . Smederevo: GP LUKS-PRES. Nenadović, M. (2010). <i>Veština komuniciranja</i> . Beograd: Univerzitet u Prištini.

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Савремена мађарска књижевност (на мађарском језику)
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: –
Циљ предмета Упознавање студената са најважнијим институцијама савремене мађарске књижевности. Препознавање иновативних књижевних жанрова, тенденција и аутора. Тумачење најновијих књижевних остварења.
Исход предмета Студент је упознат са најважнијим институцијама савремене мађарске књижевности и са механизмима рада тих институција. Примењује у тумачењу текстова стечена знања о новим књижевним тенденцијама и најмањом генерацијом аутора. Способан је да анализира актуелна остварења књижевног стваралаштва.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Појам савремене књижевности. Проблеми периодизације. 2. Институције, часописи и издавачке куће на мађарском језичком подручју данас. 3. Упознавање најважнијих тенденција мађарске књижевности у 21. веку. 4. Нова поетика историјског романа 5. Манифестација трауме у савременој мађарској књижевности. 6. Текстови о „стварности“, дискурс и поетика транзиције. 7. Глобализација као тема и њени поетски аспекти. 8. Однос популарне културе и књижевности. 9. Интертекстуалност у савременим прозним текстовима и поезији. 10. Теме и мотиви у новом облику. Преплитање традиционалног и модерног у књижевним остварењима. 11. Мађарска књижевност на страним језицима: појава и тенденције. 12. Антологије савремене мађарске књижевности. <i>Практична настава</i>
Литература Bíró Gergely ed. 2017. <i>A századelő novellái</i> . Budapest: Magyar Napló, Fokusz Egyesület. Fenyő D. György ed. 2010. <i>Hézagpótlás : a kortárs magyar irodalom tanítása</i> . Budaörs : Aula. info. Horváth Csaba. 2018. <i>Megtalált szavak : kortárs magyar irodalom posztmodernen innen, posztmodernen túl</i> . Budapest: KRE, L'Harmattan. Horváth Kornélia. 2016. <i>Fejezetek a kortárs magyar líráról</i> . Komárom: Selye János Egyetem. Kappanyos András. 2013. <i>Hová tűnt a huszadik század?</i> Budapest: Balassi. Sz. Molnár Szilvia. 2005. <i>Bevezetés a kortárs irodalomba</i> . Budapest: Hatágú Síp Alapítvány. Mórocz Gábor ed. 2017. <i>A századelő gondolkodói</i> . Budapest: Magyar Napló, Fokusz Egyesület. Szávai Dorottya. 2015. Az elégia visszavág. A kortárs magyar elégjáról. <i>Filológiai Közöny</i> . 1. 73-83. Szitár, Katalin; Molnár, Angelika; Kovács, Gábor et. al. eds. 2014. <i>Esemény és költészet : Az irodalomértés kortárs horizontjai a magyar és a nemzetközi tudományosságban</i> . Veszprém: Pannon Egyetem. Mészáros Márton. 2010. <i>Mai magyar irodalmi olvasókönyv : bevezetés a kortárs magyar irodalom olvasásába</i> . Budapest : Hatágú Síp Alapítvány.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Књижевност за децу и младе у светским оквирима
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета Упознавање студената са изабраним ауторима и делима интернационалне књижевности за децу и омладину. Упознавање са основним одликама различитих врста дечије и омладинске књижевности.
Исход предмета Студенти ће стећи опште знање о различитим жанровима и врстама, као и о ауторима књижевности за децу и омладину. Разумеће улогу књижевности за децу и младе у развијању знања из различитих области, као и у развијању интерперсоналних и интраперсоналних увида. Биће оспособљени да перципирају одлике књижевних дела, са посебним фокусом на педагошке аспекте различитих сарджаја и њихову погодност за разноврсну публику.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Историјски преглед развоја књижевности за децу и младе у свету. Књижевне врсте и жанрови. Фикција и нефикција. Традиционалне бајке као универзални чинилац европске и светске културе. Ауторске бајке. Народне и ауторске песме за децу. Сливовнице. Приповетке за децу. Социјалне приче. Биографске приче. Графички роман и фиктивни дневник. Авантуристички роман. Роман о одрастању (билдунгсроман). Психолошки роман и приче за децу и младе. Документарно-биографска проза. Роман фантазије и роман фантастике. Мистерије и детективски романи за децу и младе. Анализа и критичко промишљање одабраних дела, као представника различитих култура.
Литература Јовановић, В. и Росић, Т. (ур.) (2012). <i>Књижевност за децу и омладину – наука и настава</i> . Јагодина: Факултет педагошких наука. Марјановић, В., Ђуричковић, М. (2007). <i>Књижевност за децу и младе у књижевној критици</i> . Краљево: Либро. Милинковић, М. (2006). <i>Страни писци за децу и младе</i> . Чачак: Легенда. Петровић, Т. (2001). <i>Историја српске књижевности за децу</i> . Врање: Учитељски факултет. Петровић, Т., Вуковић, Н. (1996). <i>Увод у књижевност за децу и омладину</i> . Подгорица: Унирекс. Henderson, D. L., May, J. P. (2005). <i>Exploring Culturally Diverse Literature for Children and Adolescents</i> . Boston, MA: Allyn & Bacon. Prošić-Santovac, D. (2019). <i>The Magical Art: Appropriation, Reception and Interpretation of Fairy Tale</i> . Novi Sad: Filozofski fakultet. Zipes, J. (2006). <i>The Oxford Encyclopedia of Children's Literature. (Vol. 1-4)</i> . Oxford: Oxford University Press.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Српска средњовековна писменост
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Предмет није предвиђен за модуле на ЈКК – Српски језик и књижевност, Српски као нематерњи и страни језик и књижевност и Српска књижевност и језик.
Циљ предмета Стицање знања о културно-историјским приликама функционисања и развоја српске средњовековне писмености.
Исход предмета На крају курса студент ће бити способан да наведе главне карактеристике српске средњовековне писмености и да образложи значај појединих споменика писмености за српску културу.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Културно-историјски контекст настанка словенске писмености: старословенско раздобље. 2. Најстарија писма (глагољица и ћирилица) и старословенски споменици. 3. Ка почецима српске писмености: рана сведочанства о глагољској писмености код Срба и најстарији сачувани ћирилски споменици српске писмености. 4. Српска средњовековна писменост: систем жанрова и диглосија, периодизација. 5. Рашка епоха: узлет српске средњовековне писмености. 6. Ресавска епоха: нова књижевна средишта и покрет ревизије књига. 7. Позна епоха српске средњовековне писмености: доба таворења писмености. 8. Словни састав српске ћирилице; правописне школе (босанско-хумска, рашка и ресавска); типови писма (устав са полууставом и брзопис) 9. Српска средњовековна писменост и штампана књига. 10. Средњовековна писменост у Босни и Хуму.
Литература Богдановић, Димитрије. <i>Историја старе српске књижевности</i> . Београд: Српска књижевна задруга, 1991. Ивић, Павле. <i>Преглед историје српског језика</i> . Карловци – Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 1998, 5–115. Ивић, Павле. Развој књижевног језика на српскохрватском језичком подручју. <i>О језику некадашњем и садашњем</i> . Београд: Београдски издавачко-графички завод – Приштина: Јединство, 1990, 87–141. Грковић Мејџор, Јасмина: III Средњовековна писменост. <i>Списи из историјске лингвистике</i> . Ср. Карловци – Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 2007, 415–480. Јерковић, Вера. Ћирилица српскословенског периода: палеографски приступ проучавању и општи увид у њен развој. <i>Предавања из историје језика</i> . Нови Сад: Филозофски факултет, Одсек за српски језик и лингвистику, 2004, 87–102. Грковић-Мејџор, Јасмина. Језик српске средњовековне писмености: достигнућа и задаци. <i>Шестдесет година Института за српски језик САНУ</i> . Зборник радова I. Београд, 2007, 249–266. Трифуновић, Ђорђе. <i>Ка почецима српске писмености</i> . Београд: Откровење, 2001.

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Југословенско-румунске културне и књижевне везе
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета: Стицање знања о историји југословенско-румунских културних и књиж. веза кроз векове.
Исход предмета: Студенти знају историју југословенско-румунских културних и књиж. веза кроз векове.
Садржај предмета: Традиционално добросуседски односи кроз историју; словенски елементи на северу Дунава, у подножју Карпата, те романски елементи на југу Дунава; Иста вера, традиција и реципроцитети; Слични животни услови. Политички односи: Премисе за добре културне односе; Пред немањички период: помени о »чрним Латинима« на Балкану (летопис попа Дукљанина), те о прецима јужних Словена на северу Дунава (карпатски басен); Значење речи »Србин« и »српски« у румунским старим текстовима; Немањички период: династичке везе; савези и уговори, те узајамне посете у другој половини XIX века, те у XX веку; Владарске повеље и дарови румунских кнежева на југу Дунава, и обратно, Миша Анастасијевић и Милош Обреновић, те њихови поседи у Влашкој. Културни односи: Средњи век и турска окупација Балкана; склањање људи од пера и културе румунских земаља; Задужбине и дарови манастирима с једне и с друге стране; Помени о Србима у румунским изворима и обратно; Односи са Дубровником, везе са Црном Гором; Културни реципроцитети Срба и Румуна у Хабсбуршкој монархији и педагошка упоредна делатност; Црквене везе и штампање књига за Србе у Римнику, те за Румуне у Сремско-карловачкој митрополији и др. Књижевне везе и реципроцитети: Блискост народног стваралаштва на румунском и српском језику; Исти мотиви, личности; Књижевници једне или друге књижевности на пропутавањима или који пишу о једној или другој земљи; Писци који знају оба језика; Антологије и преводи из једне или друге књижевности. Језичке везе и интерференције: словенски елементи, првенствено лексички, у румунском језику, а посебно на банатске говоре и јужнодунавске историјске дијалекте румунског језика и обратно; Реликти средњевековних Влахa у српском језику у пастирској терминологији; Ономастика и нарочито топонимија словенског порекла на тлу Румуније и обратно;
Литература: Банку, Милан (2005). <i>Српско-југословенско- румунски односи кроз векове</i>. Београд. Гавриловић, Никола (1997). <i>Срби и Румуни: српско-румунске везе кроз векове</i>. Београд-Нови Сад: Завод за уџбенике и наставна средства, Прометеј. Gamulesku, Dorin (1974). <i>Elemente de origine sârbocroată ale vocabularului dacoromân</i>. Букурешт-Панчево. Живковић, М. (1976). <i>Сведочанства о српско (југословенско) - румунским културним и књижевним односима</i>. Букурешт. Flora, Radu (1968). <i>Relațiile iugoslavo-române</i>. Panciova: Lumina.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Примена нових технологија у настави
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема
Циљ предмета Упознавање студената са принципима примене нових технологија у настави друштвено-хуманистичких наука, те са концептима и могућностима које пружају у образовном контексту.
Исход предмета Студент је способан да примењује информационе технологије у различитим контекстима образовног процеса; да креира наставни дигитални садржај на основу стандарда информатичког образовања; да овлада вештинама које му омогућавају да несметано употребљава различите онлајн платформе, апликације и дигиталне уређаје у настави и пракси.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Појам информационе и комуникационе технологије. Врсте рачунара. Преносни дигитални уређаји. Појам е-учења, у-учења и м-учења. Основни стандардни информатичког образовања. Дигитална писменост. Бихевиоризам, конструктивизам и конективизам. Ергономија. Оквир дигиталних компетенција и дигитално доба. Педагошки исход примене технологије у различитим контекстима образовног процеса. Друштвене мреже. Гејмификација у образовном процесу. Савремене онлајн платформе и њихова употреба у настави. Софтвери за дислексију. Уређаји и апликације за читање књига у електронском облику. Онлајн енциклопедије. Паметне табле и њихова употреба. Заштита података и приватности на интернету. <i>Практична настава:</i> упознавање и обука за рад са савременима алатима, апликацијама и платформама. Креирање интерактивног садржаја. Moodle. ATutor. aNewSpring. Chamilo. Canvas. Socrative .Blackboard. Sakai. Wiki, WordPress. PowerPoint. . Google Slides. Prezi. Beautiful.ai. Kahoot! Padlet. Voki. Nearpod. Moovly. Blendspace. Grammarly. Audacity. Snagit. Edmodo. EDpuzzle. Wordle. Glogster EDU. Vimeo. Jing. Flickr. Quizlet. Survey Monkey. Duolingo. RefME. GoConqr. Office Lens. myHomework Student Planner. 360 Cities. Facebook, Pinterest, Instagram, Twitter, LinkedIn, Orkut, Minecraft. Lex pad, YouTube, Google Scholar. Google Docs and Drive. Google FormsMicrobit. Evernote. TED/TED Ed. Coursera. Google Apps. e-Learning CONSORTIUM. Sheppard Software.
Литература Bogićević, M. Ristić, M., Radovanović, I. (2013). <i>Internet u obrazovanju. Pedagoški aspekti primene interneta u nastavi</i> . Beograd: Učiteljski fakultet, Univerzitet u Beogradu. Glušac, D. (2012). <i>Elektronsko učenje</i> . Zrenjanin: Univerzitet u Novom Sadu, Tehnički fakultet „Mihajlo Pupin“. I., & Spariosu, L. (2016). Moodle platform - assistance resource in learning Romanian as a foreign language in Serbia. In I. Roceanu (Ed.), <i>eLearning Vision 2020, The 12th International Scientific Conference “eLearning and Software for Education”, Volume III</i> (96-101). Bucharest: “Carol I” National Defence University Publishing House. Petrović, M. (2016). <i>Model e-učenja za podršku razvoju informatičkih kompetencija zaposlenih u obrazovanju</i> . Doktorska disertacija, Novi Sad: Prirodno-matematički fakultet u Novom Sadu http://nardus.mpn.gov.rs/handle/123456789/7184 Petković, V., & Ivanić, I. (2018). Comparative Analysis of the Use of New Technologies and NTC Learning Method: A Case Study. In: I. Roceanu (ed.), <i>eLearning challenges and new horizons, The 14th International Scientific Conference “eLearning and Software for Education”</i> Bucharest: “Carol I” National Defence University Publishing House, 203-211. y, L. (2012). <i>Teaching and learning in the digital age</i> . London; New York: Routledge. f, R. (2013). <i>Dialogic: education for the Internet age</i> . London; New York: Routledge.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Екологија града
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема
Циљ предмета Курс отвара неколико могућности: (а) разумевања начина функционисања друштава (посебно модерних, урбаних) у савременом еколошком контексту., (б) промишљање идеја о окружењу као друштвеној конструкцији (ц) критички однос према идејама које препознају само „природно“ и/или „вештачко“ окружење, (д) разумевање чињеница о томе да се градска друштва налазе у историјском, савременом и будућем епицентру свих збивања у окружењу – пут од енвајронментализма до одрживог развоја.
Исход предмета Оспособљеност за контекстуалну анализу и синтезу посебних проблема друштвено произведеног окружења у урбаним срединама и разликовање социолошког и осталих значења и значаја екологије у урбаним срединама.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Појмовна одређења: град и урбано, екологија и енвајронментализам; социјална екологија, урбана екологија, окружење, природа; интердисциплинарност у социолошком разумевању екологије: подстицаји и опструкције; град као макро-контекст; апологије у научним интерпретацијама социјалне екологије; друштвена конструкција природе; различити погледи на природу: екофеминизам; процеси дугог трајања; популациони, политички, технолошки, еколошки, економски и културни оквири за разумевање екологије града; одрживи развој; одрживи град. <i>Практична настава</i> Појединачна и групна интерпретација и дискусија унапред припремљених текстова, за сваку наставну јединицу/недељу. Анализа карактеристичних студија случаја.
Литература (до 10 референци) 1. Pušić, Ljubinko (2001), Održivi grad: ka jednoj sociologiji okruženja, Nezavisna izdanja Sl. Mašića, Beograd 2. Ponting, Klajv (2007), Ekološka istorija sveta, Odiseja, Beograd. 3. Goleman, Danijel (2010), Ekološka inteligencija, Geopoetika, Beograd.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Биополитика у модерном друштву
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета Предмет има за циљ да упозна студенте са различитим друштвено-историјским и политичким аспектима управљања животом, концепцијама биополитике и биомоћи у контексту савремених глобалних друштвених промена. Наведени циљеви курса могу бити операционализовани на следећи начин: а) разумевање друштвено-историјских процеса настанка биополике; б) разумевање и критички приступ различитим аспектима биополитике и биомоћи; в) аналитичност у проучавању односа и међузависности политике, науке, телесности, идентитета и живота у оквиру савремених друштвених и културних процеса.
Исход предмета Након завршеног курса, студенти ће сазнати најважније концепте, моделе и теорије које се односе на проучавање биополитике у оквиру савремених друштава. Поред тога, студенти ће бити способни за разумевање и самосталну, критичку процену историјских, културолошких и социолошких аспеката биополитике.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Теоријска настава обухвата представљање и проблематизацију следећих наставних јединица, односно тематских целина: 1. поретци моћи и знања: суверенитет, дисциплина, регулација; 2. настанак новог биолошког поретка 3. медиализација друштва и нове технологије контроле 4. различите концепције биополитике; 5. савремена политика и управљање животом; 6. управљање ризицима и питање безбедности у глобалном друштвеном поретку; 7. неолиберализам и управљање; 8. политика границе у глобалним друштвеним процесима; 9. концепт биомоћи; 10. тело, телесност и идентитет; 11. биополитика информационог друштва; 12. постхуманизам. <i>Практична настава:</i> Проучавање основне литературе из области биополитике; анализе и дискусије у вези са литературом, анализа и проблематизација различитих текстуалних и аудио-визуелних материјала, излагање семинарских радова.
Литература – обавезна Marinković, Dušan i Ristić, Dušan (prir.) (2019). <i>Moć nad životom: biopolitika u modernom društvu</i> . Novi Sad: Mediterran Publishing. Шира литература Agamben, Đorđo. 2013. <i>Homo Sacer – Suverena moć i goli život</i> . Loznica: Karpos. Batler, Džudit. 2001. <i>Tela koja nešto znače</i> . Beograd: Fabrika knjiga. Fuko, Mišel. 1998. <i>Treba braniti društvo</i> . Novi Sad: Svetovi. Fuko, Mišel. 2005. <i>Rađanje biopolitike</i> . Novi Sad: Svetovi. Fuko, Mišel. 2012. <i>Moć/znanje</i> . Novi Sad: Mediterran Publishing. Fuko, Mišel. 2014. <i>Bezbednost, teritorija, stanovništvo</i> . Novi Sad: Mediterran Publishing. Hard, Majkl i Negri, Antonio. 2005. <i>Imperija</i> . Beograd: IGAM.

Студијски програм/студијски програми: ОАС сви програми
Врста и ниво студија: Основне академске студије
Назив предмета: Социолошко истраживање маркетинга
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета: Циљ предмета је да омогући студентима да стекну основна знања о једном од најактуелнијих и најдоминантнијих процеса (маркетиншка комуникација) који се односи на сферу рада, а у коме се прожимају људска, друштвена, културна, економска и техничка димензија, као и да развију вештине разумевања, проучавања и објашњавања тог процеса.
Исход предмета: Оспособљеност студената за истраживање разних аспеката маркетинга, као једног сложеног, вишедимензионалног процеса. Развијање вештина и способности активног укључивања будућих стручњака у процес маркетиншке комуникације.
Садржај предмета: <i>Теоријска настава:</i> Усвајање знања о основним карактеристикама маркетинга и маркетиншке комуникације, уз образлагање потребе укључивања социологије у проучавање тог облика друштвеног делања човека. Упознавање са двоструком улогом социологије у том процесу: прво, као науке која настоји да проучи маркетинг као облик комуникације између друштвених актера (најпре у сфери рада); друго, као својеврсне професионалне активности у пословима маркетинга, која се односи на настојање да се потпомаже економски систем у оној мери у којој он уважава истину социолошких анализа и објашњења. Критичка анализа различитих теоријских становишта о маркетингу и стратегијама које имају примену у процесу маркетиншке комуникације. <i>Практична настава:</i> Самостална припрема студената (уз менторско усмеравање) и њихово излагање одговарајућих теоријских проблема који се односе на област маркетиншке комуникације; презентација социолошких (и других научних) студија маркетинга; социолошка анализа конкретних маркетиншких кампања.
Литература: Милошевић, Б. (2019). Основи социологије рада. Ново Милошево: Банатски културни центар. (стр. 278-291) Kotler, F., Vong, V., Sonders, Dž. i Armstrong, G. (2007). Principi marketinga. Beograd: Mate. Kotler, P. i Lane, K. (2006). Marketing menadžment. Beograd: Data status. Милошевић, Б. (2004). Умеће рада. Нови Сад: Прометеј (стр. 351-363). Smit, P. R. (2002). Маркетиншке комуникације. Београд: Клио. Болчић, С. (1995). Социолошка анализа маркетинг стратегија. Социолошки преглед, vol. 29, бр.4, 463-476.

Спецификација предмета – ОАС психологија

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Информатичка писменост 1
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема
Циљ предмета Овладавање основама рада у Microsoft Windows оперативном систему, претраживања и коришћења Interneta, израде и форматирања докумената у програму Microsoft Word.
Исход предмета Стечена знања ће студенту омогућити ефикасно коришћење рачунара са Windows оперативним системом и рад са датотекама. Упознавање са основама коришћења Интернета обезбедиће вештине неопходне за преузимање садржаја са интернета, претраживање веба и рад са електронском поштом. Студент треба да савлада и елементе обраде текста у програму Microsoft Word са нагласком на писању семинарских радова. Курс обухвата садржаје потребне за полагање следећих основних ECDL (European Computer Driving Licence) модула: „Основе коришћења рачунара“, „Основе коришћења интернета“ и „Обрада текста“.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Основе коришћења рачунара (хардвер - делови рачунара, врсте софтвера, ауторско право и лиценца, категорије софтвера, мерне јединице меморије, кодирање знакова, рад са прозорима, подешавање радног окружења, елементи фајл система, управљање фајловима и фолдерима, компресовање и декомпресовање фајлова и фолдера, снимак екрана и прозора). 2. Основе коришћења интернета (рачунарске мреже, Интернет, веб, преузимање садржаја са интернета, претраживање интернета, веб пошта, календар). 3. Обрада текста (радно окружење програма, рад са датотекама и документима, основе уређивања докумената, форматирање текста и пасуса, фусноте, заглавље и подножје, нумерисање страница, листе, слике, табеле, графикони, стилови, натписи, садржај, списак објеката, штампање, циркуларна писма). <i>Практична настава</i> На вежбама се програми, обрађени у теоријском делу курса, илуструју практичним примерима, респективно.
Литература (до 10 референци) Mark Edward Soper, <i>Windows 10 Kao od šale</i> , CET, Beograd, 2016 Faithe Wempen, <i>Digitalna pismenost za neupućene</i> , Mikro knjiga, Beograd, 2015 Patrice-Anne Rutledge, <i>Office 2016 Kao od šale</i> , CET, Beograd, 2016 Zoltan Geler, Karlo Bala, <i>Informatička pismenost - prezentacije, skripte, video tutorijali</i> , http://informatika.ff.uns.ac.rs

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Бесплатни софтверски алати 1
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема
Циљ предмета Овладавање основама коришћења програма отвореног кода (GIMP, Inkscape, LibreOffice Base) који представљају бесплатне алтернативе водећих комерцијалних производа (Adobe Photoshop, Adobe Illustrator, Microsoft Access) и који се поред оперативног система Windows могу користити и на оперативном систему Linux.
Исход предмета Студент треба да савлада основе обраде дигиталних фотографија у програму GIMP, основе рада са векторском графиком у програму Inkscape и да се упозна са основама коришћења база података у програму LibreOffice Base. Курс обухвата садржаје потребне за полагање ECDL (European Computer Driving Licence) модула „Обрада слика“ и „Коришћење база података“.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Обрада фотографија са програмом GIMP (основни појмови растерске графике, радно окружење програма, основе обраде слика, селектовање, трансформације, цртање и попуњавање површине, ретуширање фотографија, филтери и ефекти, рад са текстом, слојеви, штампање). 2. Рад са програмом Inkscape (основни појмови векторске графике, радно окружење програма, рад са датотекама и сликама, цртање геометријских објеката, селектовање и трансформације, рад са текстом, цртање правих и кривих линија, филтери, штампање). 3. Основе коришћења база података у програму LibreOffice Base (основни појмови, табеле, индекси, везе између табела, унос и претраживање података, упити, обрасци, извештаји). <i>Практична настава</i> На вежбама се програми, обрађени у теоријском делу курса, илуструју практичним примерима, респективно.
Литература (до 10 референци) The GIMP Documentation Team, <i>GNU Image Manipulation Program User Manual</i> , 2019, https://docs.gimp.org/2.10/en/ Tavmjong Bah, <i>Inkscape: Guide to a Vector Drawing Program</i> , Fifth Edition, 2017, http://tavmjong.free.fr/INKSCAPE/MANUAL/html/ LibreOffice Documentation Team, <i>LibreOffice Getting Started Guide 6.0</i> , 2018, https://documentation.libreoffice.org/en/english-documentation/getting-started-guide/ The Document Foundation, <i>Base Handbook - Managing your Data</i> , 2013, https://documentation.libreoffice.org/en/english-documentation/base/ Zoltan Geler, Karlo Bala, <i>Besplatni softverski alati - prezentacije, skripte, video tutorijali</i> , http://informatika.ff.uns.ac.rs

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Образовне реформе у Европи
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
Циљ предмета Упознати студенте са значајним реформским правцима у образовању у Европи и свету. Указати студентима на могућности развоја и унапређење квалитета образовања у Србији уз поштовање међународних принципа и начела. Проучавање програма Европске уније и активности међународних организација које играју кључну улогу у међународном образовању. Упознати студенте са основним постулатима међународног образовања и омогућити им критичку анализу и опсервацију савремених тенденција у Европском образовном простору. Омогућити студентима разумевање компаративних анализа образовних система и политика у свету и код нас.
Исход предмета Након успешно савладаног предмета, студент: Дефинише основне међународне документе и организације које се баве унапређењем образовања у Европи и свету. Објашњава утицај друштвеног контекста на образовни систем. Критички анализира и упоређује различите образовне системе и реформске правце. Уме да процени активности и улогу кључних међународних организација у обезбеђењу квалитета образовања. Уме да се изрази јасним и добро структурираним текстом, аргументујући своје ставове. Учествују у раду тима и разуме и уважава друго мишљење.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Европске димензије и реформе у образовању. Програми и улога кључних међународних организација у промовисању међународног образовања: UNESCO, OECD и др. Компетитивност и међународни системи образовања. Кључни појмови и истраживачко подручје у међународном образовању. Интернационализација образовања као савремена образовна појава. Образовне стратегије, развојне политике образовања и наставни кадар. Образовање усмерено на компетенције и вештине за 21. век. Образовање у Србији и процеси интернационализације образовања. <i>Практична настава</i> Евалуација и компаративна анализа међународних образовних система, стратегија и докумената. Упознавање са програмима Европске уније који подстичу међународно образовање: (BASILEUS, JoinEU-SEE, Socrates, Comenius, Erasmus Mundus, Leonardo da Vinci). Израда семинарских радова и есеја, усмене презентације, самостални истраживачки рад.
Литература: 1. <i>Kvalitetno obrazovanje za sve - izazovi reforme obrazovanja u Srbiji</i> (2004): Beograd: Ministarstvo prosvete i sporta Republike Srbije, str. 155-167. 2. Miočić, I., Ledić, J. i Turk, M. (2016). <i>Europska dimenzija u obrazovanju: pristupi i izazovi</i>. Rijeka: Filozofski fakultet u Rijeci. str. 13-37. 3. Gajić, O. (2011). <i>Građansko obrazovanje za demokratiju</i>. Novi Sad: Filozofski fakultet. str. 19-61. 4. Gajić, O., Budić, S. & Lungulov, B. (2009): »Unity in Diversity« as a European Dimension of Higher Education, in: <i>European Dimensions of Changes in the Educational System in Serbia. Research and Development</i>“, Vol. 5, Novi Sad: Faculty of Philosophy, p.p. 133-146. 5. Gajić, O. (2007). Toward the European educational space – experiences of teacher education in Serbia, in: <i>Humanities</i>. Miskolc: University of Miskolc. Innovation and technology Transfer Centre, p.p. 69-73. 6. Gajić, O. (2009). Izazovi profesionalnog obrazovanja nastavnika u evropskoj različitosti, Međunarodna konferencija „Unapređenje obrazovanja učitelja i nastavnika – od selekcije do prakse“/<i>Promoting teacher education from intake system to teaching practise</i>, Zbornik radova sa međunarodne konferencije održane 19-21. maja 2009. (gl. ured. Matti Meri), Jagodina: Pedagoški fakultet, Univerzitet u Kragujevcu, knj.8/1, Tom I, str. 69-76.

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Доживотно образовање
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
Циљ предмета Разумевање значаја доживотног образовања за појединца и савремено друштво. Развијање способности критичке анализе стратегија и пракси доживотног образовања на националном и међународном плану.
Исход предмета Након завршеног курса студент ће бити способан да: разуме темељне појмове и начела концепта доживотног образовања, критички анализира различите стратегије доживотног образовања и могућности њихове практичне примене, активно и одговорно учествују у креирању и реализацији програма доживотног образовања.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Ново промишљање друштвеног развоја. Одрживост као узор друштвеног развоја. Конструкт друштва знања. Доживотно образовање као “кључ за 21. век”. Стратегије доживотног образовања. Компоненте доживотног образовања. Меморандум о доживотном образовању (Лисабон, 2000). Одговорност појединца у процесу доживотног образовања (појединац-група-заједница). Струковно образовање и усавршавање (од квалификације до компетенције). Формално, неформално и информално образовање. Концепт организације која учи. Професионални развој наставника као облик доживотног образовања. Европски акциони програми који подржавају доживотно образовање. <i>Практична настава</i> Скице за дискусију у писаној форми за сваку тему. Презентација семинарског рада на предложеном или слободно изабрану тему релевантну за програмске садржаје.
Литература Andevski, M. i Knežević-Florić, O. (2002). <i>Obrazovanje i održivi razvoj</i> . Novi Sad: Savez pedagoških društava Vojvodine. Commission of the European Communities. (2000). <i>Commission staff working paper. A memorandum on lifelong learning</i> . Brussels, Belgium: European Commission. Radulović, L. (2011). <i>Obrazovanje nastavnika za refleksivnu praksu</i> . Beograd: Filozofski fakultet.

Студијски програм/студијски програми: ОАС сви програми
Врста и ниво студија: Основне академске студије
Назив предмета: Основе научног новинарства
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета Упознавање са општим карактеристикама и врстама новинарства; упознавање са основним појмовима специјалног типа новинарства – научног новинарства
Исход предмета Овладаност основним знањима о професији, као и о специфичностима типа научног новинарства.
Садржај предмета Теоријска настава 1. Опште карактеристике новинарства као професије; 2. Наука и друштво; 3. Кратка историја научног новинарства; 4. Како постати научни новинар 5; Пут до научне приче; 6. Писање о науци (за штампане, електронске и нове медије) 7. Научно новинарство у дигитално доба; 8. Студије случаја; 9. Каријера у научном новинарству. 10. Анализа семинарских радова са дискусијом.
Литература Англер, В. Мартин (2020). <i>Увод у научно новинарство</i> . Београд: Центар за промоцију науке. (изабрана поглавља) Валић Недељковић, Дубравка и Пралица, Дејан (2019). <i>О новинарству и новинарима – друго прерађено и допуњено издање</i> . Нови Сад: Филозофски факултет. (изабрана поглавља) Ласло, Пјер (2015). <i>Научна комуникација – практични водич</i> . Београд: Центар за промоцију науке. (изабрана поглавља) Пралица, Дејан и Баровић, Владимир (2012). Новинарство (не)затворена професија. У: <i>Криза и перспектива знања и науке – зборник радова са међународног научног скупа 'Наука и савремени универзитет 1'</i> . Ниш: Филозофски факултет. Стр. 391-400.

Студијски програм/студијски програми: ОАС сви програми
Врста и ниво студија: Основне академске студије
Назив предмета: Класици светске књижевности 1
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
Циљ предмета Предмет уводи студенте у основне теме хуманистике, са циљем да их упутује у темељне праксе академских студија књижевности и у основне појмове историје идеја унутар западног цивилизацијског круга. Током курса отварају се битне теме библијске књижевности (грех и праштање), антике (епска парадигма, трагедија као сукоб закона и обичајности) и раног модерног доба. Студенти се такође упознају са токовима самообликовања модерног човека у раздобљу ренесансе (универзални човек, људско достојанство, хуманизам, индивидуализам, учено незнање, хумор и медицинска теорија хумора). Коначно, кроз лик Кандида ће бити отворена расправа о пројекту просвећивања, док ће лик Фауста послужити као основ за дискусију о модерном херојству знања и о напетости између појединца и заједнице.
Исход предмета Способност примене знања везаних за формирање канона европске књижевности, као и за развој модерне субјективности и препознавање њених елемената у потоњим раздобљима. Усвајање темељних начела тумачења књижевних текстова; способност препознавања књижевних митова и њиховог деловања; оспособљеност за самостално тумачење и вредновање књижевног текста, као и за продубљено посматрање различитих феномена из шире области хуманистичких наука.
Садржај предмета Уводна дискусија: класици и књижевни канон. <i>Еп о Гилгамешу</i> (теме, структура, утицај на западни канон). <i>Књига о Јову</i> и стари пут грешника у светској књижевности. Библија као велики код западне књижевности. Борхесова идеја о четири типа приче (потрага, освајање града, повратак ратника, и смрт бога). Одисеј као претеча типичног књижевног јунака, појединца који је израз читаве једне цивилизације. Аристотелова <i>Поетика</i> као темељ западне књижевности. Антигона као парадигма трагичне јунакиње. Анализа Сократових идеја везаних за однос знања и незнања и њихово повезивање са хришћанском традицијом мудре лудости. Дантеов силазак у подземни свет и хришћанска уметност. Дубине људске душе: Петраркино писмо о успону на планину Венту. Анализа Еразмове <i>Похвале лудости</i> као архетипског текста „лудачке књижевности“. Дон Кихот као компендиј ренесансног хумора. Модерни роман, модерна субјективност и проблем приповедача. Монтењев идеал самообликовања човека. Љубав и патња: <i>Ромео и Јулија</i> и идеја о љубави у рано модерно доба. Хамлет као израз сложених интелектуалних и моралних токова модерности. Волтеров <i>Кандид</i> и просветитељска парадигма. Фаустов пут од средњовековног мита до модерног индивидуализма.
Литература <i>Примарна:</i> <i>Еп о Гилгамешу</i> (избор). <i>Књига о Јову</i>. Хомер, <i>Одисеја</i> (избор, прев. Милош Ђурић). Софокле, <i>Антигона</i>. Платон, <i>Одбрана Сократова</i>, прев. М. Ђурић, Београд, 1982; Данте, <i>Пакао</i> (више превода, М. Комбол, К. Мићевић); Еразмо, <i>Похвала лудости</i>, прев. Д. Невенић Грабовац, Београд, 2000; Монтењ: <i>Огледи</i>, превод М. Ђорђевић, Београд, 1999 (избор); Сервантес: <i>Дон Кихот I</i>, превод Ђ. Поповића, Д. Вртунског или А. Манчић; В. Шекспир, <i>Ромео и Јулија</i>, прев. Ж. Симић, С. Пандуровић, Београд, 2012 (или неко друго издање); <i>Хамлет</i>, прев. Живојин Симић, Сима Пандуровић (више издања); Волтер, <i>Кандид</i>, прев. Милан Предић (више издања); Гете, <i>Фауст</i>, прев. Бранимир Живојиновић (више издања). <i>Секундарна:</i> Милош Ђурић, <i>Историја хеленске књижевности</i> (више издања); Рене Жирар, <i>Стари пут грешника</i>, Нови Сад, 1989; Франческо де Санктис, "Данте Алигијери", <i>Критички есеји</i>,

Београд, 1960, стр. 33-118; Леон Алкен, *Еразмо међу нама*, Н. Сад, 1994; Ерих Ауербах, *Мимесис*, Београд, 1978 (погл. XII о о Монтењу, XIV о Сервантесу); Љиљана Павловић-Самуровић, *Књига о Сервантесу*, Београд, 2002; В. Гвозден, «Љубав и патња», поговор у В. Шекспир, *Ромео и Јулија*, Београд, 2012; Веселин Костић, *Стваралаштво Виљема Шекспира I и II*, Београд, 1994. Denis de Rougement, *Ljubav i Zapad*, Matica hrvatska, 1974; Е. Ауербах, "Прекинута вечера", *Мимезис*, Београд, 1978, стр. 396-408. Томас Ман, "О Гетеовом *Фаусту*", *Ствараоци и дела*, Нови Сад, 1952, стр. 152-198.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Увод у тумачење производа културне индустрије
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета Полазници курса треба да се упознају са појмовима културе, културне индустрије и масовне културе, као и са теоријским претпоставкама и перспективама помоћу којих је могуће интерпретирати производе културне индустрије.
Исход предмета Полазници курса ће бити оспособљени да практично примене теоријске поставке у тумачењу производа културне индустрије, као и да идентификују идеолошке наносе у овим производима.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Појам културе. Појам културне индустрије и индустрије забаве. Различити углови концептуализације производа културне индустрије. Франкфуртске школа. Британска школа студија културе. Слика света и културна индустрија. <i>Практична настава</i> Анализа производа индустрије културе у различитим земљама и цивилизацијама, идентификовање кључних идеолошких тачака у поменутим производима, разоткривање начина на који производи културне индустрије (филмови, серије, романи, видео игре) утичу на обликовање слике света њихових потрошача.
Литература 1. Стивен Гринблат, „Култура“, Златна греда, новембар, 2004, стр. 40. 2. Џонатан Калер, „Књижевна теорија“. <i>Летопис Матице српске</i> , 475/3, стр. 2005, 333-355 3. Макс Хоркхајмер, Теодор Адорно, <i>Дијалектика Просветитељства</i> , Веселин Маслеша, Сарајево, 1989, стр. 126-173 4. <i>Студије културе: зборник</i> . приредила Ј. Ђорђевић, Службени гласник, Београд, 2009. (избор) 5. Слободан Владушић, Књижевност и коментари, Службени гласник, Београд, 2017, стр. 297-316.

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Основе академског писања (на мађарском језику)
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета Упознавање студената са поступцима који се примењују у истраживању, академском читању и писању.
Исход предмета Студенти су упознати са традиционалним и новим моделима научне комуникације, са врстама академских радова и са стандардима коректног цитирања.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Општи услови за добру писменост. Врсте академско-научних текстова. Избор теме академског рада. Стручна литература. Цитирање, плагијат, библиографија. Критичко читање и прављење бележака. Композиција текста, кохеренција реченица и параграфа, граматичка коректност. Правила квалитетног писања. Апстракт и кључне речи. Есеј. Рецензија. Семинарски рад. Научни рад. Креативно писање. Писање и његова презентација.
Литература Umberto Eco. 2003. Hogyan írjunk szakdolgozatot? Budapest: Kairosz. Richard Aczel, 2000. Hogyan írjunk esszét? Budapest: Osiris. Majoros Pál. 1997. Kutatásmódszertan, avagy hogyan írjunk könnyen, gyorsan jó diplomamunkát? Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó. Gyurgyák János. 1997. Szerkesztők és szerzők kézikönyve. Budapest: Osiris. Fercsik Erzsébet. 2003. Dolgozatírás felsőfokon. Budapest: Krónika Nova, 2003. Kuziak, Michail–Rzepczynski, Slavomir. 2004. Tanuljunk meg írni! Budapest: Magyar Könyvklub. Bertáné Németh Ágnes. 2002. Az irodalomkutatástól a hivatkozásig. Hallgatói segédlet. Pécs: PTE Könyvtára.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Усмено и писмено изражавање у академском окружењу
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ:3
Услов:
Циљ предмета Упознавање студената са вештинама потребним за академске студије, и језиком и стилем усмене и писмене академске комуникације и изражавања.
Исход предмета Студенти ће бити оспособљени да ефикасно прате усмена излагања академског типа, да учествују у групним дискусијама на задате теме, као и да самостално организују и представе сопствено излагање. Такође, биће упознати са појмом академске етике, и начинима навођења извора, те оспособљени за писање академских текстова различитих врста.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Врсте академског говора. Академски монолог и интерактивност. Стратегије за ефикасно слушање академског излагања. Препознавање језика који сигнализира важне информације у оквиру излагања, и стратегије њиховог бележења. Стратегије академског вођења разговора. Начини показивања интересовања за предмет дискусије и прикључивање. Аргументовање сопственог мишљења. Вођење групне дискусије. Прављење веза између сопствених и туђих идеја. Развијање групних дискусија на задате теме. Врсте академских писаних форми. Стратегије презентовања садржаја у писменој и усменој форми. Одабир адекватне теме и организовање садржаја. Структура усмених и писмених форми излагања садржаја. Академски стил изражавања. Уважавање публике. Елементи уверљивости. Усмено и писмено изражавање и технологија. Анализа одабраних узорака усменог излагања и писаних форми. Фокусирано сумирање циљног садржаја.
Литература Банђур, В. (2007). <i>Академско писање</i> . Ужице: Учитељски факултет. Боглин, М. (2015). <i>Академско писање корак по корак</i> . Нови Сад: Академска књига. Карнеги, Д. (2006). <i>Како брзо и лако савладати говорничку вештину</i> . Београд: Народна књига. Милатовић, В. (2007). <i>Усмено и писмено изражавање</i> . Београд: Рачунарски факултет: СЕТ. Сарцент, Е. и Ферон, Т. (2016). <i>Вештина разговора</i> . Београд: Sezam Book. Суботић, Г. (ур.) (2017). <i>Говори који су променили свет</i> . Београд: Evro Book. Трејси, Б. (2016). <i>Моћ говора</i> . Београд: Финеса. Шипка, М. (2011). <i>Култура говора</i> . Нови Сад: Прометеј. Шуваковић, У. (2010). <i>Академско писање у друштвеним наукама</i> . Београд: Досије.

Студијски програм: ОАС сви студијски програми
Назив предмета: Српски језик: Основи језичке културе и писмености
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: предмет није предвиђен за модуле на ЈКК – Српски језик и књижевност и Српски као нематерњи и страни језик и књижевност
Циљ предмета: Проширивање знања о језичком стандарду и систематизација чињеница и побољшавање способности за креирање писаних и усмених текстова, диференцираних према тематици, намени, жанру, медију.
Исход предмета Студент је способан да валидно конципира разнородне функционалностилске исказе – ортоепски и ортографски узуси; да уочи и превазиђе најчешћих огрешења о норму на граматичком, лексичком и стилском нивоу; да ваљано структурира текст.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> 1. Стандардни језик – појам; норма; нормативни приручници. 2. Ортоепска и ортографска норма – правила дистрибуције акцената; правопис – фонолошки и морфофонолошки. 2.1. Систематизација правописних правила – проблеми и недоумице (велико слово; гласовне промене у правопису; интерпункција; скраћенице; акроними; састављено и растављено писање; транскрипција). 3. Морфолошко-синтаксичка норма – неправилности у области падежне проблематике, конгруенције, рекције и употребе глаголских облика; ред речи – положај енклитика. 4. Лексичка норма – семантичко-прагматичке неправилности (неодговарајућа лексика; плеоназми; таутологије; гомилање синонима и блискозначница; англицизми). 5. Текстурална норма. 5.1. Преглед типова и врсте текстова – информативни, нормативни, аргументативни, инструктивни, наративни. 5.2. Врста текста и избор лексичких и граматичких средстава. 6. Стилска (жанровска) норма. 6.1. Језички варијетети према медијуму остварења (говор – писање). 6.2. Статус говореног и писаног језика. 6.3. Одлике типичног говореног / усменог и писаног језика. 6.3.1. Разговорни језик и разговорни стил; књижевни језик / говор / стил. 7. Језик науке / научни стил. 8. Административни стил. 8.1. Бирокупатизација језика. 9. Језик медија. 10. Прагматичка (контекстуална) норма. 10.1. Ословљавање и обраћање у писаном и усменом исказу. 10.2. Намеравао и протумачено значење. <i>Практична настава:</i> Рад на тексту – кориговање грешака на свим нивоима; стилске вежбе – писање валидних текстова с обзиром на граматичко устојствоо и лексички регистар појединих стилова. Коришћење речника за различите намене и свих језичких приручника.
Литература: Ивић, Павле и др (2004). <i>Српски језички приручник</i> . Београд: Београдска књига, 93–203. Клајн, Иван. (2007). <i>Речник језичких недоумица</i> . Нови Сад: Прометеј. Klikovac, Duška. (2008). <i>Jezik i moć</i> . Beograd: Biblioteka XX vek. 147–207. Mrazović, Pavica. <i>Gramatika srpskog jezika za strance</i> . (2009). Sremski Karlovci – Novi Sad: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića. 668–749. Пешикан, Митар, Јован Јерковић, Мато Пижурца. (2017). <i>Правопис српскога језика</i> . Нови Сад: Матица српска. Prčić, Tvrtko. (2011). <i>Engleski u srpskom</i> . Novi Sad: Zmaj. 24–51. Radovanović, Milorad. (2003). <i>Sociolingvistika</i> . Sremski Karlovci – Novi Sad: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića. 186–197. Радовановић, Милорад и др. (1996). <i>Српски језик на крају века</i> . Београд: Институт за српски језик САНУ – Службени гласник. 143–159. <i>Речник српскога језика</i> (ур. Николић, М.) (2007). Нови Сад: Матица српска. Subotić, Ljiljana i dr. (2012). <i>Fonetika i fonologija: ortoepska i ortografska norma standardnog srpskog jezika</i> . Novi Sad: Filozofski fakultet [Digitalna biblioteka]. 96–105.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Језик и култура
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
Циљ предмета: Усвајање теоријских знања о језику и његовом специфичном односу према култури.
Исход предмета Оспособљеност за примену стечених теоријских знања у наставној пракси или даљим истраживањима.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> 1. Језик: дефиниција и његове функције. 1.1. Порекло језика и његов развој (научне и наивне представе о пореклу језика). 1.2 Лингвистика као наука о језику. 2. Појам културе и цивилизације. 2.1. Преглед теорија о култури и цивилизацији: рационалистичке и метафизичко-ирационалистичке теорије културе. 2.2. Елементи културе: култура као систем симболичких облика (симбол, алегорија, знак и језик), магија, религија, мит. 2.3. Психоаналитичка теорија архетипова и митова К. Г. Јунга: симбол као искуство колективно несвесног; симболи – конкретизације архетипова. 3. Антропологија и културологија. 4. Распрострањеност језика и култура и њихова разноликост. 5. Настанак цивилизација и њихова обележја. 5.1. Древне цивилизације: Сумер, Вавилон, Египат, Лепенски Вир, Грчка. 5.2. Одлике културе Истока и Запада. 5.3. Хришћанска цивилизација. 6. Проблем односа између језика и културе: језик као компонента и оруђе културе. 6.1. Веза између појединачних култура и језика. 6.2. Заједнице језичких корисника. 6.3. Језик и културни идентитет. 6.4. Теоријска промишљања о односима између језика, културе и мишљења (В. Хумболт, Ф. Боас, Е. Сапир и Б. Ли Ворф) и рађање антрополошке лингвистике / етнолингвистике. 6.5. Теорија језичке релативности. 7. Одједи теорије језичке релативности у савременим истраживањима односа између језика и културе. 7.1. Лексикон као кључ за културну психологију (у теорији Ане Вјежбице). 7.2. Етнолингвистичка школа Никите Толстоја. 7.3. Основне поставке лингвокултурологије: интерсемиотичка транспозиција; предмет лингвокултуролошких истраживања – безеквивалентна лексика, лексичке и концептуалне празнине, јединице које чувају трагове обичаја, обреда, веровања; јединице у које су уграђени стереотипи, архетипови, симболи и сл. 7.4. Фразеолошки и паремиолошки фонд као садржалац културних информација. 7.5. Пример 1: примена методе бинарних опозиција у фразеологији (бог–ђаво, леп–ружан, добар–зао, истина–лаж). 7.6. Пример 2: слика природе вербализована језичким јединицама окупљеним око лексема камен, земља, дрво, змија. <i>Практична настава</i> Литература 1. Бернард Комри, Стивен Метјуз и Марија Полински, <i>Атлас језика</i>, Вараждин: Станек д.о.о., 2003. 2. Милорад Радовановић, <i>Социоллингвистика</i>, Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 2003. 3. Ранко Бугарски, <i>Језик и култура</i>, Београд: Библиотека XX век, 2005. 4. Едвард Сапир, <i>Језик</i>, Нови Сад: Дневник, 1992. 5. Бенцамин Ли Ворф, <i>Језик, мисао, стварност</i>, Београд: Београдски издавачко-графички завод, 1979. 6. Никита Толстој, <i>Језик словенске културе</i>, Ниш: Просвета, 1995. 7. Цери Мур, <i>Увод у антропологију: теорије и теоретичари културе</i>, Загреб: Наклада Јасенски и Турк, 2002. 8. Сретен Петровић, <i>Културологија</i>, Београд: Чигоја штампа, 2005.

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Румунска култура
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета: СТИЦАЊЕ ЗНАЊА О РУМУНСКОЈ КУЛТУРИ И НАЈЗНАЧАЈНИЈЕ ВЕЗЕ СА ДРУГИМ НАУКАМА И УМЕТНОСТИМА.
Исход предмета: СТУДЕНТИ ЗНАЈУ ГРАДИВО ИЗ РУМУНСКЕ КУЛТУРЕ.
Садржај предмета: Појам културе. Културне вредности. Културни идентитет. Прве културе на румунском тлу; Историја Румуније—главна дешавања; Први народи на територији тадашње Румуније; Формирање румунског народа; Формирање првих румунских држава: Трансилваније, Мунтеније и Молдавије; Настанак румунског језика; Румунско писмо; Први текстови на румунском језику писани ћирилицом; Историја румунског књижевног језика; Историја румунске књижевности—опште карактеристике и најпознатији писци и дела Савремена култура у Румунији; Историја румунског позоришта; Развој румунске кинематографије и утицај европског и америчког филма на румунску кинематографију; Филмска, забавна и народна музика. Знамените личности румунске културе и најпознатији румунски уметници; Румунски филозофи; Правци и тенденције у савременој култури, поезији и прози; Фолклор и румунска уметност: обичаји, народне игре и народна ношња. Румунска керамика. Румунска архитектура; Румунска духовност. Румунска митологија. Традиционална румунска кухиња. Румунска славља и румунске традиције. Најпознатије румунске културне личности у иностранству. Мултикултуралност, интеркултуралност и транскултуралност; Природне лепоте Румуније.
Литература: Avram, Mioara; Marius Sala (2001). <i>Faceți cunoștință cu limba română</i> . Cluj: Echinox. Dramba, Ovidiu (2004). <i>Literatură, cultură, civilizație</i> . București: Saeculum. Lovinescu, Eugen (1972). <i>Istoria civilizației române moderne</i> . București: Editura Științifică. Mehedinți, Simion (2007). <i>Civilizație și cultură</i> . București: Trei. Noica, Constantin (1993). <i>Modelul cultural european</i> . București: Humanitas. Zamfirescu, Dan (1969). <i>România – pământ de civilizație și sinteză</i> . București: Editura pentru Literatură

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Увод у дигиталну хуманистику
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема
Циљ предмета Упознавање студената са концептима и могућностима које дигитална хуманистика пружа у различитим контекстима.
Исход предмета Студент је способан да примењује савремене рачунарске и информационе технологије у различитим контекстима; да овлада вештинама које му омогућавају широк приступ дигиталним подацима, садржајима и информацијама; да примени стечена знања у пракси.
Садржај предмета Дигитална хуманистика – појам, технике истраживања, развој, методологија. Аналогно и дигитално. Онтологија и епистемологија. Од хуманистике до дигиталне хуманистике. Кибернетски дискурс. Кибернетика и уметност. Оквир дигиталних компетенција. Дигитално доба. Процес дигитализације. Сајбер простор. (Де)колонизација знања и технологија. Курирање. Киборг. Природни језици. Дигитални алати, ресурси и средства. Дигитални код и софтвер. Платформе и њихова примена. Иновативни пројектни модели. Мултимедијалност. Базе података. Трансформација неструктурираног текста у структурирани. Нове матрице података. Хипертекстуално уређивање. Конструкција базе текстова. Кориснички интерфејс. Дигитални медији и садржаји. Метамедији. Дигитални текст. Дигитална култура. Визуализација културе. Дигитална уметност. Дигитална културна баштина. Дигитална хуманистика и знање. Дигиталне технологије истраживања и проучавања историје. Одрживост пројеката дигиталне хуманистике. Дигитална хуманистика 2.0. Дигитална етика. Дигитална хуманистика у Србији и свету.
Литература Andevski M., Arsenijević, J. i M. Vidaković (2013). Tipovi znanja na Web 2.0. U: D. Golubović (ur.), <i>Tehnologija, informatika i obrazovanje: stanje i problemi, ciljevi i mogućnosti, promjene i perspektiva: međunarodni simpozijum</i> . Banja Luka: Filozofski fakultet, 229–236. Bogićević, M. Ristić, M., Radovanović, I. (2013). <i>Internet u obrazovanju. Pedagoški aspekti primene interneta u nastavi</i> . Beograd: Učiteljski fakultet, Univerzitet u Beogradu. Popović, D. (2015). Digitalization of books and its impact on educational praxis at University level. In: I. Roceanu (ed.), <i>Rethinking education by leveraging the eLearning pillar of the Digital Agenda for Europe</i> , Vol. 2. Bucharest: “Carol I” National Defence University, 484–488. Popović, D. (2016). New Culture of Learning and New Learning of Cultures: Rethinking Methodology and Potential of e-Learning, In: I. Roceanu (ed.), <i>eLearning Vision 2020!</i> Vol. 2. Bucharest: “Carol I” National Defence University, 426–431. Pralica, D. (2015). Digital Media Technologies and the Perspectives of Virtual Education – Opinions of Students and Professors at the Department of Media Studies, Faculty of Philosophy, University of Novi Sad. In: I. Roceanu (ed.), <i>eLearning and Software for Education</i> . Vol. 3. Bucharest: “Carol I” National Defence University Publishing House, 137–141. R., Petković, V., & Ivanić, I. (2018). Comparative Analysis of the Use of New Technologies and NTC Learning Method: A Case Study. In: I. Roceanu (ed.), <i>eLearning challenges and new horizons, The 14th International Scientific Conference “eLearning and Software for Education”</i> Bucharest: “Carol I” National Defence University Publishing House, 203–211. y, L. (2012). <i>Teaching and learning in the digital age</i> . London; New York: Routledge. E., Kukić, D. (2016). Upravljanje projektima digitalne humanistike. <i>Media and communication: international scientific journal of media, communication, journalism and public relations</i> . Bijelo Polje: Akademija društvenih nauka, 127–144 f, R. (2013). <i>Dialogic: education for the Internet age</i> . London; New York: Routledge.

Студијски програм : ЖКК, Соц, Фил, Ист
Назив предмета: Развојна психологија
Статус предмета: обавезан (изборни на једном модулу ЖКК)
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета Упознавање студената са предметом и развојем развојне психологије, специфичностима различитих развојних раздобља, факторима развоја, теоријским приступима и основним информацијама о развојним променама у области физичког и моторног, социоемоционалног, когнитивног и моралног развоја.
Исход предмета Способност студената да прилагоде педагошка очекивања развојним одликама ученика и користе узрасно адекватан приступ наставној интеракцији са особама различитог узраста.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предмет и развој развојне психологије, историјско разумевање детињства, основни теоријски приступи у развојној психологији, фактори развоја, периодизација развоја, развој опажања, моторни, когнитивни, емоционални, социјални, морални, интелектуални, говорни развој. Психологија целоживотног циклуса. <i>Практична настава</i> Обрада проблема који се тичу прилагођавања педагошког рада развојним одликама деце и вежбање узрасно адекватног приступа у наставној и другим врстама интеракције са децом.
Литература Јерковић, И., Зотовић, М. (2017). Развојна психологија (друго измењено и допуњено издање). Београд: Центар за примењену психологију Друштва психолога Србије

Студијски програм : ОАС ЈКК, ФИЛ, СОЦ, ИСТ
Назив предмета: Интерактивна педагогија
Статус предмета: обавезни/изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета Стицање увида у савремена педагошка сазнања о васпитно-образовном процесу на макро и микро нивоу (теоријске и практичне компоненте); Усвајање знања о темељним педагошким појмовима и начелима педагошког рада; Развијање педагошких и комуникацијских компетенција неопходних за васпитно-образовно деловање; Оспособљавање за креирање демократских односа у образовно-васпитној институцији; Оспособљавање студената за процес доживотног образовања и партиципацију у обезбеђивању квалитета педагошког рада у целини.
Исход предмета По завршетку овог курса студенти би требало да умеју да: – Дефинишу и објасне темељне педагошке појмове и начела педагошког рада; – Изаберу прикладне наставне стратегије, методе и поступке на темељу познавања педагошких феномена и фактора који подржавају процес учења; – Примене и критички процене нове наставне стратегије, методе и поступке; – Демонстрирају рефлексивни увид у властите педагошке ставове.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Основна питања и проблеми педагогије (основни педагошки појмови; основна питања развоја личности; аспекти педагошког рада, циљеви васпитно-образовног рада); Нова сазнања и перспективе у педагошкој теорији и пракси; Међуљудски однос као основа педагошког рада; Интеракција и комуникација у образовно-васпитној институцији; Педагошке компетенције наставника; Педагошки рад одељенског старешене; Сарадња са родитељима и другим учесницима и партнерима педагошког процеса; Образовање усмерено ка ученику и промене у образовној установи; Социоемоционална клима у одељењу; Поучавање и учење као интерактивно-комуникацијски процес; Појам и значај интерактивног учења; Интерактивне методе педагошког рада и њихова примена; Идеални наставни блок; Студије о ефектима кооперативне наставе: успешност у реализацији когнитивних, социјалних и афективних циљева. <i>Практична настава: вежбе</i> У изради семинара активно учествују студенти уз менторско вођење наставника. Стратегија и поступци практичног рада односе се на проблемско излагање студената, учење откривањем, расправу на унапред најављену тему и сучељавање мишљења. Израда семинарског рада на предложено или слободно изабрану тему везану за програмске садржаје. Презентација семинарског рада/пројекта.
Литература – Goleman, D. (2001). <i>Emocionalna inteligencija</i>. Beograd: Čigoja štampa; – Knežević-Florić, O. (prir.) (2006). <i>Interaktivna pedagogija</i>. Novi Sad: Savez pedagoških društava Vojvodine; – Milutinović, J. (2011). <i>Alternative u teoriji i praksi savremenog obrazovanja: put ka kvalitetnom obrazovanju</i>. Novi Sad: Savez pedagoških društava Vojvodine; Vršac: Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje vaspitača „Mihailo Palov”; – Roeders, P. (2003). <i>Interaktivna nastava: dinamike efikasnog učenja i nastave</i>. Beograd: Institut za pedagogiju i andragogiju Filozofskog fakulteta.

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Напредна информатичка писменост 2
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Положен испит из неког од основних информатичких предмета (Информатика, Информатичка писменост 1, Информатичка писменост 2, Бесплатни софтверски алати 1, Бесплатни софтверски алати 2) или одговарајући ECDL сертификат
Циљ предмета Овладавање напредним могућностима израде презентација у програму Microsoft PowerPoint, односно напредним коришћењем програма Microsoft Access за рад са базама података.
Исход предмета Стечена знања ће омогућити студенту ефикасно коришћење напредних функција програма за израду презентација и рад са базама података уз повећање продуктивности. Курс обухвата садржаје неопходне за полагање напредних ECDL (European Computer Driving Licence) модула „Напредне презентације“ и „Напредне базе података“.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Напредне презентације (теме и рад са текстом, табеле, слике, графички објекти, графикони, анимације, мастер слајдови, препоручена правила и структура презентација, распоређивање елемената слајдова, дијаграми, видео и звучни записи, побољшање продуктивности, управљање презентацијама). 2. Напредне базе података (табеле, индекси, везе између табела, примарни и страни кључеви, референцијални интегритет, унос, претраживање и филтрирање података, напредни упити, напредни обрасци, напредни извештаји, макрои, увоз и извоз). <i>Практична настава</i> На вежбама се програми, обрађени у теоријском делу курса, илуструју практичним примерима, респективно.
Литература (до 10 референци) Patrice-Anne Rutledge, <i>Office 2016 Kao od šale</i> , CET, Beograd, 2016 Alempije Veljović, Miroljub Zahorjanski, <i>Uvod u baze podataka</i> , CET, Beograd, 2014 Zoltan Geler, Karlo Bala, <i>Napredna informatička pismenost 2 - prezentacije, skripte, video tutorijali</i> , http://informatika.ff.uns.ac.rs

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Бесплатни софтверски алати 2
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема
Циљ предмета Овладавање основама коришћења програма отвореног кода (LibreOffice, Scribus) који представљају бесплатне алтернативе водећих комерцијалних производа (Microsoft Office, Adobe InDesign) и који се поред оперативног система Windows могу користити и на оперативном систему Linux.
Исход предмета Студент треба да савлада основе обраде текста у програму LibreOffice Writer, да се упозна са основама рада у програму за стоно издаваштво (припрему штампе) Scribus, са елементима табеларних калкулација у програму LibreOffice Calc и са израдом презентација у програму LibreOffice Impress. Курс обухвата садржаје потребне за полагање ECDL (European Computer Driving Licence) модула „Обрада текста“, „Табеларне калкулације“ и „Презентације“.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Увод у обраду текста у програму LibreOffice Writer (радно окружење програма, рад са датотекама и документима, основе уређивања докумената, форматирање текста, форматирање пасуса, фусноте, заглавље и подножје, нумерисање страница, листе, слике, табеле, графикони, стилови, натписи, садржај, списак објеката, штампање). 2. Основе стоног издаваштва у програму Scribus (радно окружење програма, рад са страницама, оквири за текст, оквири за слике, цртање облика, мастер странице, штампање и извоз у PDF). 3. Елементи табеларних калкулација у програму LibreOffice Calc (радно окружење програма, радни листови, подаци и формуле, форматирање ћелија, основе рачунања, основне функције, процентуалне вредности, графикони, штампање). 4. Прављење презентација у програму LibreOffice Impress (радно окружење програма, теме и рад са текстом, табеле, слике, графикони, анимације, мастер слајдови, препоручена правила и структура презентација). <i>Практична настава</i> На вежбама се програми, обрађени у теоријском делу курса, илуструју практичним примерима, респективно.
Литература (до 10 референци) LibreOffice Documentation Team, <i>LibreOffice Getting Started Guide 6.0</i> , 2018, https://documentation.libreoffice.org/en/english-documentation/getting-started-guide/ LibreOffice Documentation Team, <i>Writer Guide 6.0</i> , 2018, https://documentation.libreoffice.org/en/english-documentation/writer/ The Document Foundation, <i>Calc Guide - Working with Spreadsheets</i> , 2013, https://documentation.libreoffice.org/en/english-documentation/calc/ LibreOffice Documentation Team, <i>Impress Guide - Working with Presentations</i> , 2014, https://documentation.libreoffice.org/en/english-documentation/impress/ Zoltan Geler, Karlo Bala, <i>Besplatni softverski alati - prezentacije, skripte, video tutorijali</i> , http://informatika.ff.uns.ac.rs

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Великани српског новинарства
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема
Циљ предмета Упознати студенте са највећим именима српског новинарства, и најважнијим историјским токовима у развоју новинарства на нашим просторима.
Исход предмета Стечен висок ниво знања о историјским личностима које су највише утицале на настанак и развој новинарства на овим просторима, а биле су важне и за укупан друштвени развој.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Димитрије Давидовић. 2. Милорад и Данило Медаковић. 3. Јаков Игњатовић и Светозар Милетић. 4. Светозар Марковић и Владимир Јовановић. 5. Јован Павловић. 6. Пера Тодоровић и Мита Ценић. 7. Михаило Полит Десанчић. 8. Димитрије Туцовић. 9. Браћа Рибникар. 10. Крста Цицварић и Моша Пијаде. 11. Велимир Бајкић. 12. Милош Црњански и Раде Драинац. 13. Предраг Милојевић и Милица Јаковљевић. 14. Владимир Дедијер. 15. Љубомир Вељковић и Слободан Глумац. <i>Практична настава</i> . Национални радници и просветитељи. 2. Штампари и новинари. 3. Новине у служби политике. 4. Идеолози као новинари. 5. Српска журналистика по угледу на светска журналистичка кретања. 6. Политички критичари. 7. Либерално и радикално у новинама. 8. Борци за социјалну правду. 9. Утемељивачи „Политике“. 10. Превртљивост и доследност. 11. Економски аналитичари. 12. Песници као новинари. 13. Дописници из светских престоница. 14. Комунисти отпадници. 15. Настанак првих њуз магазина и таблоида.
Литература (до 10 референци) 1. Боаров Д; Баровић В. (2011), Великани српске штампе.Београд: Службени гласник. 2. Баровић, В. (2013). Допринос Димитрија Давидовића у формирању модерног српског друштва. У: Живанчевић Секеруш, Ивана (ур.). <i>Зборника радова - Шести међународни интердисциплинарни симпозијум „Сусрет култура“</i> , Књига 2. (921-929). Нови Сад: Филозофски факултет у Новом Саду. 3. Баровић, В. (2012),Новинарски рад Бранислава Нушића као прилог структуралном проучавању развоја жанрова у историји српске журналистике.Нови Сад Филозофски факултет у Новом Саду У: Гудурић, С. (ур.). <i>Језици и културе у времену и простору</i>),541-

546.

4. Баровић, В. (2012). Историја таблоида у српској журналистици и личност Крсте Цицварића У: Валић Недељковић, Дубравка (ур.). *Дигиталне медијске технологије и друштвено-образовне промене 2*. (113-121). Нови Сад: Филозофски факултет у Новом Саду.
5. Вулић, Т. (2007). *Крагујевачка штампа у 19 веку: садржинско-жанровске одлике*. Крагујевац: Народна библиотека „Вук Караџић“.
6. Крестић, В. (1980). Историја српске штампе у Угарској 1791-1914. Нови Сад: Матица српска.
7. Попов, Д. (1983). Српска штампа у Војводини 1918-1941. Нови Сад: Матица српска.

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Српска књижевност, култура и историја приватног живота
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
Циљ предмета: Стицање знања о основним елементима националне књижевности и културе и увида колико су категорије приватног живота, науке и уметности повезане у хронолошком току, од средњег века до модерног доба.
Исход предмета: Студенти умеју да усвоје и опишу општи појам културе и приватног живота и имају представе о току српске књижевности.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Простор српске културе. Развој књижевности. Приватни живот као важан сегмент појединца у развоју науке и литературе. Категорије приватног живота као део материјалне и духовне култура. Период паганства и раног хришћанства; средњег века; хуманизма, ренесансе и барока; култура 18. столећа; развој током 19. и 20. века; савремено доба <i>Практична настава:</i> Анализа теоријских текстова о појму културе и приватног живота. Интерпретација књижевних текстова. Обилазак музејских и галеријских поставки у граду, а које су у вези са предметом.
Литература 1. Владимир Ћоровић, <i>Историја Срба</i>, 2008. 2. <i>Историја приватног живота у Срба: од средњег века до савременог доба</i>, приредили М. Поповић, М. Тимотијевић, М. Ристовић, 2011. 3. <i>Приватни живот у српским земљама средњег века</i>, приредиле С. Марјановић-Душанић, Д. Поповић, 2004. 4. <i>Од феудалне европе до ренесансе</i>, Д. Бартелеми, Ф. Браунштајн и др, 2001. 5. <i>Приватни живот у српским земљама у освит модерног доба</i>, приредио А. Фотић, 2005.

Студијски програм/студијски програми: ОАС сви програми
Врста и ниво студија: Основне академске студије
Назив предмета: Класици светске књижевности 2
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
Циљ предмета Предмет уводи студенте у основне теме хуманистике, са циљем да их упутује у темељне праксе академских студија књижевности и у основне појмове историје идеја унутар западног цивилизацијског круга. Током курса отварају се битне теме модерне књижевности (од романтизма до данашњих дана), али се акценат у тумачењу стваља на то шта канонска дела значе нама данас у 21. столећу. Сходно томе, отварају се питања природе могућности интерпретације, верности тексту и контексту, инсистира се на трагању за занимљивим и иновативним приступима класичним делима, али се отвара и дискусија о кретањима у савременој светској књижевности, као и о последицама тих кретања на разумевање књижевне и културне прошлости.
Исход предмета Способност примене знања везаних за формирање канона европске књижевности, као и за развој модерне субјективности и препознавање њених елемената у потоњим раздобљима. Усвајање темељних начела тумачења књижевних текстова; способност препознавања књижевних митова и њиховог деловања; оспособљеност за самостално тумачење и вредновање књижевног текста, као и за продубљено посматрање различитих феномена из шире области хуманистичких наука. Студенти стичу и утврђују знања из области наратологије (типови приповедача, типови заплета), као и из области дискурса који оспоравају или проширују идеју класика (родне студије, постколонијална теорија).
Садржај предмета Уводна дискусија: модерни класици, књижевни канон и савремена светска књижевност. Читање романа <i>Чича Горио</i> кроз оптику Томе Пикетија (<i>Капитал у 21. веку</i>). Бодлер и Париз као престоница 19. столећа. Границе људског: <i>Франкеништајн</i>, човек или чудовиште? Читалачки избори: Толстој или Достојевски? Реализам. Натурализам. Психологија. Традиција. Епифанија. Роман тока свести. Роман и мит (Џејмс Џојс, Франц Кафка). Естетизам. Модернистички формализам. Просторна форма (Џ. Франк). Егзистенцијализам (Ками). Модернизам и/или авангарда. Утицај филозофије на роман и утицај романа на филозофију. <i>Мали принц</i> и природа фантазије. Борхесови лавиринти. Маркес, магијски реализам и проза "трећег света". Зебалдов <i>Аустерлиц</i>, култура сећања и Холокауст као слом хуманистичке парадигме. Утицај нових медија (радио, телеграф, филм). Светска књижевност данас. Књижевност и глобализација. Књижевност и превођење. Књижевност и тржиште. Постколонијална књижевност. Етнолитература. Висока и ниска књижевност. Феминизам и женска књижевност. Рецепција српске књижевности у иностранству (А. Тишма, Д. Киш, М. Павић).
Литература <i>Примарна:</i> Балзак, <i>Чича Горио</i>, прев. Душан Милачић (више издања). Мери Шели, <i>Франкеништајн</i>, прев. Славка Стевовић (више издања). Бодлер, <i>Цвеће зла</i> (избор, више издања). Достојевски, <i>Злочин и казна</i>, прев. М. Бабовић, Београд, 1964; Толстој, <i>Ана Карењина</i>, прев. З. Велимировић, Београд, 1979; Џејмс Џојс, <i>Портрет уметника у младости</i> прев. Петар Ђурчија, Београд, 1991. Кафка, <i>Преображај</i>, прев. Бранимир Живојиновић; Ками, <i>Странац</i>, прев. З. Хаџи-Видојковић, Београд, 1968. Егзипери, <i>Мали принц</i>, прев. М. Вукмировић, Београд, 2007. Борхес, <i>Изабране приче</i> (разна издања). Маркес, <i>Сто година самоће</i>, прев. Јасна Мимица-Поповић, Београд 1984. В. Г. Зебалд, <i>Аустерлиц</i>, прев. Споменка Крајчевић, Београд, 2009.

Секундарна: Француска књижевност II, Београд, 1981, стр. 303-331; Карлхајнц Штирле, "Бодлерове Париске слике и традиција слике Париза", *Поезија*, 35, 2006, стр. 5-44, прев. Миодраг Лома; Џ. Стејнер: *Толстој или Достојевски*, Нови Сад, 1989. Албер Ками, „Нада и апсурд у дјелу Франца Кафке“, *Мит и Сизифу*, прев. Н. Самилагих, Сарајево, 1978. Темат и Камију (прир. В. Гвозден), *Поља*, бр. 488, 2014 (пдф верзија: <https://polja.rs/category/2014/>); Џ. Батлер и др, *Феминистичка спорења*, Београд, 2007. Едвард Саид, *Оријентализам*, Београд, 2000. Жак Рансијер, *Политика књижености*, Нови Сад, 2008. Темат о Зебалду, прир. В. Гвозден, А. Бешић, *Поља*, бр. 469, 2011. Владимир Гвозден, *Књижевност, култура, утопија*, Н. Сад, 2011.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Предузетничке вештине
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Групна презентација пре полагања испита
Циљ предмета Циљ предмета је да, на интерактиван начин, прикаже основне концепте предузетништва и пружи заинтересованим студентима психолошка знања и основне вештине које би им олакшале пут ка покретању сопственог бизниса.
Исход предмета Студенти ће након предмета бити у стању да: • разумеју концепт предузетништва, препознају важне карактеристике предузетничке оријентације и примене технике у сопственом психолошком оснаживању; • овладају техникама у генерисању и евалуирању пословних идеја • овладају вештинама развијања одрживог пословног модела и другим алатима потребним за покретање сопственог пословног подухвата • разумеју концепт финансирања предузетничких идеја и могуће изворе финансирања • демонстрирају познавање основних техника управљања и вођења започетих пословних подухвата, као и примене основних техника управљања људским ресурсима у "микро" бизнисима
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> • Шта је предузетништво? Дефиниција и одређење предузетништва и приказ главних облика предузетништва • Ко су предузетници? Приказ најважнијих особина потребних за покретање сопственог бизниса и како их развијамо (оне које можемо) Ко нису предузетници? Најчешћи митови о предузетницима • Раст и развој предузетничког бизниса • Примери успешних и мање успешних предузетничких прича и шта се из њих може научити <i>Практична настава</i> • Генерисање идеја и препознавање пословних прилика • Развијање одрживог пословног модела
Литература • белешке са предавања • Barringer, B.E. & Ireland, R. D. (2016). <i>Entrepreneurship: Successfully Launching New Ventures</i>. Harlow: Pearson. • Burns, P. (2010). <i>Entrepreneurship and Small Business: Start-up, Growth and Maturity (3rd edition)</i>. New York: Palgrave Macmillan.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Вештина комуникације
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема
Циљ предмета Упознавање студената са основним законитостима успешне комуникације, те са стратегијама за вођење комуникације као и за избегавање и отклањање неспоразума у комуникацији.
Исход предмета Студент је овладао основним законитостима успешне комуникације и зна да примени стратегије за вођење комуникације, као и за избегавање и отклањање неспоразума у комуникацији.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Основни појмови: дефиниција и елементи комуникације; интеракција, комуникација и перцепција; природа, врсте и стратегије комуникације; вербална и невербална комуникација; врсте невербалних знакова и проблеми њиховог разумевања. Основна правила у комуникацији: једноставност, краткоћа, кредибилност, доследност, звук и ритам речи, реч и слика. Социокултурни услови комуникације и њена зависност од типа комуникационог канала. Комуникација путем креирања имиџа. Комуникација валером и бојом. Законитости комуникације у групи. Мотивациона и емоционална писменост. Мотивациони механизми: хомеостатички и нехомеостатички. Реакције на унутрашње и спољашње мотиве. Конфликти у комуникацији и реакција на њих. Појам конверзације и елементи њене анализе. Језичко-стилска средства за истицање комуникативне намере и постизање комуникативног циља. Обрасци успешне комуникације у различитим комуникативним ситуацијама: успостављање и прекид контакта са саговорником; стратегије вођења и одржавања комуникације, с посебним освртом на идентитет саговорника и специфичне комуникативне услове; облици исказивања уважавања саговорника и његовог мишљења; подстицање саговорника на одржавање комуникације; изражавање толеранције и избегавање вербалног насиља.
Литература Стевић, С. (1997). <i>Анализа конверзације</i> . Београд: Филолошки факултет. * Borg, Dž. (2016). <i>Govor tela</i> . Beograd: Sezam Book. Bugarski, R. (1996). <i>Jezik u društvu</i> . Beograd: Čigoja – XX vek. Bugarski, R. (1997). <i>Jezik u kontekstu</i> . Beograd: Čigoja – XX vek. Klikovac, D. (2008). <i>Jezik i moć</i> . Beograd: XX vek. Mandić, T. (2003). <i>Komunikologija</i> . Beograd: Clío. Marković, M. (2005). <i>Poslovno komuniciranje</i> . Beograd: Clío. Mihajlović, D., Ristić, S., Bojić, I. (2007). <i>Kultura komunikacije</i> . Smederevo: GP LUKS-PRES. Nenadović, M. (2010). <i>Veština komuniciranja</i> . Beograd: Univerzitet u Prištini.

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Савремена мађарска књижевност (на мађарском језику)
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: –
Циљ предмета Упознавање студената са најважнијим институцијама савремене мађарске књижевности. Препознавање иновативних књижевних жанрова, тенденција и аутора. Тумачење најновијих књижевних остварења.
Исход предмета Студент је упознат са најважнијим институцијама савремене мађарске књижевности и са механизмима рада тих институција. Примењује у тумачењу текстова стечена знања о новим књижевним тенденцијама и најмањом генерацијом аутора. Способан је да анализира актуелна остварења књижевног стваралаштва.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Појам савремене књижевности. Проблеми периодизације. 2. Институције, часописи и издавачке куће на мађарском језичком подручју данас. 3. Упознавање најважнијих тенденција мађарске књижевности у 21. веку. 4. Нова поетика историјског романа 5. Манифестација трауме у савременој мађарској књижевности. 6. Текстови о „стварности“, дискурс и поетика транзиције. 7. Глобализација као тема и њени поетски аспекти. 8. Однос популарне културе и књижевности. 9. Интертекстуалност у савременим прозним текстовима и поезији. 10. Теме и мотиви у новом облику. Преплитање традиционалног и модерног у књижевним остварењима. 11. Мађарска књижевност на страним језицима: појава и тенденције. 12. Антологије савремене мађарске књижевности. <i>Практична настава</i>
Литература Біро Gergely ed. 2017. <i>A századelő novellái</i> . Budapest: Magyar Napló, Fokusz Egyesület. Fenyő D. György ed. 2010. <i>Hézagpótlás : a kortárs magyar irodalom tanítása</i> . Budaörs : Aula. info. Horváth Csaba. 2018. <i>Megtalált szavak : kortárs magyar irodalom posztmodernen innen, posztmodernen túl</i> . Budapest: KRE, L'Harmattan. Horváth Kornélia. 2016. <i>Fejezetek a kortárs magyar líráról</i> . Komárom: Selye János Egyetem. Kappanyos András. 2013. <i>Hová tűnt a huszadik század?</i> Budapest: Balassi. Sz. Molnár Szilvia. 2005. <i>Bevezetés a kortárs irodalomba</i> . Budapest: Hatágú Síp Alapítvány. Mórocz Gábor ed. 2017. <i>A századelő gondolkodói</i> . Budapest: Magyar Napló, Fokusz Egyesület. Szávai Dorottya. 2015. Az elégia visszavág. A kortárs magyar elégjáról. <i>Filológiai Közöny</i> . 1. 73-83. Szitár, Katalin; Molnár, Angelika; Kovács, Gábor et. al. eds. 2014. <i>Esemény és költészet : Az irodalomértés kortárs horizontjai a magyar és a nemzetközi tudományosságban</i> . Veszprém: Pannon Egyetem. Mészáros Márton. 2010. <i>Mai magyar irodalmi olvasókönyv : bevezetés a kortárs magyar irodalom olvasásába</i> . Budapest : Hatágú Síp Alapítvány.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Књижевност за децу и младе у светским оквирима
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета Упознавање студената са изабраним ауторима и делима интернационалне књижевности за децу и омладину. Упознавање са основним одликама различитих врста дечије и омладинске књижевности.
Исход предмета Студенти ће стећи опште знање о различитим жанровима и врстама, као и о ауторима књижевности за децу и омладину. Разумеће улогу књижевности за децу и младе у развијању знања из различитих области, као и у развијању интерперсоналних и интраперсоналних увида. Биће оспособљени да перципирају одлике књижевних дела, са посебним фокусом на педагошке аспекте различитих сарджаја и њихову погодност за разноврсну публику.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Историјски преглед развоја књижевности за децу и младе у свету. Књижевне врсте и жанрови. Фикција и нефикција. Традиционалне бајке као универзални чинилац европске и светске културе. Ауторске бајке. Народне и ауторске песме за децу. Сликовнице. Приповетке за децу. Социјалне приче. Биографске приче. Графички роман и фиктивни дневник. Авантуристички роман. Роман о одрастању (билдунгсроман). Психолошки роман и приче за децу и младе. Документарно-биографска проза. Роман фантазије и роман фантастике. Мистерије и детективски романи за децу и младе. Анализа и критичко промишљање одабраних дела, као представника различитих култура.
Литература Јовановић, В. и Росић, Т. (ур.) (2012). <i>Књижевност за децу и омладину – наука и настава</i> . Јагодина: Факултет педагошких наука. Марјановић, В., Ђуричковић, М. (2007). <i>Књижевност за децу и младе у књижевној критици</i> . Краљево: Либро. Милинковић, М. (2006). <i>Страни писци за децу и младе</i> . Чачак: Легенда. Петровић, Т. (2001). <i>Историја српске књижевности за децу</i> . Врање: Учитељски факултет. Петровић, Т., Вуковић, Н. (1996). <i>Увод у књижевност за децу и омладину</i> . Подгорица: Унирекс. Henderson, D. L., May, J. P. (2005). <i>Exploring Culturally Diverse Literature for Children and Adolescents</i> . Boston, MA: Allyn & Bacon. Prošić-Santovac, D. (2019). <i>The Magical Art: Appropriation, Reception and Interpretation of Fairy Tale</i> . Novi Sad: Filozofski fakultet. Zipes, J. (2006). <i>The Oxford Encyclopedia of Children's Literature. (Vol. 1-4)</i> . Oxford: Oxford University Press.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Српска средњовековна писменост
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Предмет није предвиђен за модуле на ЖК – Српски језик и књижевност, Српски као нематерњи и страни језик и књижевност и Српска књижевност и језик.
Циљ предмета Стицање знања о културно-историјским приликама функционисања и развоја српске средњовековне писмености.
Исход предмета На крају курса студент ће бити способан да наведе главне карактеристике српске средњовековне писмености и да образложи значај појединих споменика писмености за српску културу.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Културно-историјски контекст настанка словенске писмености: старословенско раздобље. 2. Најстарија писма (глагољица и ћирилица) и старословенски споменици. 3. Ка почецима српске писмености: рана сведочанства о глагољској писмености код Срба и најстарији сачувани ћирилски споменици српске писмености. 4. Српска средњовековна писменост: систем жанрова и диглосија, периодизација. 5. Рашка епоха: узлет српске средњовековне писмености. 6. Ресавска епоха: нова књижевна средишта и покрет ревизије књига. 7. Позна епоха српске средњовековне писмености: доба таворења писмености. 8. Словни састав српске ћирилице; правописне школе (босанско-хумска, рашка и ресавска); типови писма (устав са полууставом и брзопис) 9. Српска средњовековна писменост и штампана књига. 10. Средњовековна писменост у Босни и Хуму.
Литература Богдановић, Димитрије. <i>Историја старе српске књижевности</i> . Београд: Српска књижевна задруга, 1991. Ивић, Павле. <i>Преглед историје српског језика</i> . Карловци – Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 1998, 5–115. Ивић, Павле. Развој књижевног језика на српскохрватском језичком подручју. <i>О језику некадашњем и садашњем</i> . Београд: Београдски издавачко-графички завод – Приштина: Јединство, 1990, 87–141. Грковић Мејџор, Јасмина: III Средњовековна писменост. <i>Списи из историјске лингвистике</i> . Ср. Карловци – Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 2007, 415–480. Јерковић, Вера. Ћирилица српкословенског периода: палеографски приступ проучавању и општи увид у њен развој. <i>Предавања из историје језика</i> . Нови Сад: Филозофски факултет, Одсек за српски језик и лингвистику, 2004, 87–102. Грковић-Мејџор, Јасмина. Језик српске средњовековне писмености: достигнућа и задаци. <i>Шестдесет година Института за српски језик САНУ</i> . Зборник радова I. Београд, 2007, 249–266. Трифуновић, Ђорђе. <i>Ка почецима српске писмености</i> . Београд: Откровење, 2001.

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Југословенско-румунске културне и књижевне везе
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета: Стицање знања о историји југословенско-румунских културних и књиж. веза кроз векове.
Исход предмета: Студенти знају историју југословенско-румунских културних и књиж. веза кроз векове.
Садржај предмета: Традиционално добросуседски односи кроз историју; словенски елементи на северу Дунава, у подножју Карпата, те романски елементи на југу Дунава; Иста вера, традиција и реципроцитети; Слични животни услови. Политички односи: Премисе за добре културне односе; Пред немањички период: помени о »чрним Латинима« на Балкану (летопис попа Дукљанина), те о прецима јужних Словена на северу Дунава (карпатски басен); Значење речи »Србин« и »српски« у румунским старим текстовима; Немањички период: династичке везе; савези и уговори, те узајамне посете у другој половини XIX века, те у XX веку; Владарске повеље и дарови румунских кнежева на југу Дунава, и обратно, Миша Анастасијевић и Милош Обреновић, те њихови поседи у Влашкој. Културни односи: Средњи век и турска окупација Балкана; склањање људи од пера и културе румунских земаља; Задужбине и дарови манастирима с једне и с друге стране; Помени о Србима у румунским изворима и обратно; Односи са Дубровником, везе са Црном Гором; Културни реципроцитети Срба и Румуна у Хабсбуршкој монархији и педагошка упоредна делатност; Црквене везе и штампање књига за Србе у Римнику, те за Румуне у Сремско-карловачкој митрополији и др. Књижевне везе и реципроцитети: Блискост народног стваралаштва на румунском и српском језику; Исти мотиви, личности; Књижевници једне или друге књижевности на пропутовањима или који пишу о једној или другој земљи; Писци који знају оба језика; Антологије и преводи из једне или друге књижевности. Језичке везе и интерференције: словенски елементи, првенствено лексички, у румунском језику, а посебно на банатске говоре и јужнодунавске историјске дијалекте румунског језика и обратно; Реликти средњевековних Влаха у српском језику у пастирској терминологији; Ономастика и нарочито топонимија словенског порекла на тлу Румуније и обратно;
Литература: Ванку, Милан (2005). <i>Српско-југословенско- румунски односи кроз векове</i>. Београд. Гавриловић, Никола (1997). <i>Срби и Румуни: српско-румунске везе кроз векове</i>. Београд-Нови Сад: Завод за уџбенике и наставна средства, Прометеј. Gamulesku, Dorin (1974). <i>Elemente de origine sârbocroată ale vocabularului dacoromân</i>. Букурешт-Панчево. Живковић, М. (1976). <i>Сведочанства о српско (југословенско) - румунским културним и књижевним односима</i>. Букурешт. Flora, Radu (1968). <i>Relațiile iugoslavo-române</i>. Panciova: Lumina.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Примена нових технологија у настави
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема
Циљ предмета Упознавање студената са принципима примене нових технологија у настави друштвено-хуманистичких наука, те са концептима и могућностима које пружају у образовном контексту.
Исход предмета Студент је способан да примењује информационе технологије у различитим контекстима образовног процеса; да креира наставни дигитални садржај на основу стандарда информатичког образовања; да овлада вештинама које му омогућавају да несметано употребљава различите онлајн платформе, апликације и дигиталне уређаје у настави и пракси.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Појам информационе и комуникационе технологије. Врсте рачунара. Преносни дигитални уређаји. Појам е-учења, у-учења и м-учења. Основни стандардни информатичког образовања. Дигитална писменост. Бихевиоризам, конструктивизам и конективизам. Ергономија. Оквир дигиталних компетенција и дигитално доба. Педагошки исход примене технологије у различитим контекстима образовног процеса. Друштвене мреже. Гејмификација у образовном процесу. Савремене онлајн платформе и њихова употреба у настави. Софтвери за дислексију. Уређаји и апликације за читање књига у електронском облику. Онлајн енциклопедије. Паметне табле и њихова употреба. Заштита података и приватности на интернету. <i>Практична настава:</i> упознавање и обука за рад са савременима алатима, апликацијама и платформама. Креирање интерактивног садржаја. Moodle. ATutor. aNewSpring. Chamilo. Canvas. Socrative .Blackboard. Sakai. Wiki, WordPress. PowerPoint. . Google Slides. Prezi. Beautiful.ai. Kahoot! Padlet. Voki. Nearpod. Moovly. Blendspace. Grammarly. Audacity. Snagit. Edmodo. EDpuzzle. Wordle. Glogster EDU. Vimeo. Jing. Flickr. Quizlet. Survey Monkey. Duolingo. RefME. GoConqr. Office Lens. myHomework Student Planner. 360 Cities. Facebook, Pinterest, Instagram, Twitter, LinkedIn, Orkut, Minecraft. Lex pad, YouTube, Google Scholar. Google Docs and Drive. Google FormsMicrobit. Evernote. TED/TED Ed. Coursera. Google Apps. e-Learning CONSORTIUM. Sheppard Software.
Литература Bogićević, M. Ristić, M., Radovanović, I. (2013). <i>Internet u obrazovanju. Pedagoški aspekti primene interneta u nastavi</i> . Beograd: Učiteljski fakultet, Univerzitet u Beogradu. Glušac, D. (2012). <i>Elektronsko učenje</i> . Zrenjanin: Univerzitet u Novom Sadu, Tehnički fakultet „Mihajlo Pupin“. L., & Spariosu, L. (2016). Moodle platform - assistance resource in learning Romanian as a foreignlanguage in Serbia. In I. Roceanu (Ed.), <i>eLearning Vision 2020, The 12th International Scientific Conference “eLearning and Software for Education“, Volume III</i> (96-101). Bucharest: “Carol I“ National Defence University Publishing House. Petrović, M. (2016). <i>Model e-učenja za podršku razvoju informatičkih kompetencija zaposlenih u obrazovanju</i> . Doktorska disertacija, Novi Sad: Prirodno-matematički fakultet u Novom Sadu http://nardus.mpn.gov.rs/handle/123456789/7184 f, R., Petković, V., & Ivanić, I. (2018). Comparative Analysis of the Use of New Technologies and NTC Learning Method: A Case Study. In: I. Roceanu (ed.), <i>eLearning challenges and new horizons, The 14th International Scientific Conference “eLearning and Software for Education“</i> Bucharest: “Carol I“ National Defence University Publishing House, 203-211. y, L. (2012). <i>Teaching and learning in the digital age</i> . London; New York: Routledge. f, R. (2013). <i>Dialogic: education for the Internet age</i> . London; New York: Routledge.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Екологија града
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема
Циљ предмета Курс отвара неколико могућности: (а) разумевања начина функционисања друштава (посебно модерних, урбаних) у савременом еколошком контексту., (б) промишљање идеја о окружењу као друштвеној конструкцији (ц) критички однос према идејама које препознају само „природно“ и/или „вештачко“ окружење, (д) разумевање чињеница о томе да се градска друштва налазе у историјском, савременом и будућем епицентру свих збивања у окружењу – пут од енвајронментализма до одрживог развоја.
Исход предмета Оспособљеност за контекстуалну анализу и синтезу посебних проблема друштвено произведеног окружења у урбаним срединама и разликовање социолошког и осталих значења и значаја екологије у урбаним срединама.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Појмовна одређења: град и урбано, екологија и енвајронментализам; социјална екологија, урбана екологија, окружење, природа; интердисциплинарност у социолошком разумевању екологије: подстицаји и опструкције; град као макро-контекст; апологије у научним интерпретацијама социјалне екологије; друштвена конструкција природе; различити погледи на природу: екофеминизам; процеси дугог трајања; популациони, политички, технолошки, еколошки, економски и културни оквири за разумевање екологије града; одрживи развој; одрживи град. <i>Практична настава</i> Појединачна и групна интерпретација и дискусија упред припремљених текстова, за сваку наставну јединицу/недељу. Анализа карактеристичних студија случаја.
Литература (до 10 референци) 1. Pušić, Ljubinko (2001), Održivi grad: ka jednoj sociologiji okruženja, Nezavisna izdanja Sl. Mašića, Beograd 2. Ponting, Klajv (2007), Ekološka istorija sveta, Odiseja, Beograd. 3. Goleman, Danijel (2010), Ekološka inteligencija, Geopoetika, Beograd.

Назив предмета: Биополитика у модерном друштву
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета Предмет има за циљ да упозна студенте са различитим друштвено-историјским и политичким аспектима управљања животом, концепцијама биополитике и биомоћи у контексту савремених глобалних друштвених промена. Наведени циљеви курса могу бити операционализовани на следећи начин: а) разумевање друштвено-историјских процеса настанка биополитике; б) разумевање и критички приступ различитим аспектима биополитике и биомоћи; в) аналитичност у проучавању односа и међузависности политике, науке, телесности, идентитета и живота у оквиру савремених друштвених и културних процеса.
Исход предмета Након завршеног курса, студенти ће сазнати најважније концепте, моделе и теорије које се односе на проучавање биополитике у оквиру савремених друштава. Поред тога, студенти ће бити способни за разумевање и самосталну, критичку процену историјских, културолошких и социолошких аспеката биополитике.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Теоријска настава обухвата представљање и проблематизацију следећих наставних јединица, односно тематских целина: 1. поретци моћи и знања: суверенитет, дисциплина, регулација; 2. настанак новог биолошког поретка 3. медиализација друштва и нове технологије контроле 4. различите концепције биополитике; 5. савремена политика и управљање животом; 6. управљање ризицима и питање безбедности у глобалном друштвеном поретку; 7. неолиберализам и управљање; 8. политика границе у глобалним друштвеним процесима; 9. концепт биомоћи; 10. тело, телесност и идентитет; 11. биополитика информационог друштва; 12. постхуманизам. <i>Практична настава:</i> Проучавање основне литературе из области биополитике; анализе и дискусије у вези са литературом, анализа и проблематизација различитих текстуалних и аудио-визуелних материјала, излагање семинарских радова.
Литература – обавезна Marinković, Dušan i Ristić, Dušan (prir.) (2019). <i>Moć nad životom: biopolitika u modernom društvu</i>. Novi Sad: Mediterran Publishing. Шира литература Agamben, Đorđo. 2013. <i>Homo Sacer – Suverena moć i goli život</i>. Loznica: Karpos. Batler, Džudit. 2001. <i>Tela koja nešto znače</i>. Beograd: Fabrika knjiga. Fuko, Mišel. 1998. <i>Treba braniti društvo</i>. Novi Sad: Svetovi. Fuko, Mišel. 2005. <i>Rađanje biopolitike</i>. Novi Sad: Svetovi. Fuko, Mišel. 2012. <i>Moć/znanje</i>. Novi Sad: Mediterran Publishing. Fuko, Mišel. 2014. <i>Bezbednost, teritorija, stanovništvo</i>. Novi Sad: Mediterran Publishing. Hard, Majkl i Negri, Antonio. 2005. <i>Imperija</i>. Beograd: IGAM.

Студијски програм/студијски програми: ОАС сви програми

Врста и ниво студија: Основне академске студије
Назив предмета: Социолошко истраживање маркетинга
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета: Циљ предмета је да омогући студентима да стекну основна знања о једном од најактуелнијих и најдоминантнијих процеса (маркетиншка комуникација) који се односи на сферу рада, а у коме се прожимају људска, друштвена, културна, економска и техничка димензија, као и да развију вештине разумевања, проучавања и објашњавања тог процеса.
Исход предмета: Оспособљеност студената за истраживање разних аспеката маркетинга, као једног сложеног, вишедимензионалног процеса. Развијање вештина и способности активног укључивања будућих стручњака у процес маркетиншке комуникације.
Садржај предмета: <i>Теоријска настава:</i> Усвајање знања о основним карактеристикама маркетинга и маркетиншке комуникације, уз образлагање потребе укључивања социологије у проучавање тог облика друштвеног делања човека. Упознавање са двоструком улогом социологије у том процесу: прво, као науке која настоји да проучи маркетинг као облик комуникације између друштвених актера (најпре у сфери рада); друго, као својеврсне професионалне активности у пословима маркетинга, која се односи на настојање да се потпомаже економски систем у оној мери у којој он уважава истину социолошких анализа и објашњења. Критичка анализа различитих теоријских становишта о маркетингу и стратегијама које имају примену у процесу маркетиншке комуникације. <i>Практична настава:</i> Самостална припрема студената (уз менторско усмеравање) и њихово излагање одговарајућих теоријских проблема који се односе на област маркетиншке комуникације; презентација социолошких (и других научних) студија маркетинга; социолошка анализа конкретних маркетиншких кампања.
Литература: Милошевић, Б. (2019). Основи социологије рада. Ново Милошево: Банатски културни центар. (стр. 278-291) Kotler, F., Vong, V., Sonders, Dž. i Armstrong, G. (2007). Principi marketinga. Beograd: Mate. Kotler, P. i Lane, K. (2006). Marketing menadžment. Beograd: Data status. Милошевић, Б. (2004). Умеће рада. Нови Сад: Прометеј (стр. 351-363). Smit, P. R. (2002). Маркетиншке комуникације. Београд: Клио. Болчић, С. (1995). Социолошка анализа маркетинг стратегија. Социолошки преглед, vol. 29, бр.4, 463-476.

Студијски програм : Психологија
Назив предмета: Увод у статистику
Статус предмета: обавезан
Број ЕСПБ: 5
Услов:
Циљ предмета а) Упознавање студента са: - статистичким начином мишљења неопходним за разумевање психичких појава и процеса; - основним појмовима и методама из области дескриптивне и базичне инференцијалне статистике за психологе; б) Оспособљавање студента за: - самостални одабир прикладних техника дескриптивне и базичне инференцијалне статистике - употребу рачунарских програма Statistica у JASP у циљу описивања података и закључивања о значајности разлика и повезаности међу варијаблама, односно мерењима
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса буде способан да: - самостално креира матрице података и обавља унос резултата мерења типичних психолошких варијабли - самостално одабира одговарајуће методе обраде за једноставне експерименталне и корелационе истраживачке нацрте који се примењују у психолошким истраживањима - самостално примењује статистичке програме Statistica и JASP - самостално интерпретира резултате добијене једноставном статистичком обрадом података
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Примена рачунара у статистици (прикупљање и унос података у матрицу); 2. Кондензовање и графичко представљање података; 3. Мере централне тенденције и распршења; 4. Појам вероватноће и важне теоријске дистрибуције (z , t , χ^2 и F); 5. Статистичко закључивање (узорак и популација, нулта хипотеза, нивои значајности, p нивои вероватноће); 6. Значајност разлика међу аритметичким срединама (t -тест за независне узорке); 7. Непараметријске алтернативе t -тесту за независне узорке (Волд-Волфовицов, Колмогоров-Смирновљев и Мен-Витнијев тест); 8. Хи-квадрат тест; 9. Повезаност две варијабле (Пирсонов и Спирманов коефицијент корелације); 9. Коефицијенти асоцијације базирани на χ^2 тесту (C , V и ϕ); 10. Разлике између аритметичких средина упарених мерења (t -тест за зависне узорке); 11. Непараметријске алтернативе t -тесту за зависне узорке (Вилкоксонов тест еквивалентних парова и Тест предзнака); 12. Тестови маргиналне хомогености (Макнимаров тест и Стјуарт-Максвелов тест). <i>Практична настава</i> 1. Савладавање основних функционалности програма за статистичку обраду података на примеру програма Statistica и JASP; 2. Унос и припрема података за обраду; 3. Технике визуализације података 4. Статистичка обрада података применом базичних статистичких метода; 4. Интерпретација и закључивање на примерима резултата психолошких истраживања
Литература Пајић, Д. (2020). <i>Примена техника визуелизације у базичној статистици</i> . Нови Сад: Филозофски факултет. Допунска литература Petz, B., Kolesarić, V. i Ivanec, D. (2012). <i>Petzova statistika</i> . Jastrebarsko: Naklada Slap. Hill, T. & Lewicki, P. (2007). <i>Statistics: Methods and Applications</i> . Tulsa: StatSoft, Inc.

Студијски програм : ОАС Психологија
Назив предмета: Основи хумане генетике
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета Циљ предмета је да се студенти упознају са основама наслеђивања. Током курса студенти треба да се упознају са молекуларном основом наслеђивања, начинима наслеђивања, наследним основама различитих карактеристика људи и најчешћим наследним обољењима са којима се срећу психолози у различитим областима психолошке делатности.
Исход предмета На крају курса студент треба да покаже разумевање молекуларне основе наслеђивања, начина наслеђивања, хромозомских аберација, као и познавање наследне основе најчешћих наследних обољења. Такође, студент треба да покаже познавање принципа полигенског наслеђивања и наследне основе различитих хуманих карактеристика.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Целуларна и молекуларна основа наслеђивања; Хромозоми и хромозомске аберације; Начини наслеђивања – Менделова правила; Моногенско наслеђивање – аутозомно доминантно наслеђивање., аутозомно рецесивно наслеђивање; Наслеђивање везано за гене на полним хромозомима; Полигенско мултифакторско наслеђивање и карактеристике које се на овај начин наслеђују; Генска основа имуног система; Генетско саветовање <i>Практична настава</i>
Литература Маринковић, Д., Туцић, Н. и Кекић, В. (1991). <i>Генетика</i> . Београд: Научна књига. Туцић, Н., Матић, Г. (2002). <i>О генима и људима</i> . Београд: Центар за примењену психологију.

Студијски програм : Психологија
Назив предмета: Физиолошке основе психичких појава
Статус предмета: обавезан
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета Разумевање биолошких основа психичких процеса и понашања.
Исход предмета - студент показује познавање и разумевање базичних неурофизиолошких и неуропсихолошких процеса - студент је способен да анализира и повезује структуре нервног система са конкретним функцијама.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Физиолошке основе психичких појава и понашања у оквиру неуронаука, хомеостаза. Основне поделе нервног система: централни и периферни, соматски и вегетативни. Нервна ћелија: грађа, функција, подела (морфолошка и функционална). Глија: врсте и функција. Раздражљивост: мембрански потенцијал, акциони потенцијал, јонска основа акционог потенцијала, ширење, постакциони потенцијали. Синапса: појам и структура, врсте. Хемијски пренос нервног импулса, рецептори, постсинаптички потенцијали. Неуротрансмитери: подела (класични и неуропептиди), начини деловања (јонотропни, метаботропни и модулаторски ефекти). Интегративни процеси и динамика синаптичког преноса. Структуре нервног система (основна подела). Кичмена мождина: грађа, спинални нерви, дерматоми, путеви беле масе, соматске и вегетативне функције и дисфункције. Мождано стабло: средњи и задњи мозак (грађа, кранијални нерви, ретикуларна формација) функције и дисфункције. Рефлексна активност. Мали мозак: локализација, грађа, функционална подела и дисфункције. Велики мозак. Међумозак: хипоталамус и таламус (локализација, грађа, функције, дисфункције). Базалне ганглије: грађа, функције и поремећаји функције у моторици, когницији и регулацији вегетативних функција. Грађа коре великог мозга: слојеви, колумне, вијуге и бразде. Начела неокортикалне организације. Кортикално регулисана моторика, путеви и дисфункције. Асоцијативна мождана кора: локализација, функција, дисфункције. Мождана циркулација и њена регулација, метаболизам мозга, баријере. Спавање.
Литература 1. Guyton AC i Hall B. Медицинска физиологија, превод XIII издања, Дата статус, Београд, 2019. 2. Стевановић Ј. Физиологија нервног система, Београд, Ортомедикс, 2009. 3. Mtui E, Gruener G, Dockery P. Fitzgerald's Clinical Neuroanatomy and Neuroscience, Elsevier, 2016. 4. Haines DE, Mihailhoff GA. Fundamental Neuroscience – fot Basic and Clinical Applications, Elsevier, 2018. 5. Young PA, Young PH, Tolbert DL. BAcic Clinical Neuroscience. Wolters Kluwer, 2015. 6. Carpenter R, Reddi B. Neurophysiology – A conceptual approach, CRC Press, 2012. 7. Johns P. Clinical Neuroscience – an illustrated colour text, Elsevier, 2014.

Студијски програм : Психологија
Назив предмета: Експериментална истраживања у психологији
Статус предмета: Обавезан
Број ЕСПБ: 5
Услов: -
Циљ предмета Студенти треба да се оспособе да разумеју основне појмове, поступке и проблеме који се јављају приликом извођења експерименталних истраживања у психологији.
Исход предмета Студенти ће стећи основна знања, теоријска и практична, о експерименталним истраживањима у психологији. Биће способни да критички читају емпиријске радове и да планирају психолошки експеримент. Разумеће предности и недостатке појединих експерименталних нацрта и техника контроле услова. Имаће развијену свест о етичком аспекту извођења експеримената у психологији.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Увод у методологију експерименталних истраживања у психологији. Рекапитулација садржаја: објекти истраживања, ваљаност и поузданост истраживања. Технике контроле услова у психолошком експерименту. Једноставни факторски нацрти. Сложени факторски нацрти. Специфични нацрти: квазиекспериментални, експеримент на једном испитанику. Обрада и анализа података у експерименталним истраживањима. Етички аспекти експерименталних истраживања. Специфичности истраживачких извештаја у експерименталним истраживањима. Експериментални нацрти у контексту отворене науке. <i>Практична настава</i> Критички приказ (рецензија) једног научног чланка из психологије. Писање истраживачког нацрта за експериментално истраживање или структурисање истраживачког извештаја на основу обављеног експеримента.
Литература Тодоровић, Д. (2008). <i>Методологија психолошких истраживања</i> . Београд: Центар за примењену психологију. Милас, Г. (2005). <i>Истраживачке методе у психологији и другим друштвеним знаностима</i> . Јастребарско: Наклада Слап. Фајгељ, С. (2012). <i>Методе истраживања понашања</i> . Београд: Центар за примењену психологију. Чоловић, П., и Милин, П. (2018). <i>Корелациони истраживачки нацрти</i> . Нови Сад: Филозофски факултет.

Студијски програм : Психологија
Назив предмета: Увод у психологију
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета Упознавање студената са: а. историјским коренима психологије б. различитим концепцијама предмета и метода психологије од њеног настанка до данас в. основним елементима структуре психолошке науке и класичним и савременим контраверзама у психологији г. основним областима психологије, различитим подручјима примене психолошких сазнања и пољима професионалне делатности психолога Оспособљавање студената за: а. адекватно коришћење основне психолошке научне терминологије б. критичку евалуацију различитих концепција психолошке науке и општих приступа психолошким феноменима
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса буде способан да: а. разуме допринос филозофије и других наука у развоју психологије б. покаже познавање и разумевање различитих схватања психолошке науке од њеног настанка до данас и места психологије међу другим научним дисциплинама в. наведе основне елементе структуре психолошке науке г. критички анализира предности и недостатке различитих приступа психолошким феноменима д. наведе основна питања различитих области психологије
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Психологија као наука: лаичка схватања и научна психологија; Историјски корени психологије: значај филозофије и модела природних наука; Различита одређења предмета и метода психологије од њеног настанка до данас - психолошке школе и правци; Димензије развоја психологије и доминантне контраверзе (субјективно-објективно, идиографско-номотетско, елементаризам-моларност; наслеђе-средина, механицизам-биологизам, универзализамкултурни релативизам); Базични нивои у структури психолошке науке: емпиријске чињенице, научни појмови, закони и објашњења; Критеријуми научне објективности; Области савремене психологије: биолошка, когнитивна, психологија индивидуалних разлика, развојна, социјална и клиничка психологија; Примењене дисциплине: психологија у образовању, индустријска и организациона психологија и др. <i>Практична настава</i>
Литература Радоњић, С. (1999). <i>Увод у психологију</i> . Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. Фајгел, С. (2012). <i>Увод у психологију</i> . Београд: Центар за примењену психологију.

Студијски програм : ОАС Психологија
Назив предмета: Перцепција
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 5
Услов:
Циљ предмета а) Упознавање студената: - са проблемима когнитивне психологије; - са основама психофизике, теорије детекције сигнала; - психологијом чула (кожа, статика, укус, мирис, слух, вид). б) Оспособљавање студената: - да критички приступи проблемима (когнитивне) психологије - да разликује и примењује методе и технике у оквиру психофизике и теорије детекције сигнала; - да критички дискутује емпирију у оквиру овог дела когнитивне психологије.
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса буде способан да: - Разумевање и репродукцију знања о основним проблемима когнитивне психологије; - Разумевање и примену релевантних метода у оквиру психофизике; - Разумевање релевантних метода у оквиру неопсихофизике и детекције сигнала; - Репродукцију знања о анатомским и физиолошким основама чулних система (кожа, статика, укус, мирис, слух, вид); - Репродукцију знања о психолошким основама чулних система (кожа, статика, укус, мирис, слух, вид); - Разумевање водећих теорија и модела који објашњавају перцепцију; - Основе писања истраживачких извештаја
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> I Предмет и принципа когниције и перцепције; II Психофизика и мерење; Теорија информације; Детекција сигнала; Физиологија чула и чулно-нервних путева, начини преношења психолошки релевантних информација; III Критеријуми за поделу чула и принципа на којима раде чулни модалитети; IV Кожа: четири модалитета; Кости и мишићи: равнотежа, статика и динамика тела; V Укус и мирис: физиологија чула и значај оваквих информација за когнитивно функционисање; VI Слух; Анатомија и физиологија чула; Принципи на којима почива пријем и обрада аудитивне информације; Теорије слуха; VII Вид; Разумевање светлости и информације коју она носи; Анатомија и физиологија ока и визуелних путева; Опажање боја, утицај ових информација на когницију света, поремећаји везани за опажање боја, физика боја; Опажање објеката: информације неопходне да визуелни систем створи целовиту представу визуелне сцене и 3Д простора; Опажање кретања; Перцептивни поремећаји на нивоу кортикалних структура. <i>Практична настава</i> Спровођење експеримента као основе за израду семинарског рада. Активности обухватају прикупљање података, обраду података и утврђивање психофизичких параметара, преглед литературе везане за обрађивани феномен.
Литература Здравковић, С (2012). Перцепција, Друго издање. Зрењанинска библиотека, Зрењанин.

Студијски програм : Психологија
Назив предмета: Напредна статистика
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 5
Услов: нема
Циљ предмета а) Упознавање студената - са сложенијим статистичким појмовима, конструктима и операторима који се користе на студијама психологије - са комплексним статистичким начином мишљења неопходним за разумевање психичких појава и процеса б) Оспособљавање студената: - за одабир метода статистичке анализе - за употребу рачунарских програма у статистичким анализама података - за пуно разумевање релација међу варијаблама у вишедимензионом простору као претпоставке за изучавање мултиваријатне анализе
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса буде способан да: - одабере одговарајуће статистичке методе за истраживачке нацрте који се користе у психолошким истраживањима, а који укључују већи број варијабли и/или вишекратна мерења - обави унос у рачунар података мерења типичних психолошких варијабли и прилагоди их (конверзијом, трансформацијом и сл.) одговарајућем моделу анализе - примени одговарајући програм за статистичке анализе - интерпретира резултате добијене статистичким анализама
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> I Проблеми предвиђања психолошких варијабли; II Специјални проблеми корелације између варијабли; III Вишеструка регресиона анализа; IV Једносмерна анализа варијансе; V Вишесмерна анализа варијансе; VI Анализа варијансе са поновљеним мерењима; VII Експлоративна анализа (визуелизација); VIII Одабир метода обраде података <i>Практична настава</i> Спровођење статистичких анализа у одговарајућим рачунарским програмима и интерпретација резултата
Литература Petz, B., Kolesarić, V. i Ivanec. V. (2012) <i>Petzova statistika: Osnovne statističke metode za nematematičare</i> . Jastrebarsko: Naklada Slap. (str. 223-280, 321-323, 337-378, 398-410) Допунска литература: StatSoft, Inc. (2013). <i>Electronic Statistics Textbook</i> . Tulsa, OK: StatSoft. доступно на: http://www.statsoft.com/textbook/

Студијски програм : Психологија
Назив предмета: Биолошка психологија
Статус предмета: обавезан
Број ЕСПБ: 5
Услов: Физиолошке основе психичких појава
Циљ предмета Упознавање са биолошким основама психичких процеса и понашања. Стицање основних знања о неуроухуморалном утицају на основне животне функције, понашање и више психичке процесе.
Исход предмета На крају курса од студента се очекује да: - репродукује знања о неурофизиолошким основама биолошких ритмова, будности и спавања, учења, памћења, говора као и њиховим поремећајима - познаје и опише регулационе и контролне механизме одржавања сталности телесне температуре, уноса хране, регулацију телесних течности - разуме и може да упореди основне функције аутономног и соматског нервног система - усвоји знања о улози ендокриног система у организму и његовој интеракцији са нервним системом - уочи и разуме значај координације и интеграције активности различитих делова нервног и ендокриног система на понашање и психичке процесе
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Функционална организација коре великог мозга; Регулација вољне моторике; Неуронска кола одговорна за контролу покрета; Нервна основа рефлексних реакција. Хомеостатски контролни механизми - регулација телесне температуре, уноса хране, регулација телесних течности; неурални и хормонални механизми, биолошке основе, теорије регулације, поремећаји. Биолошки ритмови, будност и спавање - типови биолошких ритмова и улога супрахиазматског једра хипоталамуса; Функционална стања мозга – ЕЕГ; Неурални механизми контроле будности и спавања; Спороталасно и РЕМ спавање; теорије спавања, поремећаји спавања. Улога ендокриних жлезда у организму - регулација њихове функције и последице дисфункција; Механизми деловања хормона; Хормони хипоталамуса, хипофизе, надбубрежне жлезде, штитасте жлезде, параштитастих жлезда, гуштераче, полних жлезда; Интеракција ендокриног и нервног система. Пол, полност, полни хормони. Аутономни нервни систем – грађа, функција, основни принципи деловања симпатикуса и парасимпатикуса; Рефлексна контрола висцералних функција; Хипоталамус: интеграција и координација аутономног нервног система, соматског и ендокриног система; Стрес, неуро-ендокрини аспекти, механизми адаптације. Физиолошке основе емоција - нервна контрола емоционалног реаговања; Концепт лимбичког система - кортикалне и субкортикалне структуре, улога хипоталамуса; Неуроухуморална основа страха и улога амигдалоидних једара; Мотивација. Неурофизиолошке основе учења и памћења; Улога појединих делова нервног система у учењу и памћењу; Хабитуација, сензитизација LTP; Механизми модификације синапси током учења; Поремећаји памћења. Функционална асиметрија можданих хемисфера, методе испитивања, клинички налази; Говор - неурофизиолошке основе продукције и разумевања говора; Брокин и Верникеов центар; Модели функције говорног и писаног језика у мозгу; Поремећаји говорног функционисања. <i>Практична настава</i> Истраживачки рад у групама као основа за израду семинарског рада, анализа и дискусија експеримената, презентација семинарских радова.

Литература

Pinel, J. P. J. (2002). Biološka psihologija (4. izdanje). Jastrebarsko: Naklada Slap - одабрана поглавља

Pinel, J.P.J. (2013) Biopsychology (9th Edition) Pearson. - одабрана поглавља

Pinel, J.P.J., Edwards, M. (2007) A Colorful Introduction to the Anatomy of the Human Brain: A Brain and Psychology Coloring Book (2nd Edition). Pearson. - одабрана поглавља

Студијски програм : Психологија
Назив предмета: Корелациона истраживања у психологији
Статус предмета: Обавезан
Број ЕСПБ: 5
Услов: -
Циљ предмета Студенти треба да се оспособе да разумеју основне појмове, поступке и проблеме који се јављају приликом извођења неексперименталних истраживања у психологији.
Исход предмета Студенти ће бити упознати са принципима, чиниоцима и врстама емпиријских неексперименталних (пре свега корелационо –регресионих) истраживања у психологији. Студенти ће бити оспособљени за самостално критичко читање емпиријских радова и писање нацрта (пројекта) корелационо-регресионог истраживања, као и за планирање и извођење корелационог и/или регресионог истраживања у психологији, уз примену различитих поступака узорковања и различитих метода прикупљања података
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Позиција корелационих истраживања у оквиру таксономија истраживачких нацрта. Специфичности корелационих истраживачких нацрта у односу на експерименталне нацрте. Узорак и принципи узорковања. Етички аспекти узорковања. Методе и технике прикупљања података: тестови, упитници и анкете, посматрање и ненаметљиво истраживање, социометрија. Истраживачки нацрти: Биваријатни корелациони нацрти. Мултипли и мултиваријатни корелациони нацрти. Проблеми груписања и класификације. Фреквенцијски нацрти. Обрада једноставних и сложених корелационих нацрта. <i>Практична настава</i> Преглед и упознавање са методама и техникама прикупљања података у корелационим и регресионим психолошким истраживањима. -Планирање узорка у истраживању. -Спровођење статистичке анализе на подацима прикупљеним у корелационо и/или регресионо истраживању. -Критичка анализа једног дипломског рада из психологије, у којем је приказано истраживање са корелационим истраживачким нацртом.
Литература Чоловић, П., и Милин, П. (2018). <i>Корелациони истраживачки нацрти</i> . Нови Сад: Филозофски факултет. Тодоровић, Д. (2008). <i>Методологија психолошких истраживања</i> . Београд: Центар за примењену психологију. Милас, Г. (2005). <i>Истраживачке методе у психологији и другим друштвеним знаностима</i> . Јастребарско: Наклада Слап. Фајгељ, С. (2012). <i>Методе истраживања понашања</i> . Београд: Центар за примењену психологију.

Студијски програм : ОАС Психологија
Назив предмета: Меморија и учење
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 5
Услов: Перцепција, Увод у статистику Увод у психологију, Експериментална истраживања у психологији
Циљ предмета а) Упознавање студената: - са основним, операционално дефинисаним облицима учења; класичним условљавањем, инструменталним учењем, али и осталим облицима учења; - са основним компонентама меморије: чулном, оперативном и дуготрајном меморијом; - са процесима пажње и препознавања облика; - са релацијама учења и меморије. б) Оспособљавање студената: - да репродукује знања о процесима и функцијама учења и памћења, посебно о меморијским доменима у којима се складиште сва људска знања и информације; - да репродукује знања о основним нацртима који се користе у истраживањима учења и меморије, њихове подврсте и начине обраде података које они подразумевају; - да разуме и/или претпостави везе које постоје између функције опажања и складиштења информација које су примљене са чула; - да разуме интегративну и адаптивну улогу учења и трајања наученог у меморији
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса буде способан да: - репродукује знања о основним облицима учења и основним структурама меморије; - репродукује знања о основним нацртима који се користе у истраживањима учења и меморије; - уочи и разуме интегративни и адаптивни значај учења и памћења; - у потпуности разуме посебне функције које различити меморијски домени имају у свакодневном животу људи; - уочи и разуме улогу и значај меморије и учења за свакодневни живот људи, као и да доведе ова сазнања у везу са професионалним радом психолога
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> I Рани процеси обраде и чувања информација – Структура меморије (Модел Аткинсона и Шифрина и Теорија нивоа обраде); Чулна меморија; Препознавање облика и пажња. II Оперативна меморија – Трајање и капацитет оперативне меморије; Манипулисање информацијама у оперативној меморији; Статус оперативне меморије и Бедлијев модел радне меморије. III Дуготрајна меморија – Организација појмова у дуготрајној меморији; Пропозиције; Шеме: знања о контексту; Визуелне информације; Епизодичка меморија. IV Учење и меморија – Историјски контекст проучавања учења и меморије; Дефиниције и релације учења, меморије и памћења. V Класично условљавање. VI Инструментално учење и поткрепљивање. VII Остали облици учења. <i>Практична настава</i> Спровођење једноставних експеримента као основе за израду семинарског рада. Активности обухватају дефинисање истраживачког проблема, преглед релевантне литературе, прикупљање и обраду података и дискутовање налаза.
Литература Костић, А. (2006). Когнитивна психологија. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.

Милин, П (2007). Одабране теме из психологије учења. <http://psihologija.ff.uns.ac.rs/literatura/20150304103117.pdf>

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Мотивација за учење
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета Упознавање студената са: - теоријским моделима и методологијом истраживања мотивације у школском контексту; - мотивационим детерминантама школског постигнућа и тешкоћа у учењу; - специфичним врстама мотивације за учење природних и друштвених области; - релацијама мотивације за учење, селф-концепта, самоефикасности и саморегулисаног учења; - контекстуалним и диспозиционим чиниоцима мотивације за учење; - релацијама мотивације и емоција у школском контексту; - имплицитним уверењима, ефикасношћу и мотивацијом за рад наставника у школи.
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса буде способан да: - Препозна мотивационе чиниоце који обликују учење; - Планира и примењује поступке за подстицање мотивације за учење; - Осмисли и реализује различите дугогочне програме за подстицање мотивације у раду са ученицима; - Примењује стечена знања кроз различите приступе у раду са родитељима и наставницима.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> - Одређење опште и специфичне мотивације за учење; мотивациони чиниоци успешног учења; - Селф-теорије мотивације за учење: теорија самоефикасности, теорија самовредновања и теорија самодетерминације; - Мотивација за учење из перспективе атрибуција, очекивања и вредности, имплицитних уверења и циљних оријентација ученика; - Саморегулисано учење – мотивационе компоненте; - Диспозициони чиниоци мотивације за учење: пол, интелектуалне способности и особине личности ученика; - Контекстуални чиниоци мотивације за учење: улога и карактеристике родитеља, наставника и вршњачке групе; - Интеракција емоција и мотивације у школском контексту; - Мотивација наставника за подучавање и усавршавање. <i>Практична настава</i> - Практична примена теорија мотивације у циљу поспешивања учења кроз студије случаја; - Израда и презентација семинарског рада – осмишљавање и реализација програма за подстицање мотивације за учење.
Литература 1. Wentzel, K. R., & Miele, D. B. (2016). <i>Handbook of Motivation at School</i>. New York & London: Routledge, Taylor & Francis Group. 2. Reeve, J. (2014). <i>Razumijevanje motivacije i emocija</i>. Beograd: Sinapsa edicije. 3. Elliot A. J., & Dweck C. S. (2007). <i>Handbook of Competence and Motivation</i>. New York & London: The Guilford Press.

Студијски програм : Психологија
Назив предмета: Развојна психологија 1
Статус предмета: обавезан
Број ЕСПБ: 6
Услов: -
Циљ предмета Упознавање студената са дефиницијом, предметом и основним појмовима развојне психологије; упознавање са основним теоријама развоја и њиховом применом на разумевање процеса доком детињства; развојне промене од зачећа, током раног и средњег детињства у области физичког и моторног, социоемоционалног, когнитивног и моралног развоја. Оспособљавање за разликовање типичног развоја од развојних тешкоћа и психопатолошких појава, као и за препознавање и разликовање оптималних од неповољних развојних околности.
Исход предмета Након одслушањог курса од студента се очекује да покаже свеобухватно разумевање концепта развоја и теоријских поставки развоја; разликује развојне од неразвојних промена и криза; разуме и препознаје очекиване развојне промене у различитим аспектима развоја у раном и средњем детињству; оспособљавање студента за анализирање и критичко преиспитивање теоријских ставова у различитим областима развоја.
Садржај предмета Теоријска настава Дефиниција, предмет и основни појмови развојне психологије. Целоживотни развој и периодизација развоја. Базичне теорије развоја. Пренатални развој - фазе и чиниоци. Рани развој: правилности и прекретнице у раном развоју; чиниоци који доприносе раном развоју: стимулација и квалитет бриге; развој афективне везаности. Развој током детињства: напредовање у моторном, когнитивном, језичком и говорном развоју; социјални и емоционални развој у детињству - успостављање и развој вршњачких односа; игра. Практична настава Процена развоја у раном детињству - скале раног развоја; скале развоја говора; примена социометрије у испитивању вршњачких релација. Области примењене развојне психологије у детињству: игра и играчке, медијски садржаји за децу. Превентивни програми у току пренаталног развоја и детињства.
Литература Берк, Ј. (2005). Психологија целоживотног развоја. Јастребарско: Наклада Слaп Јерковић, И., Зотовић, М. (2017). Развојна психологија (друго измењено и допуњено издање). Београд: Центар за примењену психологију Друштва психолога Србије Wasta R., Haith M., Miller S. (1998). Dječja psihologija: moderna znanost. Jastrebarsko: Naklada Slap

Студијски програм : Психологија
Назив предмета: Мултиваријатна анализа
Статус предмета: обавезан
Број ЕСПБ: 4
Услов (за полагање): положени курсеви Увод у статистику и Напредна статистика
Циљ предмета а) Упознавање студената: - са појмовима и операторима који омогућавају разумевање сложених латентних (структуралних и динамичких) односа међу психичким појавама и процесима - са алгоритмима и програмима за извођење основних мултиваријатних статистичких процедура б) Оспособљавање студената: - за одабир метода статистичке подршке сложеним нацртима истраживања латентног простора - за самосталну интерпретацију резултата мултиваријатних анализа - за доношење одлука на основу резултата мултиваријатних анализа
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса буде способан да: - одабере одговарајуће методе мултиваријатне анализе за подршку проблема типичних за психолошка истраживања - спроводи мултиваријатне анализе података коришћењем одговарајућих програма - интерпретира резултате добијене основним методама мултиваријатне анализе података
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> I Основи геометрије векторског простора и матричне алгебре; II Факторска и компонентна анализа; III Каноничка корелациона анализа; IV Дискриминативна анализа; V Кластер анализа; VI Визуелизација релација између ентитета <i>Практична настава</i> Спровођење мултиваријатних статистичких техника у одговарајућим рачунарским програмима и интерпретација резултата
Литература Kovačić, Z. (1994). <i>Multivarijaciona analiza</i> . Beograd: Ekonomski fakultet. Допунска литература: StatSoft, Inc. (2013). <i>Electronic Statistics Textbook</i> . Tulsa, OK: StatSoft. доступно на: http://www.statsoft.com/textbook/

Студијски програм: Психологија
Назив предмета: Психометрија 1
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 5
Услов:
Циљ предмета Упознавање са основама психометрије и мерењем у психологији, упознавање са основним психометријским мерним моделима, овладавање знањима о психолошким мерним инструментима и основним мерним својствима, упознавање са планом конструкције психолошког мерног инструмента и упознавање са моралним кодексом психолошког тестирања.
Исход предмета Студент може да препозна и разликује психолошке мерне инструменте, да им одреди основна мерна својства.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Увод у психометрију; Теорије мерења; Индивидуалне разлике у контексту тестирања интелигенције и личности; Психолошки тест: дефиниције, врсте, рачунарски подржано тестирање, рачунарско адаптивно тестирање; Врсте и формати ставки, банке ајтема; Модели мерења: класична теорија теста и помоћни модели; Основна мерна својства ставки и теста (репрезентативност, хомогеност, тежина, дискриминативност, погађање); Основне фазе у конструкцији психолошког мерног инструмента; Основна морална питања психолошког тестирања. <i>Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)</i> Упознавање са различитим врстама тестова и ставки кроз примену тестова; Евалуација постојећег мерног инструмента.
Литература Fajgelj, S. (2013). <i>Psihometrija - Metod i teorija psihološkog merenja (IV dopunjeno izdanje)</i> . Beograd: Centar za primenjenu psihologiju. Додатна литература: Dinić, B. (2019). <i>Principi psihološkog testiranja</i> . Novi Sad: Filozofski fakultet. Доступно на: http://digitalna.ff.uns.ac.rs/sadrzaj/2019/978-86-6065-540-2 (poglavlje "Priručnik")

Студијски програм : Психологија
Назив предмета: Основи социјална психологије
Статус предмета: обавезан
Број ЕСПБ: 6
Услов: колоквијум
Циљ предмета а) Упознавање студената: - са основним проблемима и теоријским концептима којима се користи социјална психологија; - основним појмовима из области социјалне когниције; - са појмом, условима и ефектима социјализације; - основама агресивног и просоцијалног понашања и њиховим детерминантама; - са концептима послушности и ауторитарности и детерминантама њиховог развоја и појављивања; - основама формирања и мењања ставова. б) Оспособљавање студената: - за разумевање значаја социјалне когниције за човеково социјално функционисање; - за препознавање и коришћење добијених знања у процесу социјализације и социјалних збивања; - за препознавање значаја агресивног и просоцијалног понашања у интерперсоналним односима; - за разумевање фактора који утичу на јављање послушности; - за препознавање ужих и ширих друштвених околности које доприносе развоју ауторитарности; - за примену знања о факторима који утичу на развој и мењање ставова.
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса буде способан да: - анализира и интегрише знања о основним социјално-психолошким концептима; - анализира социјална збивања узимајући у обзир утицај фактора социјалне когниције, социјалне мотивације и спољних друштвених фактора; - аргументује ставове о социјалним збивањима на основу знања о социјалнопсихолошким факторима који утичу на понашање индивидуе и група; - да примени стечена знања у различитим доменима личног и професионалног деловања; - опише и објасни налазе социјалнопсихолошких истраживања.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> I Социјализација: процеси, извори и агенси социјализације; ефекти социјализације; II Социјализација психичких функција: мотивације, емоција, когниције; врсте социјалне когниције; III Социјални мотиви: агресивно и алтруистичко понашање, теорије настанка и развоја ових понашања; IV Појмови послушности и ауторитарности, развој и социјални фактори који утичу на њихово јављање; V Ставови: појам става, теорије ставова, појмови слични појму става, теорије формирања и мењања ставова. VI: Примери истраживања из свих наведених области.
Литература Рот, Н. (2005). Основи социјалне психологије. Београд : Завод за уџбенике и наставна средства. Аронсон, Е., Вилсон, Т.Д. и Акерт, Р.М. (2005). Социјална психологија. Загреб: Мате. Hewstone, M. i Stroebe, W. (2003). Социјална психологија: еуропске перспективе. Јастребарско: Наклада Слап. Pennington, D.C. (1997). Основе социјалне психологије. Јастребарско: Наклада Слап.

Студијски програм : ОАС Психологија
Назив предмета: Основи психологије личности
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов:
Циљ предмета Циљ предмета је упознавање студената с основним методолошким проблемима у оквиру психологије личности, основним теоријским парадигмама, као што су психодинамска, психологија индивидуалних разлика, когнитивна психологија личности. Циљ предмета је и оспособљавање студената за разликовање основних теоријских праваца и модела личности у оквиру психологије личности.
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса буде способан да: - покаже свеобухватно и детаљно раумевање основних методолошких проблема у вези са проучавањем личности - покаже свеобухватно и детаљно разумевање основних принципа психодинамске психологије - покаже свеобухватно и детаљно разумевање релевантних модела у оквиру димензионалне парадигме
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> <i>I Настанак психологије личности као посебне научне дисциплине: почеци интересовања за личност, доприноси Олпорта, Марија и Катела; II Проблеми психологије личности: питања структуре, динамике и развоја личности; III Методолошки проблеми повезани са проценом личности: прикупљање информација; медији процене; наирти истраживања; поузданост мерења; валидност мерења; факторска анализа; IV Психодинамски правци у психологији личности: психоаналитичка теорија личности; его психологија; V Основе психологије индивидуалних разлика: лексичка истраживања личности, Кателова теорија личности, Петофакторски модел личности; VI Когнитивни приступ - Келијева теорија</i>
Литература Смедеревац, С. и Митровић, Д. (2018). Личност - методи и модели (треће допуњено и измењено издање). Београд: Центар за примењену психологију.

Студијски програм : ОАС Психологија
Назив предмета: Психологија интелигенције
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ:4
Услов:-
Циљ предмета Упознавање студента: - са различитим одређењима и питањима која се постављају у дефинисању појма интелигенције; - са психометријским схватањима и новим концепцијама о структури интелигенције; - са проблемима мерења интелигенције; - са различитим врстама интелигенције; - са досадашњим резултатима истраживања о развоју интелигенције и њеном односу са другим феноменима и психолошким концептима; Оспособљавање студента: - за уочавање ограничења, предности и недостатака различитих концепција интелигенције; - за уочавање неопходности интердисциплинарног приступа у проучавању феномена интелигенције.
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса буде способан да: - објективно анализира, критички приступа и разуме различита одређења интелигенције и проблеме који се јављају у дефинисању интелигенције; - покаже свеобухватно и детаљно разумевање психометријских теорија о структури интелигенције, као и савремених контекстуалистичких концепција интелигенције; - разуме и идентификује како се различити теоријски приступи интелигенцији рефлектују на њено мерење, принципе конструкције задатака у тестовима интелигенције и прављење програма тестирања интелигенције за различите намене; - познаје и критички анализира научна сазнања и емпиријске резултате о законитостима развоја интелигенције и њеном односу са другим феноменима и психолошким концептима.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> - Порекло научног гледишта и рани покушаји истраживања интелигенције; - Различита одређења интелигенције; интелигенција као научни појам у психологији; отворена питања у вези са дефинисањем интелигенције; - Психометријске теорије о структури интелигенције (унитаристичка и плуралистичка гледишта): Спирманова двофакторска теорија, Терстонова теорија примарних способности, Гилфордова теорија интелигенције, хијерархијске теорије интелигенције (Кател - Хорнова теорија, трослојна теорија Џона Керола, ЦХЦ модел интелектуалних способности) - Новије концепције интелигенције: теорија вишеструких интелигенција Х. Гарднера, теорија минималне когнитивне архитектуре М. Андерсона, тријархичка теорија интелигенције Р. Стернберга, еколошко гледиште С. Сесија; - Развој менталног тестирања; карактеристике и врсте тестова интелигенције; - Врсте интелигенције: емоционална интелигенција; социјална интелигенција; практична интелигенција - Развој интелигенције: однос наслеђа и средине у развоју интелигенције; развојне кривуље различитих аспеката интелигенције; промене у когнитивном функционисању у старости; - Однос интелигенције са другим феноменима и психолошким концептима; интелигенција и учење; интелигенција и личност; интелигенција и постигнуће; интелигенција и мудрост; интелигенција и експертиза - Интелигенција и групне разлике - интелигенција и пол; интелигенција и раса. <i>Практична настава -</i>
Литература

- Gardner, H., Kornhaber, M.L. Wake, W.K. (1999). Интелигенција - различита гледишта. Јастребарско: Наклада Слaп.
- Заревски, П. (2000). Структура и природа интелигенције. Јастребарско: Наклада Слaп.
- Shaie, K.W. и Willis, S.L. (2001). Психологија одрасле доби и старења. Јастребарско: Наклада Слaп.
- Sternberg, J.R. & Kaufman, S.B. (2011). The Cambridge Handbook of Intelligence. Cambridge University Press.
- Goldstein, S., Princiotta, D., Naglieri, J.A. (2015). Handbook of Intelligence: Evolutionary Theory, Historical Perspective, and Current Concepts. New York: Springer-Verlag.

Студијски програм: Психологија
Назив предмета: Психометрија 2
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 5
Услов:
Циљ предмета Овладавање евалуацијом психолошког мерног инструмента - одређивање различитих врста поузданости и валидности; Овладавање скоровањем и интерпретацијом тестова; Овладавање фазама конструкције и евалуације психолошког мерног инструмента.
Исход предмета Студент ће бити у стању да конструише психолошки мерни инструмент, да га евалуира и правилно користи и тумачи његове резултате.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Мерни модели: Теорија генерализабилности, Имаж теорија, Факторски модел мерења; Теорија ајтемског одговора и њени модели; Поузданост тестова у различитим моделима мерења и врсте поузданости (тест-ретест, алтернативне форме, интерна конзистенција и сагласност између процењивача); Валидност тестова и врсте валидности (конструкт, садржинска, инкрементална и критеријумска); Основе скоровања и интерпретације тестова; Фазе конструкције и евалуације психолошких мерних инструмената. <i>Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)</i> Конструкција, администрација и евалуација властитог мерног инструмента; Израда критичког елабората о мерним карактеристикама конструисаног мерног инструмента.
Литература Fajgelj, S. (2013). <i>Psihometrija - Metod i teorija psihološkog merenja (IV dopunjeno izdanje)</i> . Beograd: Centar za primenjenu psihologiju. Додатна литература: Dinić, B. (2019). <i>Principi psihološkog testiranja</i> . Novi Sad: Filozofski fakultet. Доступно на: http://digitalna.ff.uns.ac.rs/sadrzaj/2019/978-86-6065-540-2 (poglavlje "Priručnik")

Студијски програм : Психологија
Назив предмета: Развојна психологија 2
Статус предмета: обавезан
Број ЕСПБ: 6
Услов: Развојна психологија 1
Циљ предмета Упознавање студената са применом принципа целоживотног развоја и теорија развоја на разумевање развојних промена у адолесценцији, одраслом добу и старости. Упознавање са основним развојним променама у различитим аспектима развоја током адолесценције, одраслог доба и старости. Упознавање са очекиваним развојним кризама у адолесценцији, одраслом добу и старости.
Исход предмета Након одслушаног курса од студента се очекује да разликује развојне од неразвојних промена и криза у адолесценцији, одраслом добу и старости; разуме и препознаје очекиване развојне промене у различитим аспектима развоја од транзиције ка одраслом добу до старости; разуме протективне и ризичне факторе развоја у адолесценцији, одраслом добу и старости; критички се односи према предрасудама везаним за развој у адолесценцији, одраслости и старости.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Транзиција ка одраслом добу. Периодизација развоја током одраслог доба и старости. Развојне карактеристике одраслог доба - очекиване развојне промене у социјалном, когнитивном, емоционалном, моралном развоју. Социјалне улоге одраслих: преузимање, адаптација и развој унутар партнерских улога, родитељског и професионалног функционисања. Слободно време одраслих. Развојне промене у старости: промене у социјалним улогама и развојне карактеристике; стереотипи и предрасуде према старима; развојне кризе у старости. <i>Практична настава</i> Области примењене развојне психологије у адолесценцији, одраслом добу и старости: саветовање за одабир професије; предбрачно саветовање; припреме за родитељство и школе родитељских вештина; програми подршке оптималном развоју у одраслом добу у старости.
Литература Капор-Стануловић, Н. (2007). На путу ка одраслости: психички развој и психосоцијални аспекти здравља младих. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. Schaie, K.W. i Willis, S.L. (2001). Psihologija odrasle dobi i starenja. Jastrebarsko: Naklada Slap Lacković-Grgin, K., Ćubela Adorić, V. (2006). Odabrane teme iz psihologije odraslih. Jastrebarsko: Naklada Slap. Петровић, Ј. (уредник) (2016). Слика тела, сексуалност и партнерске везе у адолесценцији. Нови Сад: Филозофски факултет

Студијски програм : Психологија
Назив предмета: Психологија личности
Статус предмета: Обавезан
Број ЕСПБ: 6
Услов: -
Циљ предмета Циљ предмета је упознавање студената с основним теоријским парадигмама у оквиру психологије индивидуалних разлика и акогнитивне парадигме. Циљ предмета је и оспособљавање студената за разликовање основних теоријских праваца и модела у оквиру психологије личности. Други циљ је оспособљавање студената за разликовање основних метода за прикупљање и обраду података које се примењују у психологији личности и за емпиријску примену основних истраживачких нацрта у психологији личности.
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса буде способан да:-Покаже свеобухватно и детаљно раумевање основних методолошких проблема у вези са проучавањем личности-Покаже свеобухватно и детаљно раумевање класичних теорија у оквиру димензионалне парадигме-Учествује у свим елементима истраживања у психологији личности
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> I Базичне премисе психобиолошког приступа у психологији личности II Основне теорије у оквиру психобиолошког приступа у психологији личности -Ајзенков ПЕН модел, Грејова Теорија осетљивости на поткрепљење, Реформулисана теорија осетљивости на поткрепљење, Алтернативни петофакторски модел Марвина Закермана, Модел биосоцијалног учења Роберта Клонингера, Телегенов модел; III Основне претпоставке истраживања у области бихејвиоралне генетике; IV Претпоставке и појмови когнитивне психологије -Социјално-когнитивна теорија, Селф и селф-схема, релације когнитивне психологије и психологије личности <i>Практична настава</i> Спровођење истраживања као основе за израду семинарског рада. Активности обухватају прикупљање података, унос и статистичку обраду података, презентацију резултата истраживања.
Литература Smederevac, S. i Mitrović, D. (2018). Ličnost - metodi i modeli. Treće dopunjeno i izmenjeno izdanje. Beograd: CPP. Smederevac, S. i Mitrović, D. (2005). Problemi upitničke operacionalizacije dimenzija Grejove Teorije osetljivosti na potkrepljenje. <i>Psihologija</i>, 38, 311 - 326.

Студијски програм : Психологија
Назив предмета: Социјална психологија
Статус предмета: обавезан
Број ЕСПБ: 6
Услов: Основи социјалне психологије, колоквијум
Циљ предмета а) Упознавање студената са: - врстама и карактеристикама група и основним аспектима формирања и одржавања група; - основним теоријама унутаргрупних и међугрупних односа; - основама предрасуда и стереотипа; - процесима формирања пријатељских и интимних веза и факторима који утичу на развој тих односа; - основним појмовима из области социјалне перцепције и комуникације; - процесима формирања импресија о другим људима и грешкама које се при томе јављају; - структуром и развојем слике о себи и социјалним факторима који на њу утичу; - истраживањима везаним за наведене теме из области социјалне психологије. б) Оспособљавање студената: - за препознавање значаја групне припадности за појединца; - за разумевање унутаргрупних и међугрупних односа; - за усвајање и критичко промишљање о различитим видовима борбе против предрасуда; - за препознавање фактора који доприносе развоју и прекиду пријатељских и интимних веза; - за разумевање основних проблема које испитују области социјалне перцепције и комуникације; - за препознавање разлика и специфичности перцепције социјалних збивања и социјалних ентитета; - за разумевање процеса и замки у формирању импресије о другим људима и објашњавању туђег понашања; - за препознавање пристрасности у слици о себи; - за разумевање утицаја субјективних фактора у опажању себе и других; - за разумевање резултата социјалнопсихолошких истраживања везаних за наведене теме.
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса буде способан да: - објасни значај групне припадности и анализира разлике и специфичности различитих врста група; - анализира динамику групе и групна збивања; - аргументује предности и мане различитих приступа решавању међугрупних сукоба; - објасни основне појмове из области социјалне перцепције, комуникације и интерперсоналних односа; - препознаје сопствене и туђе вербалне и невербалне комуникацијске знаке и њихов утицај на интерперсоналне односе; - препозна и контролише утицај личних фактора у опажању других људи и предупреди грешке које у том процесу настају; - да примени стечена знања у различитим доменима личног и професионалног деловања; - опише и објасни налазе социјалнопсихолошких истраживања из области психологије група и социјалне интеракције.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Психологија група: одлике, структура и динамика група, међугрупни и унутаргрупни односи и сукоби, предрасуде и стереотипи. Социјална интеракција: (а) интерперсонални односи и фактори њиховог формирања и развоја, (б) социјална перцепција (природа процеса, пристрасности у опажању себе и других, развој личног идентитета) и (в) комуникација (вербална и невербална комуникација). <i>Практична настава</i>

Примери из праксе везани за основне концепте који ће бити обрађивани на теоријској настави. Анализа случајева и историјских догађаја. Извођење мањих експримената и демонстрација везаних за појмове који се обрађују на курсу.

Литература

Аронсон, Е., Вилсон, Т.Д. и Акерт, Р.М. (2005). Социјална психологија. Загреб: Мате.
Hewstone, M. i Stroebe, W. (2003). Социјална психологија: еуропске перспективе. Јастребарско: Наклада Слап.
Рот, Н. (2005). Основи социјалне психологије. Београд : Завод за уџбенике и наставна средства.
Pennington, D.C. (1997). Основе социјалне психологије. Јастребарско: Наклада Слап.

Студијски програм :Психологија
Назив предмета: Школе и правци у психологији
Статус предмета: Обавезан
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета Упознавање студената са карактеристикама психолошких школа и праваца, историјским и друштвеним контекстом њихове појаве и импликацијама по развој психологије као науке и струке.
Исход предмета Разумевање значаја контекста за развој научних теорија у психологији, способност компарације различитих теоријских приступа и критичка оцена психолошких учења и теоријских система
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Шта је задатак психологије као науке? Нативизам и енвиromентализам у учењима знаменитих психолога, редукционизам и феноменологија, узрочност и аутономија. Психолошка пракса и теоријски приступи у психологији <i>Практична настава</i>
Литература Хотерсал, Д. (2002). <i>Повијест психологије</i> . Јастребарско: Наклада Слап. (одабрана поглавља) Еванс, Р.Л. (1988). <i>Градитељи психологије</i> . Београд: Нолит. (одабрана поглавља) Милер, Ф-Л. (2005). <i>Историја психологије</i> . Сремски Карловци-Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића. (одабрана поглавља)

Студијски програм : Психологија
Назив предмета: Основи менталног здравља
Статус предмета: Обавезан
Број ЕСПБ: 6
Услов: Нема
Циљ предмета Упознавање студената са: - историјатом бављења проблемима менталног здравља - класичним и савременим моделима и системима менталног здравља - проблемима стигматизације, дискриминације и дехуманизације особа са дијагнозом менталног поремећаја - принципима примарне, секундарне и терцијалне превенције - основним принципима психосоцијалног приступа - теоријама о стресу, врстама стресора, симптомима дистреса и стратегијама суочавања са стресом - основним смерницама психолошких интервенција за рад са особама под стресом.
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса буде способан да: - разуме основне концепте и моделе менталног здравља - разуме друштвено-историјске и културне детерминанте различитих приступа проблемима менталног здравља - препознаје узроке и последице стреса, кризе и трауме - сагледа значај позитивних искустава у превенцији и унапређењу менталног здравља - овлада основним принципима примарно превентивног рада - сагледа значај и да уме да креира једноставне програме психосоцијалне подршке
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Историјат и развој концепта менталног здравља; Ментално здравље као конструкт и као дисциплина; Проблеми одређења менталног здравља и поремећаја; Модели менталног здравља: биомедицински модел, психолошки модели, социолошки модели; Покрет глобалног менталног здравља; Стигматизација, дискриминација и дехуманизација особа са дијагнозом менталног поремећаја; Организација система менталног здравља у свету и у Србији; Примарна, секундарна и терцијална превенција; Модели динамике стреса, реакције на стрес, врсте стреса, стратегије суочавања, резилјентност; Основне информације из психологије кризе и трауме; Принципи психосоцијалне подршке; Комунална психологија. <i>Практична настава</i> Дискусија о садржајима теоријске наставе.
Литература Димитријевић, А. (2005). Савремена схватања менталног здравља и поремећаја. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. Сас, Т. (2008). Ментална болест као мит. Београд: Цлио. (одабрана поглавља) Торникрофт, Г., & Тансела, М. (2011). Боља брига о менталном здрављу. Београд: Цлио. (одабрана поглавља) Кецмановић, Д. (2012). Психијатрија против себе. Београд: Цлио. (одабрана поглавља) Лазарус, Р. С. и Фолкман, С. (2004). Стрес, процена, и суочавање. Јастребарско: Наклада Склап. (одабрана поглавља) Влајковић, Ј. (2003). Превенција менталних поремећаја. У Биро, М. & Бутоло, В. (уредници), Клиничка психологија (стр. 358-365). Нови Сад: ЛМУ, Минхен & Футура публикације.

Студијски програм: Психологија
Назив предмета: Психологија менталних поремећаја 1
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов:
Циљ предмета а) Упознавање студената: са појмом менталног поремећаја и критеријумима њиховог разликовања од нормалности и менталног здравља; са критеријумима класификације менталних поремећаја и презентацијом поремећаја у савременим класификацијама менталних поремећаја; са терминологијом којом се описују ментални поремећаји; са називима психопатолошких симптома и синдрома; са клиничком сликом, током и епидемиологијом анксиозних и неуротских поремећаја б) Оспособљавање студената: да разликују ментално здраво од поремећеног понашања као и да препознају појединачне категорије менталних поремећаја; да владају терминологијом којом се означавају психопатолошки симптоми и синдроми, да на адекватан начин приступе ментално поремећеној особи, развију основне вештине комуницирања са њима и развију способност опажања знакова менталног поремећаја у понашању ових особа.
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса буде способан да: дефинише и примењује на конкретном примеру критеријуме менталног поремећаја и менталног здравља; да познаје критеријуме класификовања менталних поремећаја и принципе на којима се заснивају савремене класификације менталних поремећаја; да препознаје, уме да дефинише, адекватно именује, зна дистинкције између њих, као и да зна код којих дијагностичких категорија се јављају поремећаји појединих симптома и синдрома менталних поремећаја; да препознаје поједине категорије анксиозних и неуротских поремећаја, познаје критеријуме за њихово класификовање, да уме да разликује сличне категорије на основу њихових дистинктивних обележја, поседује информације о току, исходу и епидемиолошким карактеристикама поремећаја.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> I Дефинисање абнормалног понашања; II Психијатријске класификације; III Симптоми и синдроми у психопатологији; IV Анксиозност, страх и паника; V Генерализовани анксиозни поремећај VI Социјална фобија VII Панични поремећај и агорафобија VIII Специфичне фобије IX Соматоформни поремећаји X хипохондрија и конверзија XI Дисоцијативни поремећаји XII Опсесивно компулзивни поремећај <i>Практична настава</i> Вежбање препознавања психопатолошких симптома и синдрома на примерима поремећаја. Прикази и дискусија видео материјала са психопатолошким садржајем. Вежбање разликовања појединих анксиозних и неуротских поремећаја
Литература Михић, Јб. (2019). Савремене теорије психопатологије: анксиозни поремећаји (одабрана поглавља). Филозофски факултет у Новом Саду Каличанин, П. (2002). Психичке функције и њихови поремећаји. У П. Каличанин (ур.), Психијатрија: Општи део поремећаји (209-286; 753-760).Елит Медица. Каличанин, П. (2002). Психијатрија: Општи део. Елит Медица. (одбрана поглавља:317-380). Каличанин, П. (2002).). Психијатрија: специјални део. Елит Медица. (одбрана поглавља: 747-753, 761-771,

772-77, 907-950)

Нововић, З. и Милић, Љ. (2018). Психопатолошки симптоми, синдроми и поремећаји. Необјављена скрипта. Нови Сад, Филозофски факултет.

Oyebode, F. (2008). Sim's Symptoms in the Mind (4th) Elsevier.

Студијски програм : Психологија
Назив предмета: Основи клиничке психологије
Статус предмета:обавезан
Број ЕСПБ: 6
Услов:
Циљ предмета а) Упознавање студената: -са хронолошким развојем клиничке психологије и актуелној позицији Клиничке психологије као науке и струке, њеним предметом и задацима -са основним методама које примењује Клиничка психологија -са теоријским моделима Клиничке психологије -са врстама истраживања која се спроводе у оквирима клиничке психологије и проблемима њиховог спровођења -са основним задацима психодијагностике -са основним појмовима психотерапије и социјалне клиничке психологије -са особеностима истраживања у клиничкој психологији б) Оспособљавање студената: -за усвајање базичних појмова и знања релевантних за прећење напредних курсева Клиничке психологије
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса буде способан да: -препозна положај, удео и и значај Клиничке психологије као науке и струке у оквиру психологије -покаже разумевање проблема разграничења менталног здравља од менталног поремећаја -демонстрира познавање теоријских модела и приступа у Клиничкој психологији -демонстрира познавање основних задатака психодијагностике, њеним током и средствима -препознаје и дефинише особености истраживања у Клиничкој психологији
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1.Метод Клиничке психологије 2.Историјат Клиничке психологије 3.Теоријски модели Клиничке психологије 4.Однос патологије и нормалности 5.Предмет и задаци Клиничке психологије 6.Основне информације о психодијагностици, психотерапији и социјалној клиничкој психологији 7. Истраживања у клиничкој психологији <i>Практична настава</i> демонстрације грешака у дијагностичком закључивању, демонстрације спровођења функционалне анализе понашања, концептуализација појединачних клиничких случајева са аспекта различитих теоријских модела у Клиничкој психологији, препознавање основних техника током спровођења клиничког интервјуа, упознавање са основним психодијагностичким инструментима
Литература Биро, М. и Ђуровић, Д. (2012). Основи клиничке психологије. Нови Сад: Футура публикација Nietzel, M. T., Bernstein, D. A., & Milich, R. (2002). Uvod u kliničku psihologiju. Zagreb: Naklada Slap.

(одабрана поглавља)

Trull, T. J., Prinstein, M. J. (2013). Clinical Psychology. Jon-Daviah Hague.

Студијски програм : ОАС Психологија
Назив предмета: Когнитивни процеси
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Перцепција, Учење и меморија, Експериментална истраживања у психологији, Биолошка психологија, Физиолошке основе психичких појава
Циљ предмета а) Упознавање студената: - са различитим аспектима симболичких и интегративних процеса; - са вишим когнитивним процесима као што су закључивање и суђење који почивају на симболичким процесима; - са експертским и креативним мишљењем; - са процесима решавања проблема и мишљења; - са основама вештачке интелигенције. б) Оспособљавање студената: - да репродукује знања о основним психичким процесима и функцијама, посебно о симболичким и интегративним процесима; - да репродукује знања о основним нацртима који се користе у истраживањима основних симболичких процеса, њихове подврсте и статистичке поступке које они подразумевају; - да разуме и/или претпостави везе које постоје између основних психичких процеса и функција, с једне и виших, односно когнитивних процеса и функција, са друге стране; - да разуме и/или претпостави везе које постоје између виших психичких процеса и функција, с једне стране и феномена са којима се психолог сусреће у професионалној пракси, као што су психички поремећаји (мишљења, суђења), употреба базичних психичких процеса у развојној и школској психологији, маркетингу, индустријској пракси (мишљење експерата, креативност) и томе слично.
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса буде способан да: - репродукује знања о основним психичким процесима и функцијама; - репродукује знања о основним нацртима који се користе у истраживањима основних симболичких процеса, њихове подврсте и статистичке поступке које они подразумевају; - уочи и разуме интегративни значај симболичких процеса у укупном систему психичких процеса и функција; - уочи и разуме улогу и значај симболичких процеса за свакодневни живот људи и доведе ова сазнања у везу са професионалним радом психолога.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> I Обрада језика – Основни појмови и методе психоллингвистике; Перцепција говора; Обрада појединачних фонема; Обрада изолованих речи; Обрада морфологије; Обрада реченице; Прагматика и језичка комуникација. II Процеси суђења, закључивања и доношења одлука – Основне карактеристике и чиниоци суђења, закључивања и доношења одлука као адаптивних функција човека. III Решавање проблема, експертско мишљење и креативност – Различити приступи у истраживању процеса решавања проблема; Врсте проблема; Фазе решавања проблема; Стратегије решавања проблема; Експертско мишљење; Креативно мишљење. IV

Вештачка интелигенција – Основни појмови вештачке интелигенције; Примењена когнитивна психологија.

Практична настава

Спровођење једноставних експеримента као основе за израду семинарског рада. Активности обухватају дефинисање истраживачког проблема, преглед релевантне литературе, прикупљање и обраду података и дискутовање налаза.

Литература

Костић, А. (2006). Когнитивна психологија. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.

Студијски програм : Психологија
Назив предмета: Психологија свести
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета Упознавање студената са: а. филозофским коренима проблема свести и различитим концепцијама свести у историјском и савременом контексту б. актуелним филозофским и научним теоријама свести в. општим приступима емпиријском истраживању свесних и несвесних процеса и различитих стања свести, као и основним питањима функције и еволуције свести г. карактеристикама циркадијалних и индукованих стања свести и теоријама и истраживањима снова као посебног стања свести д. карактеристикама свесних у односу на несвесне психичке процесе Оспособљавање студента за: а. критичко сагледавање различитих теоријских концепција и емпиријских приступа феномену свести б. увиђање значаја интердисциплинарног приступа проблему свести
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса буде способан да: а. објасни основне проблеме у изучавању свести б. идентификује различите приступе проблему свести и објективно анализира њихове предности и недостатке в. опише методе истраживања стања свести, свесних процеса и неуралних корелата свести г. наведе основне карактеристике различитих стања свести, као и основне карактеристике свесних у односу на несвесне психичке процесе д. репродукује основне идеје савремених филозофских и научних теорија свести и наведе адекватну логичку и емпиријску аргументацију
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Корени проблема свести у филозофији; Свест у психологији од структурализма до данас; Савремено стање у науци о свести; Питање научне решивости проблема свести; Одређење свести: таксономија стања свести и дихотомија свесно-несвесно; Циклична стања свести: биолошки и циркадијални ритмови, спавање и сан; Теорије и истраживања снова као посебног стања свести; Индукована стања свести: хипноза, медитација, психоактивне супстанце, "ретка искуства"; Свесни и несвесни процеси: концепције у класичној психологији и психоанализи; Свесни процеси у савременој психологији: одређење и истраживачки приступи; Истраживања свесних и несвесних процеса: визуелна свесност, свест и акција, патологија свести; Посебни проблеми психологије свести: еволуција и функције свести, питање слободне воље, проблем селфа; Савремене филозофске теорије свести; Савремене научне теорије свести: психолошке теорије, неурофизиолошке теорије. <i>Практична настава</i>
Литература Стернберг, Р. (2005). <i>Когнитивна психологија</i>. Јастребарско: Наклада Слап (стр. 65-109) Revonsuo, A. (2010). <i>Consciousness: The science of subjectivity</i>. New York: Psychology Press, Taylor & Francis Group.

Студијски програм : Психологија
Назив предмета: Психологија кризе
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Присуство на настави, колоквијум
Циљ предмета Упознавање студената: - са теоријским моделима кризе, - са основним принципима рада у кризним ситуацијама, - са факторима који изазивају или појачавају интензитет испољавања кризе код појединаца, породице и у заједници, - са факторима који поспешују превазилажење кризе код појединца, породице и у заједници, - са механизмима превазилажења кризе, - са специфичним психолошким кризама (насиље, суицид, силовање, вршњачко насиље, мобинг, здравствене кризе), - са основним моделом интервенције у кризи.
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса буде способан: - да препозна настанак кризе, испољавање, ток и могуће исходе кризе, - да користи познавање основних принципа и метода у раду са појединцима, породицама и у заједници, - да користи знање о ризико и заштитним факторима у креирању превентивних и интервентних програма за кризу, - да користи знање о механизмима суочавања у креирању превентивних и интервентних програма за кризу, - да примени основни модел интервенције у кризи.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Разграничавање појма кризе од сродних појмова; Принципи комуникације у кризним ситуацијама; Теорије кризе; Кризни догађаји и врсте криза; Реакције у кризи; Специфичности кризних догађаја у помагачком послу; Комуникација пре, за време и после кризне ситуације; Психолошка прва помоћ; Подстицање резилијентности појединца, породице и заједнице. Специфичне кризе (насиље, суицид, силовање, вршњачко насиље, мобинг, здравствене кризе). <i>Практична настава</i> Дискусија о садржајима теоријске наставе, вежбање примене основног модела интервенције у кризи.
Литература Арамбашић, Л. (2000): Психолошке кризне интервенције, Друштво за психолошку помоћ, Загреб, (одабрана поглавља) Влајковић Ј. (1992): Животне кризе и њихово превазилажење, Нолит, Београд (одабрана

поглавља)

Арамбашић, Л. (2003): Психолошке кризне интервенције, у: Биро, М.& Бутоло, В.(зредници), Клиничка психологија, Катедра за Клиничку психологију, ЛМУ, Минхен & Футура публикације, Нови Сад, 129-138

Влајковић Ј. (2009): Од жртве до преживелог, психолошка помоћ у несрећама, Издавачко предузеће "Жарко Абдуљ", Београд (одабрана поглавља)

Студијски програм : Психологија
Назив предмета: Психологија групе и организације
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета Знања и вештине стечене током овог курса имају за циљ да уведу студенте психологије у област научног проучавања радних група и организација. Такође, овај курс служи као уводни за оне студенте који желе да се усмере у правцу индустријске/организацијске психологије, менаџмента људских ресурса, али и за оне који желе да се даље усавршавају у области радионичарског и других облика групног рада (едукативног, тренерског и сл.).
Исход предмета Студенти ће демонстрирати свеобухватно разумевање појмова радних група и тимова, као и познавање психолошких процеса унутар група и организација. Студенти ће бити у стању да демонстрирају основе вођења група.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Врсте група; појам радне групе и тима; групни процеси унутар радне групе; појам групне структуре; радна улога; конфликти у радној групи; принципи групног рада - вођење групе; основни појмови о организацији; нивои проучавања групних процеса у организацији; појам организацијске структуре. <i>Практична настава</i> На часовим вежби студенти ће кроз интерактивну дискусију примера из организацијске праксе стећи увид у практичну примену теоријских тема обрађиваних на часовима теоријске наставе.
Литература Brown, R. (2006). <i>Grupni procesi</i> . Jastrebarsko: Naklada slap. Robbins, S.P. (1995). <i>Bitni elementi organizacijskog ponašanja</i> . Mate. Zagreb. Рот, Н. (1999). <i>Психологија група</i> . Завод за уџбенике и наставна средства, Београд.

Студијски програм : Психологија
Назив предмета: Позитивна психологија
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема
Циљ предмета Упознавање студената са: - научном основом изучавања субјективног, психолошког и социјалног благостања - дефиницијама и теоријским моделима благостања - детерминантама и последицама благостања - применом принципа позитивне психологије у школском, клиничком и организацијском контексту - проблемима и изазовима у истраживањима благостања
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса буде способан да: - покаже разумевање основних теоријских претпоставки позитивне психологије - анализира и критички евалуира конструкте позитивне психологије - разуме основне принципе примене позитивне психологије у различитим контекстима
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Позитивна психологија: филозофска основа, предмет, развој, научни статус, користи, изазови и ризици у изучавању конструката којима се бави; Конструкт благостања; Субјективно, психолошко и социјално благостање: дефиниција, модели, компоненте; Процена благостања; Крос-културни аспекти благостања; Детерминанте благостања; Улога социјалних и интерперсоналних чинилаца; Животни догађаји и благостање; Личност и благостање; Последице високог благостања; Примена принципа позитивне психологије у школском, клиничком и организацијском контексту; Благостање, здравље и животни век; Благостање и школско функционисање; Благостање и јавне политике; Критика позитивне психологије. <i>Практична настава</i>
Литература Јовановић, В. (2016). <i>Психологија субјективног благостања</i> . Нови Сад: Филозофски факултет, Универзитет у Новом Саду. Ријавец, М., Миљковић, Д., и Брдар, И. (2008). <i>Позитивна психологија</i> . Загреб: ИЕП д.о.о. (одабрана поглавља)

Студијски програм : Психологија
Назив предмета: Историја психологије
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема
Циљ предмета Упознавање студената са: - различитим приступима историји психологије - доприносу филозофије, физиологије и еволуционе теорије утемељењу психологије као научне дисциплине - социјалним, политичким и економским факторима који су допринели развоју психологије - карактеристикама најважнијих психолошких школа
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса буде способан да: - разуме чиниоце утемељења психологије као самосталне научне дисциплине - разуме социјалне, политичке и економске контексте развоја психологије - опише развој психологије као научне дисциплине и професије - разуме однос психологије и других наука - наведе основне карактеристике психолошких школа и система - критички разматра различита становишта у изучавању историје психологије - критички преиспитује улогу психологије у контексту науке и друштва
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Перспективе изучавању историје психологије; Значај познавања историје психологије; Филозофски утицаји на развој психологије; Допринос физиологије и теорије еволуције развоју психологије; Утемељење и развој експерименталне психологије; Волунтаризам и структурализам; Функционализам и развој психологије у Сједињеним Америчким Државама; Карактеристике психологија у Сједињеним Америчким Државама и Европи почетком 20. века; Бихејвиоризам; Психоанализа; ГештALT психологија; Улога психолога у светским ратовима; Хуманистичка и егзистенцијалистичка психологија; Когнитивна психологија; Психобиологија; Историја психологије у Србији и државама бивше Југославије; Карактеристике савремене психологије. <i>Практична настава</i>
Литература Hothersall, D. (2002). <i>Povijest psihologije</i> . Jastrebarsko: Naklada Slap. (одабрана поглавља) Кораћ, Ж. (2008). <i>Школе и системи у психологији</i> . Београд: Досије. (одабрана поглавља) Марфи, Г. (1963). <i>Историјски увод у савремену психологију</i> . Београд: Савремена школа. (одабрана поглавља) Келер, В. (1985). <i>ГештALT психологија</i> . Београд: Нолит. (одабрана поглавља) Печјак, В. (1984). <i>Стварање психологије</i> . Сарајево: Свјетлост. (одабрана поглавља)

Студијски програм : Психологија
Назив предмета: Рани развој и рана интервенција
Статус предмета:изборни
Број ЕСПБ:3
Услов:
Циљ предмета Циљ предмета је упознавање теоријским приступима разумевању раног развоја (развој деце од рођења до пете године живота) као и импликацијама савремених истраживања у области раног развоја на праксу праћења развоја, идентификације деце у ризику, те планирање и реализацију подршке породицама у циљу подизања квалитета старања о деци; упознавање теоријским основама, основним принципима и компонентама, као и приступима у планирању и реализацији услуга ране интервенције за породице и децу у ризику од одступања у развоју
Исход предмета Након завршеног курса, студенти ће: Разумети теоријске приступе и значај раног развоја;Разумети кључне концепте раног развоја; Разумети кључне концепте квалитетне бриге у току раног развоја и ефекте ризичних услова за одрастање у раном развоју; Разумети начине на које се организује праћење развоја и идентификација деце у ризику од одступања у развоју; Разумети принципе планирања програма подршке породицама са циљем подизања квалитета бриге о детету;Разумети компоненте ране интервенције;Разумети концепт функционалне процене и постављања функционалних циљева, те интеграције циљева и корака у раној интервенцији у јединствени план подршке детету и породици.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Теоријски приступи у раном развоју, узрасна одређења и истраживачки докази о значају раног развоја; Кључни концепти раног развоја: области развоја, стимулативна брига, улога одраслог и <i>иницирај-узврати</i> механизам, квалитет бриге у току раног развоја (улога прихватања детета и развоја афективне везаности); Токсични стрес и ризична искуства у раном развоју; Кључни елементи ране интервенције: досезање, праћење развоја и идентификација, функционална процена развоја, упућивање, укључивање породице у програме ране интервенције, функционални циљеви, јединствени план за дете и породицу, праћење и евалуација напретка, транзиције <i>Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад, стручне посете)</i> Скрининг развоја и идентификација деце у ризику: приступи и инструменти за скрининг (Ages and stages questionnaire; Aversive childhood experiences скрининг); Процена квалитета окружења за дете (стимулација, квалитет бриге, HOME инвентар); Функција и облици подршке раном развоју; Програми подршке раном развоју темељени на игри, читању и сличним активностима; Значај укључивања у рано образовање; Различити нивои подршке породицама за квалитетно старање о детету и стимулацију развоја; Примери процедура за функционалну процену развоја (AEPS, HELPr и друге процедуре); Облици пружања услуга ране интервенције: рад у породици, рад у вртићу (рад са васпитачима на развоју окружења за дете), рад у центру; Анализа примера програма ране интервенције (примери програма и посете организацијама и установама које пружају услуге ране интервенције).
Литература Snokoff J.P., Philips D.A. (2000). From neurons to neighborhoods: the science of early childhood development. Washington, National Academy Press Breinbauer C., Trikić Z., Schwethelm B., Burgess A. (2017). Rano detinjstvo- razdoblje neograničenih mogućnosti (modul 1). ISSA, UNICEF Подршка развоју деце у раном детињству: водич за примарну здравствену заштиту, Удружење педијатара Србије, УНИЦЕФ, Београд, 2013 (одабрана поглавља) Stefanović Stanojević T., Mihić I., Hanak N. (2012). Aфективна vezanost i porodični odnosi. Beograd, Društvo psihologa Srbije (odabrana poglavlja) Bricker D., Capt B., Pretti- Frontczak K. (2002). Assesment, evaluation and programing system for infants and children (AEPS), Brooks publishing Pletcher, L., & Younggren, N. (2013). <i>The early intervention workbook: Essential practices for quality services</i>. Baltimore:

Paul H. Brookes Publishing Company (одабрана поглавља)

Додатна литература:

Bricker D., Macy M. (2013). Developmental screening in your community. Brooks publ.

Tankersly D., Ionescu M. (2016). A quality framework for early childhood practice in services for children under three years of age. ISSA

Студијски програм : Психологија
Назив предмета: Основи индустријске/организацијске психологије
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 5
Услов: Испуњене све предиспитне обавезе за предмет Основи индустријске/организацијске психологије.
Циљ предмета Пружити сажет приказ основних знања из области индустријске/организацијске психологије како би се помогло студентима у определјивању за курсеве који у оквиру модула за И/О психологију детаљније разрађују примену психологије у различитим доменима људског рада.
Исход предмета Студенти ће се упознати са применом психолошких знања увези са факторима организацијског понашања, радне патологије и феномена умора, незапослености и система човек-машина.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> • Радна успешност: појам, психолошки фактори као и критеријуми успешности у људском раду, начини и сврха процењивања радне успешности; • Професионална оријентација и селекција: класификација теорија професионалног избора, методе и технике процене радних карактеристика кандидата за посао, стандардни и динамички модели професионалне селекције, валидација селекције; • Професионални тренинг: професионална едукација, обука и тренинг, процена потреба за обуком кадрова, методе и дизајнирање тренинга, евалуација успешности обуке, обука и промене у понашању уопсленика; • Мотивација за рад и задовољство послом: појам људске мотивације, интринзичка и екстринзичка мотивација, теорије радне мотивације, механизми мотивисања у организацији, предиктори задовољства послом, преданост; • Услови на раду и патологија рада: симптоми радног умора, теорије умора, изостанци с посла, незгоде и несреће на раду, стрес, конфликт радних и других улога, изгарање на раду (бурноут); • Неки проблеми инжењерске психологије: појам система човек-машина, аутоматизовани системи, индикатори ефикасности СЧМ, позорност оператора, сигнално-командна компатибилност; • Незапосленост, ефекти губитка посла, психолошки и други ресурси потребни у поновном запошљавању. <i>Практична настава</i> Вежбе, Групни истраживачки рад о професионалном избору, мотивацији и задовољству код уопсленика.
Литература 1. Spector, P. E. (1996; 2006). <i>Industrial and organizational psychology</i>, John Wiley & Sons Inc., New York 2. Petz, B. (1987). <i>Psihologije rada</i>, Školska knjiga, Zagreb. 3. Гузина, М. (1980). Кадровска психологија, Научна књига, Београд. 4. Штајнбергер, И. (1980). Човек у аутоматизованом систему – инжењерска психологија, Нолит, Београд. 5. Warr, P. (1987). <i>Psychology at Work</i>. Penguin Books, London.

--

Студијски програм : Психологија
Назив предмета: Психологија менталних поремећаја 2
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 5
Услов:
Циљ предмета Упознавање студената са: актуелним стањем на пољу класификовања менталних поремећаја; клиничком сликом, дијагнозом, диференцијалном дијагнозом, током, исходом и епидемиологијом афективних, психотичних, импулсивних, сексуалних, неуролошких и поремећаја личности. Оспособљавање студената: да препознају групе симптома/синдроме као дијагностичке ентитете; да особу са менталним поремећајем посматрају као јединку са својим биографским, психолошким и социјалним особеностима; да на адекватан начин приступе ментално поремећеној особи, развију основне вештине комуницирања са њима и развију способност опажања знакова менталног поремећаја у понашању ових особа.
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса буде способан да: препознаје (дијагностикује) одређене менталне поремећаје (афективне, и психотичне, импулсивне, сексуалне, неуролошке и поремећаје личности) на основу њихових синдромолошких манифестација; да умеју да разликују сличне категорије на основу њихових дистинктивних обележја; да поседују информације о току, исходу и епидемиолошким карактеристикама поремећаја; да уочавају нозолошку потку одређеног менталног поремећаја код одређеног пацијента; да дискутују о потенцијалним узроцима поремећаја конкретне особе са проблемима.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> I Новине у савременим класификацијама менталних поремећаја; II Шизофренија, клиничка слика, диференцијална дијагноза; III Шизофренија, епидемиологија и етиологија; IV Афективни поремећаји, манија; V Афективни поремећаји депресија VI Неуролошки поремећаји VII Импулсивни поремећаји VIII Сексуални поремећаји IX Поремећаји спавања X Поремећаји личности XI Гранични поремећај личности XII Антисоцијални поремећај личности и понашање. <i>Практична настава</i> Прикази и дискусија психопатолошких случајева који се лече у психијатријској установи. Вежбање постављања релевантних питања и препознавања критеријума абнормалног понашања и психопатолошких синдрома код представљених пацијената. Дискусије о етиологији, потенцијалном току и исходу приказаних случајева.
Литература Нововић, З., и Милић, Ј. (2011) Психологија менталних поремећаја. Необјављена скрипта, Нови Сад, Филозофски факултет. Америчка психијатријска удруга. (2014). ДСМ-5. Јастребарско:Наклада слат

Студијски програм : Психологија
Назив предмета: Основи психологије образовања
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов:
Циљ предмета Упознавање студента са: историјатом и значајем психологије образовања; могућностима примене сазнања базичних психолошких дисциплина и неуронаука у васпитно-образовном раду; различитим детерминантама школског постигнућа; теоријама трансфера учења и стратегијама његовог поспешивања; управљањем разредом и различитим чиниоцима школске (не)дисциплине ; димензионалним приступом у објашњењу васпитања; релацијама васпитних поступака и тенденција у развоју личности деце. Оспособљавање студента за: разумевање улоге психологије образовања у учењу и подучавању; компетентно разматрање фундаменталних проблема васпитно-образовног процеса.
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса буде способан да: - темељно познаје предмет изучавања психологије образовања; - разуме примену научних сазнања из сродних психолошких дисциплина у васпитно-образовном раду; - покаже свеобухватно разумевање различитих детерминанти школског постигнућа; - познаје и критички анализира теорије трансфера учења, као и стратегије његовог поспешивања; - компетентно анализира различите аспекте феномена школске (не)дисциплине и разматра их у релацији са управљањем разредом; - познаје димензионалне концепције васпитања; - разуме релације васпитних поступака и тенденција у развоју личности деце.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> - Историјски осврт на развој психологије образовања; - Дефиниције и истраживачке методе психологије образовања; - Педагошке импликације развојно-психолошких теорија (теорије когнитивног, социјалног, емоционалног, моралног развоја); - Импликације налаза неуронаука у образовању; - Примена законитости и принципа теорија учења у васпитно-образовном раду; - Детерминанте школског постигнућа: интелигенција, мотивација, особине личности; - Трансфер учења: теорије, облици и стратегије поспешивања - Управљање разредом и школска дисциплина: поступци и правила, узроци школске недисциплине, остваривање дисциплине, реституција;

- Димензионалне концепције васпитања: приказ дво- и тродимензионалних модела;
- Релације васпитних поступака и тенденција у развоју личности деце.

Практична настава

- Презентовање научних чланака из области психологије образовања;
- Конципирање и презентовање превентивних и интервентних програма који се односе на различите облике маладаптивног понашања у школском контексту;

Литература

Визек-Видовић, В., Ријавец, М., Влаховић-Штетић, В. и Миљковић, Д. (2003). *Психологија образовања*. Јастребарско: Наклада Слап.

Коџопељић, Ј. И Пекић, Ј. (2017). *Психологија у настави: одабране теме из психологије образовања*. Нови Сад: Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду.

Wolfolk, A. (2007). *Educational psychology (Tenth edition)*. Boston: Allyn & Bacon.

Студијски програм :Психологија
Назив предмета: Основе психотерапије
Статус предмета: Обавезан
Број ЕСПБ:5
Услов:
Циљ предмета Упознавање студената са: дефиницијом и предметом проучавања психотерапије; историјом развоја психотерапије, битним обележјима савремене психотерапије; односом према граничним дисциплинама; заједничким факторима психотерапије; основним психотерапијским варијаблама: пацијент/клијент, терапеут, терапијски однос и технике рада; фазама психотерапијског рада; психотерапијским методама и техникама рада; традиционалним и различитим савременим приступима психотерапији; историјским развојем истраживања у психотерапији и тенденцијама савремених психотерапијских истраживања; перспективом будућег развоја психотерапије.
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса буде способан: да покаже разумевање основних психотерапијских концепата и принципа; да разуме фазе терапијског процеса; да покаже разумевање основних психотерапијских метода и техника рада.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Историјски и друштвени контекст појаве и развоја психотерапије; Дефиниције и циљеви психотерапије; Научне и друштвене контроверзе савремене психотерапије; Образовање психотерапеута - узроци и последице различитих приступа; Етика у психотерапији; Однос психотерапије са психологијом и другим сродним дисциплинама; Терапијска ситуација; Позиција терапеута; Позиција клијента; Структура и ток психотерапије, Терапијска релација, Улога теорије у психотерапији; Основне психотерапијске оријентације; Улога техника у психотерапији, Различит однос према личности психотерапеута; Историја истраживања у психотерапији, Емпиријски статус савремене психотерапије; Перспективе развоја психотерапије. <i>Практична настава</i> Студенти у малим групама одлазе у једнократне посете различитим институцијама које се баве професионалним пружањем психолошке помоћи (из државног, приватног и невладиног-непрофитног сектора), на територији града Новог Сада. Детаљно се упознају са начином функционисања тих институција, а затим све релевантне информације презентују студентима који нису ишли у посету тој институцији. На крају семестра се, на основу свих прикупљених информација, прави Водич за тражење професионалне психолошке помоћи у Новом Саду.
Литература Corey, G. (2004). <i>Теорија и пракса психолошког саветовања и психотерапије</i> . Jastrebarsko: Naklada Slap. (одабрана поглавља) Миленковић, С. (1997). <i>Вредности савремене психотерапије</i> . Нови Сад: Прометеј. (одабрана поглавља) Шакотић-Курбалија, Ј. (2008). <i>Психотерапеути - личност и професионални развој</i> . Београд: Задужбина Андрејевић. (одабрана поглавља) Гаврилов-Јерковић, В. (2019). <i>Основе психотерапије: ауторизоване скрипте</i> (до краја школске 2019/20 се планира издавање монографије)

Студијски програм : Психологија
Назив предмета: Основи неуропсихологије
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Физиолошке основе психичких појава, Биолошка психологија
Циљ предмета Упознавање студената са основним неуропсихолошким теоријским поставкама, неуробиолошким основама когнитивних способности, типичним и "атипичним" когнитивним процесима, различитим типовима неуроразвојних поремећаја и основама неуропсихолошке процене.
Исход предмета Студенти ће стећи основна теоријска знања о неуропсихологији, њеном историјском развоју, неуробиолошким основама когнитивних способности, механизмима настанка типичних и "атипичних" когнитивних способности, развојним неурокогнитивним поремећајима и основама неуропсихолошке процене. Студенти ће бити оспособљени да користе стечена теоријска знања у раду са децом и одраслима који имају различите врсте когнитивних оштећења различите етиологије.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> • Упознавање са историјским развојем неуропсихологије. • Подела неуропсихологије - експериментална, когнитивна и клиничка неуропсихологија. Методе неуропсихологије. • Неуробиолошка основа когнитивних способности • Топографска организација коре великог мозга и развој мозга • Карактеристике типичног и "атипичног" церебралног сазревања – развој пажње, памћења, извршних функција, говора, визуоконструкционих способности, праксије, гнозије • Обележја неуроразвојних поремећаја (неуропсихолошке карактеристике развојне дисфазије, развојне дислексије, развојне дискалкулције, развојне дисграфије и дисортографије, поремећаја пажње са хиперактивношћу, аутизма, интелектуалне ометености, поремећаја понашања) • Основе неуропсихолошке процене (неуробихејвиорална процена, неуропсихолошка дијагностика - процена когнитивних способности)
Литература 1. Павловић, Д. (2012) Неуропсихологија, бихевиорална неурологија и неуропсихијатрија. Орион Арт, Београд. (одабрана поглавља) 2. Крстић, Н. (2009) Развојна неуропсихологија. Фаспер, Београд. 3. Крстић, Н., Савић Паројчић, А., Гојковић, М. (2017) Увод у неуропсихолошку дијагностику. Центар за примењену психологију, Београд. (одабрана поглавља)

Студијски програм : Психологија
Назив предмета: Психологија трауме и губитка
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Присуство на настави, колоквијум
Циљ предмета Упознавање студената: - са појмом и теоријским приступима психолошкој трауми, - са основним појмовима из области танатологије (сепарација, губитак, смрт, трауматски губитак), - са карактеристикама специфичних губитака (губитак детета, губитак родитеља, губитак сиблинга, губитак услед самоубиства, нестанак особе, губитак који не подразумева смрт), - са карактеристикама процеса туговања, - са основним принципима пружања психолошке помоћи тугујућима и трауматизованим појединцима, групама, породицама и заједницама.
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса буде способан: - да препозна трауматске догађаје и трауматске реакције, - да препозна трауматски губитак и да разликује овакав губитак од нетрауматског, - да користи познавање основних принципа, стратегија и облика интервенција у симулацији рада (играње улога) са трауматизованим појединцима, групама, породицама и заједницама, - да креира једноставни интервентни психосоцијални програм као одговор на трауму, - да разликује основне врсте губитака, - да употреби основне принципе рада са тугујућим особама.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Појам трауме и трауматизације, трауматски стресори, трауматски догађаји, посттрауматски стресни поремећај; Теоријски модели трауме; Једна траума и кумулативна траума; Трауме код деце и одраслих; Ризико и заштитни фактори; Појам сепарације, симболички и реални губици, смрт и тешка болест у породици; Психологија и психопатологија губитка, процес туговања, компликовано или отежано туговање; Трауматски губитак и неизвесни губитак; Ритуали код губитка, културолошка димензија губитка; Интервенције: психолошка прва помоћ, интервенција у породици, интервенција у локалној заједници, психосоцијални одговор на трауму; Групна и индивидуална интервенција за трауму; Психотерапија код трауме и губитка; Посттрауматски раст <i>Практична настава</i> Дискусија о садржајима теоријске наставе, вежбање основна спровођења интервенција за трауму кроз играње улога и сл., вежбање основних принципа пружања подршке тугујућима.
Литература Арамбашић, Л (2005): Губитак, туговање, подршка, Наклада Слп, Јастребарско (одабрана поглавља) Петровић, В. (2004): Психичка траума и опоравак код деце, Чигоја, Београд (одабрана поглавља) Ворден, В. Ј. (2005): Савјетовање и терапија у туговању - Приручник за стручњаке у подручју

заштите менталног здравља, Наклада Слп, Јастребарско (одабрана поглавља)

Студијски програм :Психологија
Назив предмета: Развојна психопатологија
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета Упознавање са поремећајима развоја карактеристичним за детињство или са почетком у развојном добу. Разумевање пет кључних контекста развоја и доприноса фактора сазревања и искуства у формирању развојног поремећаја. Познавање дијагностичког класификационог система у развојној психопатологији.
Исход предмета Познавање основних дијагностичких категорија, диференцијално-дијагностичких критеријума у односу на васпитне и здравствене проблеме у развојном добу.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Аутизам, Сметње иницијативе и ране социјализације, Хиперкинетички поремећај, Тешкоће у учењу, Депресија у детињству и адолесценцији, Специфичности анксиозних поремећаја у детињству, Поремећаји понашања у развојном добу, Шизофренија у детињству и адолесценцији, Анорексија, Булимија, Злоупотреба супстанци, Проблеми хомосексуалног идентитета и развојно доба, Ментална заосталост. <i>Практична настава</i> Анализа примера из клиничке праксе: дијагностика, третман, превенција
Литература Венар, Ч. (2003). <i>Развојна психопатологија и психијатрија</i> . Јастребарско: Наклада Слап. (одабрана поглавља)

Студијски програм : Психологија
Назив предмета: Психолошка информатологија
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета а) Упознавање студента са: - предностима и недостацима примене интернета као медијума комуникације и средства целоживотног образовања - изворнима научних информација из области психологије на интернету - употребом библиографских информација у сврхе вредновања науке б) Оспособљавање студента за: - самостално коришћење извора научних информација у области психологије - креирање и употребу база података у професионалном раду психолога - самостално вредновање и процену кредибилитета различитих извора научних информација
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса буде способан да: - препознаје могућности примене рачунара у области психологије у циљу повећања ефикасности и делотворности свог рада - употребљава интернет изворе за креирање личних библиографија и континуирану едукацију и усавршавање у послу психолога - самостално процењује кредибилитет и научну вредност различитих извора научних информација
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Интернет као медијум комуникације и извор (не)научних информација; 3. Процена кредибилитета веб сајтова као извора (научних) информација; 2. Општи претраживачи научних информација (Гугл Академик); 3. Специјализоване базе научних информација (Web of Knowledge, Scopus, EBSCO Host, ScienceDirect, СЦИндекс...); 4. Напредна претрага података и употреба логичких оператора; 5. Употреба хијерархијских речника стручних термина у области психологије; 6. Основни принципи рада са релационим базама података; 7. Употреба библиографских метаподатака за креирање личних библиографија; 8. Употреба библиографских метаподатака за вредновање истраживача и научних часописа <i>Практична настава</i> 1. Анализа и приказ употребљивости и кредибилитета различитих садржаја на интернету; 2. Формирање упита за претрагу база података коришћењем Булових оператора; 3. Унапређивање претраге и проналажење дескриптора помоћу речника стручних термина (APA Thesaurus, MeSH); 4. Израда релационе базе података у програму Microsoft Access; 5. Поређење обухватности, разноврсности и других карактеристика домаћих и иностраних библиографских база података
Литература Екснер, А. (2016). <i>Увод у објављивање научних публикација - претходна искуства, концепти, стратегије</i> . Београд: Центар за промоцију науке. Додатна литература Davis, C. (2005). <i>Finding and Knowing: Psychology, information and computers</i> . London and New York: Routledge. (одабрана поглавља). Бечејски-Вујаклија, Д, Пантелић, О. и Валок, Т. (2010). <i>Microsoft Access 2007 приручник</i> . Београд: ФОН.

Студијски програм : Психологија
Назив предмета: Критички приступи психологији
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема
Циљ предмета Упознавање студената са: - основним проблемима у филозофији друштвених наука - онтолошким, епистемолошким и етичким дилемама у психологији - утицајем социоисторијског контекста на предмет и методологију психологије - разликама између психологије дефинисане као природне и као хумане науке - критичким становиштима у психологији
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса буде способан да: - разуме филозофске проблеме у психологији - разуме социоисторијске и политичке факторе који утичу на правце развоја психологије - разуме критичке приступе у психологији - критички евалуира психолошке моделе, методологију и праксу психологије - разуме улоге вредности и идеологија у психологији
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Основне дилеме у филозофији друштвених наука; Сложеност предмета психологије - нивои анализе психичких процеса; Психологија као природна и психологија као хумана наука; Атомистички, редукционистички и механицистички приступи у психологији; Фрагментираност и холизам у психологији; Значење и значај субјективног у психологији; Главни токови у савременој психологији; Улога социоисторијског, културног и политичког контекста у развоју психологије; Наука, идеологија и вредности; Критичка психологија, психологија ослобођења, феминистичка психологија, постколонијална психологија. <i>Практична настава</i>
Литература Хидер, Н. (1978). <i>Радикалне перспективе у психологији</i> . Београд: Нолит. (одабрана поглавља) Тео, Т. (2018). <i>Outline of Theoretical Psychology: Critical Investigations</i> . London, UK: Palgrave Macmillan. (одабрана поглавља)

Студијски програм : Психологија
Назив предмета: Психологија партнерских односа
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета Упознавање студената са факторима који утичу на избор партнера, динамику, квалитет и стабилност партнерских односа; разумевање различитих психопатолошких појава и процеса у партнерским односима, и развој свести о могућностима превенције и превазилажења ових проблема уз професионалну психолошку помоћ.
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса буде способан: да покаже разумевање фактора који утичу на квалитет и стабилност партнерских односа; да разуме узроке најчешћих проблема у партнерским односима, да препозна различите облике насиља у партнерским односима, те да има свест о могућностима њиховог конструктивног превазилажења.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Теорије партнерских односа. Хетеросексуални и хомосексуални партнерски односи. Избор партнера. Динамика партнерских односа. Фактори који утичу на квалитет и стабилност партнерског односа. Квалитет партнерских односа и психичко здравље. Најчешћи проблеми у партнерским односима и могућности њиховог превазилажења. Конфликти у партнерским односима. Насиље у партнерским односима. Превенција, психолошко саветовање и психотерапија у контексту партнерских односа. <i>Практична настава</i> Претраживање релевантне научне литературе и критичке анализе налаза и методолошких ограничења истраживања из области партнерских односа.
Литература Ћудина-Обрадовић, М. и Обрадовић, Ј. (2006). Psihologija braka i obitelji. Zagreb: Golden marketing- Tehnička knjiga. (odabrana poglavlja) Шакотић-Курбалија, Ј. (2017). БРАЧНИ ОДНОСИ У СРБИЈИ: повезаност квалитета, потенцијала за развод и спремности за тражење психолошке помоћи. Нови Сад: Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду.

Студијски програм : Психологија
Назив предмета: Психологија уметности
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета Упознавање студената са: различитим теоријским приступима и методама психологије уметности; психолошким карактеристикама савременог стваралаштва; улогом интелигенције и креативности у стваралачком процесу; развојем стваралачких способности; уметничким делом као средством комуникације. Оспособљавање студената за: темељно и свеобухватно разумевање предмета и метода психологије стваралаштва; разумевање психолошких процеса који стоје у основи стваралачке продукције.
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса буде способан да: компетентно анализира психолошке аспекте уметничких дела; идентификује психолошке процесе који се налазе у основи стваралачке продукције.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предмет и методе психологије уметности; Психолошке карактеристике савременог стваралаштва; Улога и однос интелигенције и креативности у стваралачком процесу; Развој старалачких способности; Уметничко дело као средство комуникације; Патологија и стваралаштво <i>Практична настава</i>
Литература Арнхајм, Р. (1998): <i>Уметност и визуелно опажање</i> . Београд : Универзитет уметности у Београду Огњеновић, П. (2003): <i>Психолошка теорија уметности</i> . Београд: Институт за психологију Панић, В. (2012). <i>Психологија и уметност</i> . Београд: Завод за уџбенике и наставна средства Tinio, P.P.L. & Smith, J.K. (2014). <i>The Cambridge handbook of the psychology of aesthetics and the arts</i> . Cambridge, UK: Cambridge University Press.

Студијски програм : Психологија
Назив предмета: Методологија психолошких истраживања
Статус предмета: Обавезан
Број ЕСПБ: 6
Услов: -
Циљ предмета а) Упознавање студената:-са онтолошким и логичким основама методологије психолошких истраживања, детаљније упознавање са принципима научног сазнања, објашњења и предвиђања;-са сложеним експерименталним и неексперименталним нацртима истраживања у психологији, од класичних психофизичких техника и упитничких испитивања до нових интердисциплинарних нацрта;-са основама моделирања података;-са предностима и ограничењима појединих метода и техника. б) Оспособљавање студената:-за самостална истраживања која комбинују примену методологија различитих дисциплина (математике и статистике, рачунарства итд.);-за самостално извођење истраживања са практичним циљем
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса буде способан да према сопственим интересовањима и потребама спроводи базична и/или примењена квантитативна и квалитативна истраживања из различитих области психологије.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Сложенији истраживачки нацрти у психологији. Комплексни експериментални нацрти. Сложени структурални неекспериментални нацрти. Комплексни нацрти груписања. Мултиваријатна екстензија фреквенцијских нацрта. Нацрти истраживања са зависним подацима. Принципи робусне анализе података. Мета-анализа. Увод у квалитативне и мешовите методе (квалитативна истраживања). Преглед савремених поступака прикупљања података: физиолошке мере (снимање покрета очију, EEG, PET, fMRI), online упитничка испитивања, напредне технике истраживања социјалних мрежа, опсервационе методе. Принципи филозофије науке. Логичке основе психолошких истраживања. Дедуктивно и индуктивно закључивање. Грешке у закључивању. Принципи научног сазнања -врсте сазнања и теорије знања. Принципи научног објашњења и предвиђања. Принципи отворене науке. <i>Практична настава</i> Спровођење истраживања као основе за израду семинарског рада. Активности обухватају прикупљање и обраду података применом једне од метода са курса или коришћење одговарајућих отворених података, усмену и писмену презентацију резултата истраживања.
Литература Милас, Г. (2005). <i>Истраживачке методе у психологији и другим друштвеним знаностима</i>. Јастребарско: Наклада Слап. Breakwell, G., Smith, J. A., & Wright, D. B. (2012). <i>Research Methods in Psychology</i>. Los Angeles, London, New Delhi, Singapore: Sage. Trochim, W. M. K., & Donnelly, J. P. (2007). <i>Research Methods Knowledge Base</i>. Mason, OH: Thomson. Okasha, S. (2004). <i>Filozofija nauke</i>. Sarajevo: Šahinpašić.

Field, A., & Hole, G. (2003). *How to Design and Report Experiments*. Los Angeles, London, New Delhi, Singapore: Sage

Студијски програм : ОАС Психологија
Назив предмета: Психологија полних разлика
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета Упознавање студената са: а. актуелним сазнањима о биолошким, психолошким и културалним основама полних разлика б. теоријским концепцијама о пореклу и природи полних разлика у различитим аспектима понашања в. са савременим емпиријским студијама полног диморфизма Оспособљавање студената за: а. критичку евалуацију различитих теоријских концепција о природи и пореклу полних разлика и и сличности б. препознавање актуелних истраживачких проблема у области психологије полних разлика г. уочавање полних стереотипија и предрасуда
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса буде способан да: а. опише и објасни претпостављене биолошке, психолошке и културалне основе полних разлика б. покаже познавање и разумевање савремених теоријских концепција о пореклу полних разлика и сличности, као и препознавање предности и недостатака ових концепција в. критички анализира емпиријску евиденцију која стоји у снови различитих теоријских модела полних разлика и сличности
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> <i>Полне разлике: интериндивидуалне и групне разлике; пол и род; биолошке дефиниције пола; дефиниције пола засноване на стилу подизања, полном идентитету и полној улози</i> <i>Порекло полних разлика: општи теоријски приступи пореклу полних разлика у различитим аспектима понашања – еволуционе и социокултуралне теорије; полни диморфизам; фемининост, маскулиност и андрогиност;</i> <i>Когниција и способности: полне разлике и сличности у сензорним и моторичким способностима, учењу и памћењу, општим и посебним интелектуалним способностима, креативности; Едукација и професија – полне разлике и сличности</i> <i>Полне разлике и сличности у афективитету, особинама личности, селф-концепту и социјалном понашању</i> <i>Практична настава</i>
Литература Митровић, Д. и Трогрлић, А. (2014). Психологија полних разлика и сличности. Београд: Синапса едиције. Halpern, D. (2000). Sex Differences in Cognitive Abilities. Mahwah, Nj: Lavrence Erlbaum Associates.

Студијски програм : Психологија
Назив предмета: Увод у Бејзову статистику
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Положен Увод у статистику, положен колоквијум
Циљ предмета Циљ курса је да се студент упозна основама Бејзове (Бајесове) статистике и Бејзијанским алтернативама класичном (фреквенционистичком) приступу, да стекне увид у предности примене ових метода и да научи да самостално спроведе основне статистичке анализе засноване на Бејзовом приступу, те да их интерпретира.
Исход предмета Студент ће разумети разлику између Бејзијанске и класичне (фреквенционистичке) статистике, умеће да се определи када је сврсисходно употребити Бејзијанске алтернативе класичним анализама. Биће у стању да их самостално спроведе и интерпретира резултате. Такође, биће у стању да интерпретира и евалуира резултате истраживања која користе ову врсту статистике.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> <i>Бејзова теорема, Бејзијанско закључивање, Бејзов фактор, Бејзијанске алтернативе т-тесту за један узорак, т-тесту за независне узорке, т-тесту за зависне узорке, хи-квадрат тесту, једносмерној анализи варијансе, вишесмерној/факторској анализи варијансе и једноставној регресији.</i> <i>Практична настава</i> <i>У склопу предавања студент ће бити обучен за самостално спровођење Бејзијанских алтернатива основним статистичким анализама попут: т-теста за један узорак, т-теста за независне узорке, т-теста за зависне узорке, хи-квадрат теста, једносмерне анализе варијансе, вишесмерне/факторске анализе варијансе и једноставне регресије. Приликом обуке биће коришћени статистички пакет JASP и окружење за статистичка израчунавања R (пакет BUGS или неки од алтернативних).</i>
Литература Петровић, Љ. (2018). Теоријска статистика – Теорија статистичког закључивања, Економски факултет, Београд. (одабрана поглавља) Stone, J. V. (2016). Bayes Rule with R: A Tutorial Introduction to Bayesian Analysis. Sebtel Press. (одабрана поглавља) Kruschke, J. K. (2010). <i>Doing Bayesian Data Analysis: A Tutorial with R and BUGS</i>. Academic Press (одабрана поглавља) Додатна литература Одабрани чланци из научних часописа и зборника

Студијски програм : Психологија
Назив предмета: Истраживања у социјалној психологији
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: - Основи социјалне психологије, Социјална психологија, Експериментална истраживања, Корелациона истраживања, Увод у статистику, Напредна статистика. - Семинарски рад, домаћи задаци
Циљ предмета Упознавање студената са: – сепицифичностима истраживачких нацрта, метода и техника у социјалној психологији и разликом између конфирматорних и експлораторних истраживања; – савременим истраживачким парадигмама у социјалној психологији; – тзв. „упитним истраживачким праксама“ и њиховим негативним последицама за психолошку науку; – појмовима „репликационе кризе“ и „репродукцибилности“ и њихове важности за савремену социјалнопсихолошку истраживачку праксу; – предложеним методолошким решењима за проблем репродукцибилности у социјалној психологији (анализа снаге, величина ефекта, пререгистроване студије, репликације); – „отвореном науком“ као једним од решења за репликациону кризу. Оспособљавање студената за: – осмишљавање и спровођење истраживања из области социјалне психологије у складу са савременим методолошким захтевима; – критичку анализу објављених академских истраживања и чланака; – процену важних елемената у фази припреме и реализације социјалнопсихолошких истраживања (одређивање величине узорка, величине ефекта, интервала поверења, статистичке снаге); – планирање и реализацију пререгистрованих истраживања и репликационих студија; – писање истраживачког извештаја базираног на пререгистрованом истраживачком плану.
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса буде способан да: - критички анализира и упореди предности и ограничења различитих истраживачких нацрта за одговарање на исти истраживачки проблем из области социјалне психологије; - самостално осмисли различите истраживачке нацрте из области социјалне психологије; - објасни разлоге ниске репликабилности истраживања из области социјалне психологије; - разуме предности методолошких решења усмерених на решавање „репликационе кризе“ у психологији у односу на „упитне истраживачке праксе“; - примени савремена методолошка знања (анализу снаге, емпиријско утврђивање величине узорка, одређивање величине ефекта и сл.) у осмишљавању истраживачког нацрта; - пререгиструје истраживачки нацрт и спроведе пререгистровану и/или репликациону студију у складу са стандардима за спровођења оваквих истраживања; - самостално анализира и интерпретира добијене или отворене емпиријске податке у складу са теоријским знањима из социјалне психологије; - напише истраживачки извештај и презентује резултате научног истраживања.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Студенти ће на курсу обновити општа знања у вези са различитим методолошким нацртима, методама и техникама и упознати се са савременим истраживачким парадигмама у социјалној психологији. Студенти ће научити разлику између конфирматорних и експланаторних истраживања. Упознаће се са актуелностима у психолошкој науци, са акцентом на „репликациону кризу“, као и са истраживачким праксама („упитне истраживачке праксе“) које су разлози ниске репликабилности досадашњих налаза из области социјалне психологије. У оквиру курса, упознаће се са решењима која су понуђена као одговор на „репликациону кризу“, што укључује праксе пререгистрације истраживања, репликационих студија, одређивања величине ефекта и анализу снаге. <i>Практична настава</i>

У току курса, студенти ће групно радити већи број практичних задатака који укључују: осмишљавање алтернативних нацрта за испитивање задатог истраживачког проблема; планирање и спровођење репликационе студије које укључује низ подзадатака (одређивање величине узорка на основу величине ефекта и статистичке снаге, пререгистровање истраживања, писање истраживачког извештаја и презентовање резултата).

Литература

Основна:

- Тодоровић, Д. (2008). *Методологија психолошких истраживања*. Београд: Центар за примењену психологију. (одабрана поглавља)
- Милас, Г. (2005). *Истраживачке методе у психологији и другим друштвеним знаностима*. Јастребарско: Наклада Слап. (одабрана поглавља)
- Open Science Collaboration (2015). Estimating the reproducibility of Psychological Science. *Science*. 349 (6251), aac4716.
- Bakker, M., van Dijk, A., & Wicherts, J. M. (2012). The rules of the game called psychological science. *Perspectives on Psychological Science*, 7, 543-554.
- Simmons, J.P., Nelson, L.D. & Simonsohn, U. (2011). False-positive psychology: Undisclosed flexibility in data collection and analysis allows presenting anything as significant. *Psychological Science*, 22 (11), 1359-1366.
- Tenjiović, L. I Smederevac, S. (2011). Mala reforma u statističkoj analizi podataka u psihologiji: malo p nije dovoljno, potrebna je i veličina efekta. *Primenjena psihologija*, 4 (4), 317-333.
- Cumming, G. (2014). The new statistics: Why and how. *Psychological Science*, 25, 7–29.
- Brandt, M. J., IJzerman, H., Dijksterhuis, A., Farach, F. J., Geller, J., Giner-Sorolla, R., . . . van't Veer, A. (2014). The Replication Recipe: What makes for a convincing replication? *Journal of Experimental Social Psychology*, 50, 217-224.

Додатна:

- Попадић, Д., Павловић, З. и Жежељ, И. (2018). *Алатке истраживача – Методи и технике истраживања у друштвеним наукама*. Београд: Клио.
- Lazarević, L.J. B. & Orlić, A. (2015). *Implicit Assessment – Paradigm of implicit measurement in the field of individual differences*. Београд: Institute of Psychology & Faculty of Sport & Physical Education, University of Belgrade.

Студијски програм : Психологија
Назив предмета: Принципи психолошког тестирања
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 5
Услов: положен колоквијум
Циљ предмета Препознавање различитих врста примене тестова и улога у процесу тестирања. Информисање о тестовима, упознавање и коришћење јавно доступних база тестова. Усвајање знања потребних за прављење различитих врста норми и за одређивање граничног скорa у складу са наменом теста и постављеним захтевима. Овладавање администрацијом, скоровањем, приказивањем и саопштавањем резултата тестова. Препознавање посебних проблема мерења који потичу од пристрасности теста, методских фактора, и одговарачких пристрасности, и овладавање методама утврђивања њихових ефеката на исход мерења и смањења њиховог утицаја. Упознавање са процедуром кроскултуралне адаптације тестова и утврђивање нивоа психолошке инваријантности истих тестова на различитим језицима. Упознавање са стандардима за педагошко и психолошко тестирање и са етичким кодексом.
Исход предмета Студент ће познавати принципе психолошког тестирања и биће у стању да самостално одабере тест у складу са захтевима и критичким освртом на карактеристике и намену теста, задаје, скорује, изради норме за тест, одреди гранични скор, као и да изврши интерпретацију, приказ и саопштење резултата на тесту.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Подела тестова у односу на њихову примену (класификација, евалуација програма, самоспознаја и лични развој, научне сврхе) и улоге у процесу тестирања (директне и индиректне). Информисаност о тестовима, комерцијални и јавно доступни тестови. Референтни оквири за интерпретацију резултата на тесту: интерпретација оријентисана на норме, на критеријум и на особу. Одређивање различитих врста норми и различити методи за утврђивање граничног скорa. Изазови примене теста: остваривање непристрасности тестирања (утврђивање конструктне и предиктивне пристрасности), фактори метода (нпр. негативно формулисани ајтеми), одговарачке пристрасности (лажирање и социјална пожељност, слагање или неслагање, преференција екстремних или средишњих одговора, насумично одговарање и сл.), основни нацрти утврђивања методских фактора и ефеката одговарачких пристрасности, методи смањења њиховог утицаја. Проблеми приликом примене тестова који потичу од корисника теста, администрације теста (укључујући и администрацију на специфичним популацијама), скоровања теста и тумачења и саопштавања тестовних резултата, и превазилажење тих проблема везаних за све фазе процеса примене теста. Кроскултурална адаптација тестова: процес кроскултуралне адаптације и нивои утврђивања еквивалентности две језичке верзије теста. Стандарди за педагошко и психолошко тестирање, стандарди за оцењивање и евалуацију тестова, етичка питања. <i>Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)</i> Упознавање са различитим применама тестова, израда различитих врста норми (перцентили, стандардни и изведени стандардни скорови, нормализовани стандардни скорови, стен, стенајн...), одређивање граничног скорa, упознавање са начинима приказивања и адекватним саопштавањем резултата, утврђивање присуства пристрасности теста, ефекта одговарачких стратегија и ефекта метода и начини њиховог смањења. Практична израда норми и утврђивање граничног скорa, израда критичког елабората о тесту у складу са ЕФПА стандардима за оцену теста, а на основу информација из приручника за тест.
Литература Dinić, B. (2019). <i>Principi psihološkog testiranja</i>. Novi Sad: Filozofski fakultet. Доступно на: http://digitalna.ff.uns.ac.rs/sadrzaj/2019/978-86-

6065-540-2

Hedrih, V. (2018). *Kroskulturalna adaptacija psiholoških mernih instrumenata*. Niš: Filozofski fakultet. Доступно на: <http://www.hm.co.rs/statistika/KAPMI%20knjiga%20Hedrih.pdf>

Додатна литература:

AEA, APA, & NCME (2006). *Standardi za pedagoško i psihološko testiranje* (2. izdanje). Jastrebarsko: Naklada Slap, za delo prevedeno na hrvatski jezik.

Студијски програм : Психологија
Назив предмета: Истраживачки нацрти с поновљеним мерењима и зависним мерама
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 5
Услов:
Циљ предмета Упознавање студената са основним истраживачким нацртима за истраживања с поновљеним мерењима и зависним мерама. Студенти се упознају са једноставнијим (анализа временских серија, панел нацрти) и сложенијим истраживачким нацртима (нацрти с угњежђеним структурама података, нацрти анализе преживљавања) и одговарајућим методима обраде података (анализа тренда, панел регресиона анализа, генерални линеарни модел са поновљеним мерењима, мешовити модели, хијерархијско линеарно моделовање, структурални модели линеарног и нелинеарног латентног раста, анализа преживљавања, Коксова регресија).
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса буде способан да према сопственим интересовањима и потребама конципира нацрте истраживања који обухватају нацрте са зависним мерама и поновљеним мерењима. Очекује се да студент на крају курса поседује компетенције за избор одговарајућег нацрта истраживања из ове групе и планирање свих фаза истраживања (прикупљање података, обрада података, презентација резултата).
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Рекапитулација знања о експерименталним и неексперименталним нацртима са поновљеним мерењима: поновљени и комбиновани експериментални нацрти, једноставни нацрти лонгитудиналних истраживања. Специфичности проблема истраживања у нацртима са зависним мерама. Специфичности зависних података. Прикупљање података: избор инструмената, планирање узорка. Извори конфундације. Једноставни нацрти: анализа тренда, панел нацрти, ротациони панел нацрти. Сложенији нацрти: мешовити модели, хијерархијско линеарно моделовање, модели раста, анализа преживљавања. Обрада података у нацртима са зависним мерама и поновљеним мерењима. <i>Практична настава</i> Практична настава прати теоријске садржаје. Обрада података спроводи се у одговарајућим пакетима у R окружењу, отвореним статистичким пакетима (JASP, jamovi) и статистичком пакету SPSS.
Литература Heck, R. H., Thomas, S. L., & Tabata, L. N. (2013). <i>Multilevel and longitudinal modeling with IBM SPSS</i>. Routledge. Garson, G. D. (2013). <i>Longitudinal analysis</i>. Asheboro, NC: Statistical Associates. Menard, S. (2002). <i>Longitudinal research</i> (Vol. 76). Sage.

Студијски програм : ОАС Психологија
Назив предмета: Когнитивне неуронауке
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 5
Услов: Когнитивни процеси, Учење и меморија, Перцепција, Физиолошке основе психичких појава, Експериментална истраживања у психологији, Биолошка психологија
Циљ предмета а) Упознавање студената: - са значајем неуролошких испитивања за когнитивну психологију; - са основним техникама испитивања функционисања нервног система; - са неуралним основама когнитивних функција. б) Оспособљавање студената: - да разуме и разликује технике неуроодсликавања; - да разуме значај неуролошких налаза за теорије когнитивног функционисања; - да интегрише неуролошке налазе са резултатима бихејвиоралних истраживања у области когнитивне психологије; - да критички дискутује налазе везане за ову област; - да схвати значај ослањања на резултате савремених неуролошких истраживања у професионалној пракси.
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса буде способан да: - разуме и репродукује знања о техникама неуроодсликавања; - разуме и репродукује знања о неуралним основама когнитивних структура и функција; - уочи и разуме значај неуролошких испитивања за грађење теорија когнитивног функционисања; - уочи и разуме значај неуролошких испитивања за професионалну праксу; - примењује знања о неуралним основама когнитивних процеса у професионалној пракси; - прати савремену литературу везану за област когнитивне неуронауке.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> I Историјски преглед неуролошких истраживања; Локалистички и холистички погледи на функционисање мозга. II Основе неуралне организације; Значај неуролошких испитивања за когнитивну психологију; III Технике испитивања функционисања нервног система; Технике испитивања на оштећеном мозгу; Студије случаја; Транскранијална магнетна стимулација; Технике испитивања на неоштећеном мозгу; Хронометријске технике; Електрофизиолошке технике; Снимање активности појединачних неурона; Електроенцефалографија; Магнетоенцефалографија; Структурално и функционално неуроодсликавање; Позитронска емисиона томографија; Функционална магнетна резонанца; IV Неуралне основе процеса виђења; Визуелни путеви; Сензорне визуелне зоне и интеграција сензорних визуелних информација; Функционална специјализација визуелног кортекса; Неуралне основе процеса препознавања објеката и лица; Неуролошки засновани поремећаји функционисања визуелног система. V Неурална основа акције; Однос перцепције и акције; Мултимодална интеграција; VI Неуралне основе свести, сна и пажње; Неуролошки засновани поремећаји свести, сна и пажње; VII Неуралне основе симболичког функционисања; Неуролошки засновани поремећаји продукције и разумевања језика; Функционална асиметрија можданих хемисфера; Неуралне основе перцепције говора, ортографских, семантичких, синтаксичких и прозодијских аспеката речи; IX Неуралне основе нумеричког система и оперисања бројевима и количином; X Неуралне основе учења и запамћивања; Улога хипокампуса у процесима консолидације; Улога синаптичких промена у

процесима консолидације; XI Ћелијске основе меморије и меморијски системи; Неуралне основе оперативне и дуготрајне меморије; Неуралне основе различитих типова дуготрајне меморије; Неуролошки засновани поремећаји меморијског система;

Практична настава

Приказивање видео материјала са приказом релевантних техника и активна дискусија.

Литература

Филиповић Ђурђевић, Д., Здравковић, С. (2013). Увод у когнитивне неуронауке. Зрењанин: Градска народна Библиотека ”Жарко Зрењанин”

Студијски програм : Психологија
Назив предмета: Политичка психологија
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 5
Услов:
Циљ предмета а) Упознавање студената: - са основним знањима из политичке психологије, њене историје и значаја за остале гране психологије; - са важним појмовима из ове области и њиховим манифестацијама у току историје - са практичном применом социјалне психологије и других грана психологије и психолошких процеса на политичко опредељивање њихову улогу и развој; б) Оспособљавање студената: - за разумевање основних проблема којима се бави политичка психологија, као и могућностима решавања тих проблема; - за разумевање политичке ситуације и нарочито њено објашњење из социјално-психолошког угла; - за примену стечених знања у пракси у мултикултурној и политички специфичној средини
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса буде способан да: - Повеже стечена знања са знањима из других области психологије - уочи важне процесе за политичко опредељивање, њихову улогу и развој; - разуме и буде способан да објасни друштвено-политичке ситуације из стручног угла; - прочита нову литературу која се тиче политичке психологије и политичког опредељивања.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> I Психолошке основе политичког одлучивања: II Стереотипи и предрасуде; III Основе формирања социјалног идентитета; IV Национални и европски идентитет; V Политичко опредељивање и понашање;; VI Прошлост и будућност политичке психологије <i>Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)</i> Примери из праксе везани за основне концепте који ће бити обрађивани на теоријској настави. Презентација документарних и играних филмова на теме које се обрађују у току курса.
Литература Биро, М. (2006). Homo postcommuniticus. Београд : Библиотека XX век. (одабрана поглавља) Иван Шибер (1998). Основе политичке психологије. Загреб, Политичка култура. Hewstone and Stroebe (2004). Социјална психологија: Еуропске перспективе. Загреб, Наклада Слп. Stangor, C. (2000). Key readings in Social Psychology: Stereotypes and Prejudices. Hove, Taylor and Francis. Александар Молнар (2002). Антисемитизам као облик расизма. Нова српска политичка мисао, 1, 5-48.

Студијски програм :ОАС Психологија – модул Развојна и Педагошка психологија
Назив предмета: Психологија образовања
Статус предмета: обавезни на модулу Развојна и Педагошка психологија
Број ЕСПБ: 5
Услов:-
Циљ предмета Упознавање студената са: - новијим сазнањима о факторима школског постигнућа и могућим узроцима неуспеха у учењу; - разноврсним стратегијама учења и подучавања; - различитим улогама и имплицитним уверењима наставника; - психолошким аспектима учења у транзицији са нижих на више нивое школовања; - специфичним сметњама у психичким процесима које резултирају разнородним тешкоћама у учењу; - различитим аспектима испитивања и оцењивања знања; Оспособљавање студента за: конципирање ефикасних педагошко-психолошких интервенција за побољшање школског постигнућа ученика и оптимизацију различитих аспеката развоја ученика.
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса буде способан да: - познаје, анализира, повезује и критички сагледава теоријске конструкте и резултате истраживања који чине предмет психологије образовања; - објективно и стручно анализира узроке образовних постигнућа, тешкоћа у учењу, те различитих других образовних исхода; - изводи практичне импликације из резултата емпиријских студија о проблемима везаним за васпитно-образовни контекст. - познаје и може да примени репертоар одговарајућих психолошких инструмената и техника за прикупљање података о ученику, те компетентно интерпретира и повеже добијене резултате. - даје смернице и упутства учесницима у васпитно образовном процесу (ученици, наставници, родитељи) у циљу поспешивања ефикасности учења и реализације развојних потенцијала ученика; - самостално осмисли и реализује план психолошке превенције/интервенције за ученике који имају низак школски учинак, показују проблеме у понашању или имају друге тешкоће у адаптацији.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> - Компоненте и детерминанте академског селф концепта и; релације академског селф-концепта, школског постигнућа и других образовних исхода - Метакогниција у образовној пракси: одређење и компоненте метакогниције; развој метакогниције; импликације истраживања метакогниције у образовној теорији и пракси - Стратегије учења и стилови подучавања: обезбеђивање трансфера учења - Мотивација за учење: примена конструката теорије социјалне когниције, теорије атрибуције, теорија очекивања и теорије самодетерминације у анализирању и објашњавању мотивације у школском контексту; ефекти унутрашње и спољашње мотивације на различите образовне исходе; узрасне промене у квалитету мотивације за учење; подстицање мотивације за учење, мотивациони стилови наставника - Саморегулисано учење: одређење, компоненте и фазе саморегулисаног учења; карактеристике

саморегулисаног ученика

- Емоције у контексту васпитно-образовног процеса и образовних исхода
- Социјална когниција у контексту васпитно-образовног процеса и образовних исхода.
- Улоге наставника; имплицитна наставничка уверења
- Примена резултата истраживања неуронаука у образовној пракси
- Тешкоће у учењу (афазија, дислексија, дисграфија, дискалкулија, хиперактивност); проблеми у понашању ученика
- Евалуација образовних исхода: проблеми евалуације и праћења образовних постигнућа ученика; испитивање и оцењивање знања; докимолошка истраживања извора субјективности школских оцена; врсте и сврха тестова знања.

Практична настава

Демонстрација психолошких инструмената за мерење психолошких конструката који се обрађују на теоријској настави; вежбање примене мерних инструмената; израда и презентација семинарског рада о резултатима истраживања проблема релевантних за област психологије образовања.

Литература

- Коџопељић, Ј., Пекић, Ј. (2017). *Психологија у настави: Одабране теме из психологије образовања*. Филозофски факултет, Нови Сад.
- Vlasta Vizek-Vlahović, Majda Rijavec, Vesna Vlahović-Štetić, Dubravka Miljković (2003). *Psihologija obrazovanja*, IEP: VERN, Zagreb.
- Jovanović, S. i Firevski-Jovanović, T. (2010). *ADD/ADHD - deficit pažnje i hiperaktivnost dece*. Beograd: Beoknjiga.
- Vladislavljević, S. (1991). *Disleksija i disgrafija*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.
- Grgin Tomislav (2001). *Školsko ocenjivanje znanja*. Jastrebarsko: Naklada Slap.
- Merrell, K.W., Ervin, R.A. & Peacock, G.G. (2012). *School psychology for 21st century: foundations and practices (Second edition)*. New York: The Guilford Press.
- Guay, F. & Marsh H.W. (2003). Academic self-concept and academic achievement: Developmental perspectives on their causal ordering. *Journal of Educational Psychology*, 95(1), 124-136.

Студијски програм : Психологија
Назив предмета: Теорије когнитивног развоја
Статус предмета: обавезан на Модулу развојне и педагошке психологије / изборни на осталим модулима
Број ЕСПБ: 5
Услов: -
Циљ предмета Упознавање студента са: током когнитивног развоја, тј. са карактеристикама различитих развојних стадијума; са објашњењима развојних промена које нуде различите теорије когнитивног развоја и њиховим педагошким импликацијама; са методама истраживања когнитивног развоја. Оспособљавање студента за: разликовање описа развоја од објашњења и тумачења која нуде различите теорије развоја; за анализирање и критичко преиспитивање теоријских ставова у области когнитивног развоја; за примену узрасно адекватног приступа деци у педагошком и другим облицима рада и комуникације са децом.
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса буде способан да: покаже свеобухватно и детаљно познавање и разумевање тока когнитивног развоја, тј. карактеристика различитих развојних стадијума; покаже свеобухватно разумевање узрока и механизма развојних промена, онако како их виде најзначајније теорије које нуде објашњење когнитивног развоја; покаже способност анализирања и критичког преиспитивања теориских ставова у области когнитивног развоја; самостално примени методе и технике испитивања дечијег мишљења, анализира добијене резултате и њихове теоријске и практичне импликације.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Увод: Дефинисање когнитивног развоја; Увод у теорије когнитивног развоја. 2. Прве две године живота: Упознавање са основним методама и техникама проучавања психомоторног развоја. Прве две године у теоријама когнитивног развоја. 3. Предшколски и школски узраст: Карактеристике периода у теоријама когнитивног развоја. Клинички метод и друге методе испитивања. 4. Адолесценција и одрасло доба: Карактеристике периода у теоријама когнитивног развоја. Методе испитивања. Завршни преглед теорија когнитивног развоја: Критички осврт на основне теорије. Сличности и разлике међу теоријама. Педагошке импликације. <i>Практична настава</i> Спровођење испитивања нивоа когнитивног развоја детета, уз коришћење адекватних метода и техника истраживања, анализа добијених резултата, презентација на часу и у писменој форми, као семинарског рада.
Литература Виготски, Л.С. (1977). Мишљење и говор. Београд: Нолит Доналдсон, М. (1998). Ум детета. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства Мирић, Ј. (уредник) (1983). Когнитивни развој детета (Зборник 3). Београд: Друштво психолога Србије Ивић, И., Игњатовић-Савић, Н. и Росандић, Р. (1989 и каснија издања). Приручник за вежбе из Развојне психологије. Београд: Друштво психолога Србије Миочиновић, Љ. (2002). Пијажеова теорија интелектуалног развоја. Београд: Институт за педагошка истраживања Пијаже, Ж. & Инхелдер, Б. (1978). Интелектуални развој детета. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства

Студијски програм : Психологија
Назив предмета: Социо-емоционални развој
Статус предмета: обавезан
Број ЕСПБ: 4
Услов: -
Циљ предмета Упознавање студента са: током социјалног и емоционалног развоја, тј. са карактеристикама различитих развојних стадијума; са објашњењима развојних промена које нуде различите теорије социо-емоционалног развоја и њиховим педагошким импликацијама; са методама истраживања социјалног и емоционалног развоја. Оспособљавање студента за: анализирање и критичко преиспитивање теоријских ставова у области социјалног и емоционалног развоја
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса буде способан да: покаже свеобухватно и детаљно познавање и разумевање тока социјалног и емоционалног развоја, тј. карактеристика различитих развојних стадијума; покаже свеобухватно разумевање узрока и механизма развојних промена, онако како их виде најзначајније теорије социо-емоционалног развоја; покаже способност анализирања и критичког преиспитивања теоријских ставова у области социјалног и емоционалног развоја; самостално примени методе и технике испитивања социјалног и емоционалног живота, анализира добијене резултате и њихове теоријске и практичне импликације.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Дефинисање социо-емоционалног развоја; Увод у теорије социо-емоционалног развоја; Психодинамске теорије социо-емоционалног развоја; Социо-емоционални развој из угла Его-психологије, Селф-психологије и теорија објектних односа; Развој емоционалне компетенције: препознавање, разумевање и експресија емоција; Развој емоционалне регулације и темперамент; Развој емпатије и просоцијалног понашања; Процеси социјализације емоција; Социјална когниција: развој селф-концепта и развој свести о другима; Развој моралности; Развој у контексту различитих социјалних односа; Социјално понашање и социјална адаптација; Методе испитивања социо-емоционалног развоја; Завршни преглед теорија социо-емоционалног развоја; Критички осврт на основне теорије; Сличности и разлике међу теоријама; Педагошке импликације. <i>Практична настава</i> Спровођење испитивања социо-емоционалног развоја, уз коришћење адекватних метода и техника истраживања, анализа добијених резултата, презентација на часу и у писменој форми, као семинарског рада.
Литература Вукосављевић-Гвозден, Т. (2007). Психоанализа после Фројда. Београд: Центар за примењену психологију Кондић, К. (2007). Психодинамска развојна психологија: одабрана поглавља. Београд: Ортомедик бук Петровић, Ј. (2007). Емоционални темељи социјалне компетенције. Београд: Задужбина Андрејевић Група аутора (1990). Процеси социјализације код деце. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. Јовановић, Н. (2013). Способност за љубав и рад. Београд: Беоцњига Кларин, М. (2006). Развој дјете у социјалном контексту. Јастребарско: Наклада Слап Ериксон, Е. (2008). Идентитет и животни циклус. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.

Студијски програм : Психологија
Назив предмета: Психологија организацијског понашања
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 5
Услов: положен предмет Основи ИО психологије (6. семестар) и испуњене све предиспитне обавезе за предмет Психологија организацијског понашања
Циљ предмета Упознати студенте са најсавременијим знањима и истраживањима из области организацијског понашања како би се оспособили за психолошку анализу фактора који делују на ефикасност и благостање упосленика, радне групе и организације у целини.
Исход предмета Студент ће бити оспособљен да професионално анализира факторе радног понашања запослених у организацијама.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Индивидуални фактори организацијског понашања: Улога перцепције и личности у организацијском понашању; Задовољствопослом, мерење и консеквенце; Учење и обликовање понашања у организацијским условима; Мотивација за рад, природа и теоријски приступи; Стратегије унапређења радне мотивације; Процена радне успешности; Стрес на раду, узроци, приступи, реакције и копинг механизми. Социјално понашање и организацијски процеси: Групе у организацији; Моћ, политике и утицаји у организацији; Тим и тимски рад; Вођство, природа и приступи проучавању; Ситуациони приступ вођству; Одлучивање у организацији; Комуникације у организацији; Конфликти у организацији и стратегије управљања конфликтима у организацији. Тоталитет организације и организацијско понашање: Организацијска структура и ефикасност; Организација и окружење; Организацијска култура; Промене у организацији, фактори, модели, отпори; Организација која учи. <i>Практична настава</i> Разрада теоријских концепата обрађених на часовима предавања, приказ и примена инструмената који се користе за мерење и процену теоријских конструката у организацијама.
Литература 1. Robbins, S. P., & Judge, T. A. (2013). <i>Organizational behavior</i>, 15th Edn. Pearson. 2. Johns, G., & Saks, A.M. (2008). <i>Organizational Behavior</i>. Pearson Prentice Hall. Toronto. 3. Kreitner, R., Kinicki, A. & Buelens, M. (1999). <i>Organizational Behaviour</i>. McGraw-Hill, London. 4. Robbins, S. (1996). <i>Bitni elementi organizacijskog ponašanja</i> (prevod). MATE d.o.o., Zagreb. 5. Vecchio, R. P. (1995). <i>Organizational Behavior</i>. The Dryden Press, London. 6. Istraživački članci objavljeni u naučnim časopisima.

Студијски програм : Психологија
Назив предмета: Истраживачке методе и технике у индустријској/организацијској психологији
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 5
Услов: Испуњене све предиспитне обавезе за предмет Истраживачке методе и технике у индустријској/организацијској психологији.
Циљ предмета Упознавање студената са квантитативним и квалитативним методама и техникама истраживања у области И/О психологије, са специфичностима у поступку прикупљања података, најчешће коришћеним техникама анализе података, као и са специфичностима у писању истраживачких извештаја у И/О психологији.
Исход предмета Студент ће бити оспособљен да дизајнира и спроведе истраживачки пројекат у области И/О психологије.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Увод: основни појмови у истраживању радног понашања. 2. Квантитативне методе у И/О психологији: лабораторијски експеримент, корелационе методе, тестирање и мерење у И/О психологији, статистичка обрада података. 3. Квалитативне методе у И/О психологији: посматрање, студије случаја, интервју, транскрипција и анализа квалитативних података (Утемељена теорија). 4. Преглед најчешћих метода и техника у психологији маркетинга: истраживање тржишта, формирање и коришћење база података, примена мултидимензионалног скалирања у маркетиншким истраживањима. 5. Техника писања извештаја из истраживања у И/О психологији. <i>Практична настава</i> Припрема података за анализу (тестирање квалитета података, екстремних величина, мултиколинераности итд.), примена порграма SPSS у статистичкој униваријатној и мултиваријатној обради података, тестирање ефеката медијације и модерације, регресијски и ANOVA модели, мултидимензионално скалирање, квалитативна анализа података (Atlas.ti), писање истраживачког извештаја.
Литература 1. Мајсторовић, Н. (2012). Истраживачке методе и технике у индустријској/организацијској психологији. Нови Сад: Филозофски факултет. 2. Ghauri, P. & Gronhaug, K. (2005). Research Methods in Business Studies: A Practical guide. Pearson, Prentice Hall, London.

Студијски програм : Психологија
Назив предмета: Принципи саветодавног рада
Статус предмета: Изборни (обавезан за клинички модул)
Број ЕСПБ: 4
Услов:
Циљ предмета Упознавање студената са различитим одређењима и циљевима саветодавног рада, упознавање са различитим теоријским приступима и техникама које се примењују у саветодавном раду, као и њихово оспособљавање за примену основних елемената саветовања у психолошком раду. Поред тога, циљ је развијање способности студената за изградњу и одржавање уважавајућег и емпатичког односа са корисником као јединственом и вредном особом и развијање осетљивости студената за етичка питања у саветодавној пракси. Исход предмета Студенти треба да знају да дефинишу основне појмове из области саветодавног рада, као и да познају основе различитих теоријских приступа (психодинамски, когнитивни, бихејвиорални, хуманистички и системски приступ саветовању) и технике које се примењују у саветодавном раду. Од студента се очекује да на крају курса покаже разумевање основних принципа психолошког саветовања. Поред тога, очекује се да студенти разумеју и препознају сопствене ставове и уверења и начине на које се она могу одразити на ток и исход саветодавног рада. Оспособљеност студената за адекватно разумевање вербалне и невербалне комуникације. Усвојене основне вештине супортативног рада; вештине психолошког саветовања уз одржавање професионалних граница; вештине обучавања корисника социјалним вештинама и улогама и адекватном тестирању реалности и критичности према сопственом стању. Обученост студента да успоставља радни савез, односно да уговара са корисником трајање и спровођење интервенција које се ослањају на његове снаге. Оспособљеност студената за изградњу и одржавање уважавајућег и емпатичког односа са корисником као јединственом и вредном особом . Способност да вреднује животно искуство корисника и поштује принципе самоодређења корисника, узајамности, поверљивости и професионалне одговорности. Показивање саосећајности, охрабрења и уливање наде. Поступање у складу са етичким принципима и испољавање осетљивости за уочавање етичких дилема у специфичним условима везаним за проблеме менталног здравља. Од студената се очекује да на крају курса буду способни да анализирају и интегришу знања о принципима саветодавног рада, те да уочавају и анализирају етичке дилеме у специфичним условима везаним за проблеме менталног здравља. Од студената се очекује да повежу различите теоријске приступе саветодавном раду (психодинамски, когнитивни, бихејвиорални, хуманистички и системски приступ) и да увиде њихове сличности и разлике. Од студената се очекује да на крају курса буду способни да процене предности и ограничења различитих приступа у саветодавном раду, те да процене квалитет саветодавног односа са конкретним клијентом. Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Дефиниције и циљеви саветовног рада. Различити теоријски приступи и технике које се примењују у саветовном раду (психодинамски, когнитивни, бихејвиорални, хуманистички и системски приступ). Предуслови за успешно саветовање. Вештине слушања, показивања разумевања и појашњавања тешкоћа. Планирање интервенција за усвајање животних вештина. Завршавање саветовања. Етичка питања у саветодавној пракси. <i>Практична настава</i> Студенти ће увежбавати основне комуникацијске вештине потребне за саветодавни процес: разумевање вербалне комуникације, разумевање знакова невербалне комуникације, активно слушање и постављање питања. Играње улога саветника и клијента, у циљу вежбања различитих саветодавних техника и развоја осетљивости за оптимални саветодавни однос и радни савез. Литература

Nelson-Jones, R. (2007). *Praktične vještine u psihološkom savjetovanju i pomaganju*. Jastrebarsko: Naklada Slap. (одабрана поглавља)

Corey, G. (2004). *Teorija i praksa psihološkog savjetovanja i psihoterapije*. Jastrebarsko: Naklada Slap. (одабрана поглавља)

Кондић, К., Влајковић, Ј., Штајнер Поповић, Т., (1998) Слушам те, разумем те, прихватам те... Београд: ИП "Жарко Албуљ".

Студијски програм : Психологија
Назив предмета: Клиничка процена личности
Статус предмета: Обавезан на клиничком модулу
Број ЕСПБ: 4
Услов:
Циљ предмета Циљ предмета је да се студенти упознају - са задацима, карактеристикама, током и ограничењима клиничке процене личности; - са процедурама примене батерије техника, тестова и скала које се користе у процесу психолошке експлорације појединаца који доживљавају неку врсту акутног или продуженог психолошког дистреса или другу врсту емоционалне патње и дисфункционалности. - са принципима обраде и клиничке интерпретације података добијених помоћу различитих техника за психолошку експлорацију поједница или мање групе; Циљ предмета је да се студенти оспособе - за примену стандардних техника, тестова и скала у различитим контекстима клиничке процене; - за интерпретацију података добијених у процесу клиничке процене структуре, динамике и актуелног статуса личности у стању неке патње.
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса буде способан да: -демонстрира познавање тестовног материјала и техника намењених процени личности -примени појединачне технике у сврху клиничке процене личности -примени принципе интерпретације појединачних техника -покаже разумевање места, улоге и ограничења појединачних техника у оквиру клиничке процене личности -интегрише информације и знања у циљу дијагностиковања структуре, динамике и актуелног статуса личности.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> - Одређење клиничке процене личности. Компарација са другим типовима процене личности. -Методолошки проблеми клиничке процене. Природа клиничке процене: Организовање клиничке студије случаја. Циљеви клиничке процене. -Процена понашања у клиничке сврхе: Функционална анализа понашања. Примери скала процене који се користе у сврхе клиничке процене. -Биографски подаци: Принципи интерпретације биографских података. -Клинички интервју: Ток интервјуа. Нивои комуникације у интервјуу. Врсте интервјуа у клиничком контексту. Бихевиорални интервју. Терапијски интервју. Интервју са породицом. -Самоописне технике: Мане и врлине тестовног процењивања личности. ММПИ. Остали клинички инвентари и чек листе симптома. -Пројективне технике: Цртеж људске фигуре. Тестови недовршених реченица. Методолошке тешкоће пројективног испитивања личности <i>Практична настава</i> Демонстрирање рада са техникама, тестовима и скалама за клиничку процену личности. Симулација ситуације клиничке процене. Обрада тестовног материјала добијеног у раду са различитим клијентима. Семинарске презентације и дискусије. Рад у групи.
Литература Гаврилов-јерковић, В. (2008). Клиничко-психолошки практикум –процедура и контексти клиничке процене. Нови Сад: Футура публикације. (одабрана поглавља).

Биро, М., Бутоло, В.(2003). *Клиничка психологија*. Минхен, Нови Сад, ЛМУ и Футура публикације.
(одабрана поглавља)

Nietzel, M.T., Bernstein, D.A. i Milich, R. (2002). Uvod u kliničku psihologiju. Zagreb: Naklada Slap. (odabrana poglavlja)

Одговарајући приручници за самоописне инструменте и пројективне технике.

Студијски програм : ОАС Психологија
Назив предмета: Когнитивне неуронауке
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 5
Услов: Когнитивни процеси, Учење и меморија, Перцепција, Физиолошке основе психичких појава, Експериментална истраживања у психологији, Биолошка психологија
Циљ предмета а) Упознавање студената: - са значајем неуролошких испитивања за когнитивну психологију; - са основним техникама испитивања функционисања нервног система; - са неуралним основама когнитивних функција. б) Оспособљавање студената: - да разуме и разликује технике неуроодсликавања; - да разуме значај неуролошких налаза за теорије когнитивног функционисања; - да интегрише неуролошке налазе са резултатима бихејвиоралних истраживања у области когнитивне психологије; - да критички дискутује налазе везане за ову област; - да схвати значај ослањања на резултате савремених неуролошких истраживања у професионалној пракси.
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса буде способан да: - разуме и репродукује знања о техникама неуроодсликавања; - разуме и репродукује знања о неуралним основама когнитивних структура и функција; - уочи и разуме значај неуролошких испитивања за грађење теорија когнитивног функционисања; - уочи и разуме значај неуролошких испитивања за професионалну праксу; - примењује знања о неуралним основама когнитивних процеса у професионалној пракси; - прати савремену литературу везану за област когнитивне неуронауке.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> I Историјски преглед неуролошких истраживања; Локалистички и холистички погледи на функционисање мозга. II Основе неуралне организације; Значај неуролошких испитивања за когнитивну психологију; III Технике испитивања функционисања нервног система; Технике испитивања на оштећеном мозгу; Студије случаја; Транскранијална магнетна стимулација; Технике испитивања на неоштећеном мозгу; Хронометријске технике; Електрофизиолошке технике; Снимање активности појединачних неурона; Електроенцефалографија; Магнетоенцефалографија; Структурално и функционално неуроодсликавање; Позитронска емисиона томографија; Функционална магнетна резонанца; IV Неуралне основе процеса виђења; Визуелни путеви; Сензорне визуелне зоне и интеграција сензорних визуелних информација; Функционална специјализација визуелног кортекса; Неуралне основе процеса препознавања објеката и лица; Неуролошки засновани поремећаји функционисања визуелног система. V Неурална основа акције; Однос перцепције и акције; Мултимодална интеграција; VI Неуралне основе свести, сна и пажње; Неуролошки засновани поремећаји свести, сна и пажње; VII Неуралне основе симболичког функционисања; Неуролошки засновани поремећаји продукције и разумевања језика; Функционална асиметрија можданих хемисфера; Неуралне основе перцепције говора, ортографских, семантичких, синтаксичких и прозодијских аспеката речи; IX Неуралне основе нумеричког система и оперисања бројевима и количином; X Неуралне основе учења и запамћивања; Улога хипокампуса у процесима консолидације; Улога синаптичких промена у

процесима консолидације; XI Ћелијске основе меморије и меморијски системи; Неуралне основе оперативне и дуготрајне меморије; Неуралне основе различитих типова дуготрајне меморије; Неуролошки засновани поремећаји меморијског система;

Практична настава

Приказивање видео материјала са приказом релевантних техника и активна дискусија.

Литература

Филиповић Ђурђевић, Д., Здравковић, С. (2013). Увод у когнитивне неуронауке. Зрењанин: Градска народна Библиотека "Жарко Зрењанин"

Студијски програм :Психологија
Назив предмета: Клиничка психологија развојног доба
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема
Циљ предмета Упознавање студената са основним процедурама, изворима података, контекстима и инструментаријумом у клиничкој психологији развојног доба.
Исход предмета Овладавање вештинама прикупљања анамнестичких и хетероанамнестичких података у контексту поремећаја у развојном добу, коришћења скала процене у клиничке сврхе и интеграција процена добијених из различитих извора. Оспособљавање за вођење структурисаног дијагностичког интервјуа, примену пројективних техника у раду са децом и анализу резултата тестирања интелигенције у контексту поремећаја развојног доба. Оспособљеност за извештавање за различите кориснике психолошких извештаја о испитивању детета.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Прикупљање података о детету, родитељске, наставничке и вршњачке скале процене, самоописне технике за децу и њихова ограничења, пројективне технике у раду са децом, тестирање интелигенције деце у клиничке сврхе, смернице за писање извештаја о извршеној психодијагностичкој експлорацији детета. <i>Практична настава</i> Ахенбахове скале процене, Конерсови тестови, примена РЕВИСКА, Бендер-Р, Н и Е, Прогресивних матрица, ТРЛ, Д-48, BASC i PIC у клиничке сврхе, Развојна скала-Чутурић, структурирани дијагностички интервју DISC-IV, пројективне технике у раду са децом (IPUES, цртеж породице, кућа-дрво-човек, недовршене реченице).
Литература Јерковић, И., Кондић, К.(2003). Специфичности психодијагностике у развојном добу. У: Биро&Бутоло: <i>Клиничка психологија</i> . Нови Сад: Футура публикације. 219-236. Kamphaus, R.W. (2005). <i>Clinical Assessment of Child and Adolescent Intelligence</i> . Springer. (одабрана поглавља). Kamphaus, R.W., Frick, P.J. (2005). <i>Clinical Assessment of Child and Adolescent Personality and Behavior</i> . Springer. (одабрана поглавља). ZERO TO THREE (2005). Diagnostic classification of mental and developmental disorders of infancy and early childhood: Revised edition (DC:0-3R). Washington, DC:ZERO TO THREE Press

Студијски програм : ОАС Психологија
Назив предмета: Психологија полних разлика
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета Упознавање студената са: а. актуелним сазнањима о биолошким, психолошким и културалним основама полних разлика б. теоријским концепцијама о пореклу и природи полних разлика у различитим аспектима понашања в. са савременим емпиријским студијама полног диморфизма Оспособљавање студената за: а. критичку евалуацију различитих теоријских концепција о природи и пореклу полних разлика и и сличности б. препознавање актуелних истраживачких проблема у области психологије полних разлика г. уочавање полних стереотипија и предрасуда
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса буде способан да: а. опише и објасни претпостављене биолошке, психолошке и културалне основе полних разлика б. покаже познавање и разумевање савремених теоријских концепција о пореклу полних разлика и сличности, као и препознавање предности и недостатака ових концепција в. критички анализира емпиријску евиденцију која стоји у снови различитих теоријских модела полних разлика и сличности
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> <i>Полне разлике: интериндивидуалне и групне разлике; пол и род; биолошке дефиниције пола; дефиниције пола засноване на стилу подизања, полном идентитету и полној улози</i> <i>Порекло полних разлика: општи теоријски приступи пореклу полних разлика у различитим аспектима понашања – еволуционе и социокултуралне теорије; полни диморфизам; фемининост, маскулиност и андрогиност;</i> <i>Когниција и способности: полне разлике и сличности у сензорним и моторичким способностима, учењу и памћењу, општим и посебним интелектуалним способностима, креативности; Едукација и професија – полне разлике и сличности</i> <i>Полне разлике и сличности у афективитету, особинама личности, селф-концепту и социјалном понашању</i> <i>Практична настава</i>
Литература Митровић, Д. и Трогрлић, А. (2014). Психологија полних разлика и сличности. Београд: Синапса едиције. Halpern, D. (2000). Sex Differences in Cognitive Abilities. Mahwah, Nj: Lavrence Erlbaum Associates.

Студијски програм : Психологија
Назив предмета: Психологија спорта
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета Упознавање студената са основним теоријским концептима у психологији спорта; задацима, циљевима и могућностима рада психолога у области спорта; интегрисање и примена знања из различитих области психологије на област психологије спорта; анализирање и критичко преиспитивање ставова у области психологије спорта; дефинисање оптималног спортског учинка; примену узрасно и контекстуално адекватног приступа у облицима индивидуалног и групног консултативног рада са спортистима.
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса буде способан да: покаже свеобухватно и детаљно познавање и разумевање основних теоријских концепата у психологији спорта, разуме и критички анализира проблеме у области психологије спорта, да у складу са развојном перспективом разматра релевантне психолошке факторе који су у вези са оптималним спортским учинком, као и да процењује и планира могуће интервенције у индивидуалном или групном раду.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Увод у психологију спорта; Спорт и личност: структура спортске личности; Дете у спорту: учење психомоторних способности; Развој и одржавање мотивације у спорту; Менталне способности у спорту: пажња и концентрација; Оптимална активација и стрес у спорту; Емоционална регулација у спорту; Психологија спортске групе: психолошки аспекти рада са групом; Психолошка припрема спортиста: когнитивно-бихевиоралне интервенције у раду са спортистима. <i>Практична настава</i>
Литература Кокс, Р. (2005). Психологија спорта. Јастребарско: Наклада Слап Лазаревић. Љ. (2003). Психолошка припрема спортиста. Београд: Виша школа за спортске тренере Барјактаревић, Ј. (2004). Психолошка припрема спортиста. Сарајево: Универзитет у Сарајеву Луисели, Ј, Рид, Д.(2011). Behavioral sport Psychology. NY:Springer

Студијски програм : Психологија
Назив предмета: Увод у менаџмент људских ресурса
Статус предмета: обавезни у оквиру И/О модула
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета Стицање основних психолошких и знања из других области потребних за: 1) Разумевање организацијског контекста у коме се одвија процес менаџмента људских ресурса; 2) Разумевање функције менаџмента људских ресурса у организацији и ХР задатака и одговорности усмерених на унапређење организацијске ефикасности, и 3) Развој подстицајних услова рада и етичног третмана запослених.
Исход предмета Студенти ће након предмета бити у стању да разумеју: • најважније функције и одговорности менаџмента људских ресурса у организацијама • организацијски контекст у коме се одвијају ХР функције, као и стратешку везу између ХР-а и бизниса • етичке аспекте ХР-а и бизниса уопште, као и шта ХР може да учини на промоцији здравих и подстицајних услова на раду.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> • Основни појмови: појам људских ресурса; управљање људским ресурсима и управљање кадровима; функције људских ресурса у организацијама; стратешки аспекти ХРМ; • Регрутовање кандидата; тестирање и интервјуисање; одабир кандидата; распоређивање и увођење у посао • Анализа потреба за обуком; планирање и дизајн обуке; методе обуке; спровођење и евалуација програма обуке • Компензације и бенефиције: евалуација посла; структура плате; обавезне и необавезне бенефиције • Етика и радно законодавство - импликације на ХРМ: управљање радним односима; синдикати • Здравље и безбедност на раду.
Литература • белешке са предавања • Деслер, Г. (2007). <i>Основи менаџмента људских ресурса</i>. Београд: Дата статус.

Студијски програм : Психологија
Назив предмета: Клиничка процена интелигенције
Статус предмета: изборни (обавезни на клиничком модулу)
Број ЕСПБ: 4
Услов:
Циљ предмета обучавање студената за процену интелигенције у клиничком контексту, анализу и интерпретацију података добијених тестирањем интелектуалних способности
Исход предмета студент демонстрира разумевање значаја процене способности за обухватну клиничку процену; студент познаје и самостално спроводи процену когнитивних способности; адекватно анализира и интерпретира податке добијене тестирањем интелигенције у сврху писања налаза и мишљења
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> <i>Контекст и циљеви клиничке процене интелигенције; Особености процене интелигенције у клиничкој пракси; Значај клиничке процене способности за обухватну клиничку процену; Векслеров индивидуални тест интелигенције - теоријски оквир, примена обрада и интерпретација резултата; Неуропсихолошка процена: принципи и инструменти; Интеграција података у клиничкој процени способности,</i> <i>Практична настава</i> <i>демонстрација и практична примена Векслеровог теста за процену способности; вежбе анализе и интеграције података добијених проценом способности; писање извештаја након тестирања интелигенције</i>
Литература Бергер, Ј., Марковић, М., Митић, М. (1995). Приручник за појединачни тест интелигенције Веклер, ЦПП / ДПС, Београд Биро, М., Butollo, W. (2003). Клиничка психологија Публикације ЛМУ и Футура, Нови Сад Товиловић, С., Vaucal, A. (2007). Процена зрелости за школу. Београд, ЦПП / ДПС предавања и пратећи материјал са предавања и вежби

Студијски програм : ОАС Психологија
Назив предмета: Основи управљања радним односима у организацији
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета Предмет пружа знања о кључним појмовима и основним начелима и институтима радног права, уз оспособљавање студената за разумевање друштвеног, политичког, економског и историјског контекста правног регулисања радних односа, запошљавања и социјалне сигурности.
Исход предмета Студент показује разумевање основних теоријских појмова и начела радног права, темељно познаје одговарајућа позитивноправна решења и способан је за потпуно и правилно разумевање структуре домаћег система радних односа, запошљавања и социјалног осигурања.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> У оквиру овога предмета сагледавају се основни појам радног права; развој и циљеви радног права; извори радног права; основна начела радног права; радни однос; рад ван радног односа; радноправни положај субјеката радног односа. Према је посебан акценат стављен на општи режим радних односа, у оквиру садржаја изучавају се и основна обележја радног односа државних службеника. Посебну, мању целину у садржају предмета чине основни појмови и институти социјалног права, са посебним освртом на здравствено, пензијско и инвалидско и осигурање за случај незапослености у Републици Србији. <i>Практична настава</i> <i>Вежбе, Други облици наставе, Студијски истраживачки рад</i> Анализа позитивно-правних аката из ове области праћена адекватном power point презентацијом, као и тумачење праксе у државном и недржавном сектору.
Литература П. Јовановић, Радно право, Нови Сад, 2018. Р. Брковић, Б. Урдаревић, А. Антић, Практикум за радно и социјално право, Службени Гласник, Београд, 2016. М. Влатковић, Р. Брковић, Б. Урдаревић, Службеничко право, Досије студио, Београд, 2013. Р. Брковић, Радни односи. Књ. 1, Индивидуални радни односи. 1. изд. Крагујевац: Институт за правне и друштвене науке Правног факултета Универзитета, 2007. Д. Рончевић, Дискриминација у запошљавању, Досије, Београд, 2006.

Студијски програм : Основне академске студије психологије
Назив предмета: Предузетничке вештине
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Групна презентација пре полагања испита
Циљ предмета Циљ предмета је да, на интерактиван начин, прикаже основне концепте предузетништва и пружи заинтересованим студентима психолошка знања и основне вештине које би им олакшале пут ка покретању сопственог бизниса.
Исход предмета Студенти ће након предмета бити у стању да: • разумеју концепт предузетништва, препознају важне карактеристике предузетничке оријентације и примене технике у сопственом психолошком оснаживању; • овладају техникама у генерисању и евалуирању пословних идеја • овладају вештинама развијања одрживог пословног модела и другим алатима потребним за покретање сопственог пословног подухвата • разумеју концепт финансирања предузетничких идеја и могуће изворе финансирања • демонстрирају познавање основних техника управљања и вођења започетих пословних подухвата, као и примене основних техника управљања људским ресурсима у "микро" бизнисима
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> • Шта је предузетништво? Дефиниција и одређење предузетништва и приказ главних облика предузетништва • Ко су предузетници? Приказ најважнијих особина потребних за покретање сопственог бизниса и како их развијамо (оне које можемо) Ко нису предузетници? Најчешћи митови о предузетницима • Раст и развој предузетничког бизниса • Примери успешних и мање успешних предузетничких прича и шта се из њих може научити <i>Практична настава</i> • Генерисање идеја и препознавање пословних прилика • Развијање одрживог пословног модела
Литература • белешке са предавања • Barringer, B.E. & Ireland, R. D. (2016). <i>Entrepreneurship: Successfully Launching New Ventures</i>. Harlow: Pearson. • Burns, P. (2010). <i>Entrepreneurship and Small Business: Start-up, Growth and Maturity (3rd edition)</i>. New York: Palgrave Macmillan.

Студијски програм : Психологија
Назив предмета: Истраживања у социјалној психологији
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: - Основи социјалне психологије, Социјална психологија, Експериментална истраживања, Корелациона истраживања, Увод у статистику, Напредна статистика. - Семинарски рад, домаћи задаци
Циљ предмета Упознавање студената са: – сепицифичностима истраживачких нацрта, метода и техника у социјалној психологији и разликом између конфирматорних и експлораторних истраживања; – савременим истраживачким парадигмама у социјалној психологији; – тзв. „упитним истраживачким праксама“ и њиховим негативним последицама за психолошку науку; – појмовима „репликационе кризе“ и „репродукцибилности“ и њихове важности за савремену социјалнопсихолошку истраживачку праксу; – предложеним методолошким решењима за проблем репродукцибилности у социјалној психологији (анализа снаге, величина ефекта, пререгистроване студије, репликације); – „отвореном науком“ као једним од решења за репликациону кризу. Оспособљавање студената за: – осмишљавање и спровођење истраживања из области социјалне психологије у складу са савременим методолошким захтевима; – критичку анализу објављених академских истраживања и чланака; – процену важних елемената у фази припреме и реализације социјалнопсихолошких истраживања (одређивање величине узорка, величине ефекта, интервала поверења, статистичке снаге); – планирање и реализацију пререгистрованих истраживања и репликационих студија; – писање истраживачког извештаја базираног на пререгистрованом истраживачком плану.
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса буде способан да: - критички анализира и упореди предности и ограничења различитих истраживачких нацрта за одговарање на исти истраживачки проблем из области социјалне психологије; - самостално осмисли различите истраживачке нацрте из области социјалне психологије; - објасни разлоге ниске репликабилности истраживања из области социјалне психологије; - разуме предности методолошких решења усмерених на решавање „репликационе кризе“ у психологији у односу на „упитне истраживачке праксе“; - примени савремена методолошка знања (анализу снаге, емпиријско утврђивање величине узорка, одређивање величине ефекта и сл.) у осмишљавању истраживачког нацрта; - пререгиструје истраживачки нацрт и спроведе пререгистровану и/или репликациону студију у складу са стандардима за спровођења оваквих истраживања; - самостално анализира и интерпретира добијене или отворене емпиријске податке у складу са теоријским знањима из социјалне психологије; - напише истраживачки извештај и презентује резултате научног истраживања.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Студенти ће на курсу обновити општа знања у вези са различитим методолошким нацртима, методама и техникама и упознати се са савременим истраживачким парадигмама у социјалној психологији. Студенти ће научити разлику између конфирматорних и експланаторних истраживања. Упознаће се са актуелностима у психолошкој науци, са акцентом на „репликациону кризу“, као и са истраживачким праксама („упитне истраживачке праксе“) које су разлози ниске репликабилности досадашњих налаза из области социјалне психологије. У оквиру курса, упознаће се са решењима која су понуђена као одговор на „репликациону кризу“, што укључује праксе пререгистрације истраживања, репликационих студија, одређивања величине ефекта и анализу снаге. <i>Практична настава</i>

У току курса, студенти ће групно радити већи број практичних задатака који укључују: осмишљавање алтернативних нацрта за испитивање задатог истраживачког проблема; планирање и спровођење репликационе студије које укључује низ подзадатака (одређивање величине узорка на основу величине ефекта и статистичке снаге, пререгистровање истраживања, писање истраживачког извештаја и презентовање резултата).

Литература

Основна:

- Тодоровић, Д. (2008). *Методологија психолошких истраживања*. Београд: Центар за примењену психологију. (одабрана поглавља)
- Милас, Г. (2005). *Истраживачке методе у психологији и другим друштвеним знаностима*. Јастребарско: Наклада Слап. (одабрана поглавља)
- Open Science Collaboration (2015). Estimating the reproducibility of Psychological Science. *Science*. 349 (6251), aac4716.
- Bakker, M., van Dijk, A., & Wicherts, J. M. (2012). The rules of the game called psychological science. *Perspectives on Psychological Science*, 7, 543-554.
- Simmons, J.P., Nelson, L.D. & Simonsohn, U. (2011). False-positive psychology: Undisclosed flexibility in data collection and analysis allows presenting anything as significant. *Psychological Science*, 22 (11), 1359-1366.
- Tenjiović, L. I Smederevac, S. (2011). Mala reforma u statističkoj analizi podataka u psihologiji: malo p nije dovoljno, potrebna je i veličina efekta. *Primenjena psihologija*, 4 (4), 317-333.
- Cumming, G. (2014). The new statistics: Why and how. *Psychological Science*, 25, 7–29.
- Brandt, M. J., IJzerman, H., Dijksterhuis, A., Farach, F. J., Geller, J., Giner-Sorolla, R., . . . van't Veer, A. (2014). The Replication Recipe: What makes for a convincing replication? *Journal of Experimental Social Psychology*, 50, 217-224.

Додатна:

- Попадић, Д., Павловић, З. и Жежељ, И. (2018). *Алатке истраживача – Методи и технике истраживања у друштвеним наукама*. Београд: Клио.
- Lazarević, L.J. B. & Orlić, A. (2015). *Implicit Assessment – Paradigm of implicit measurement in the field of individual differences*. Београд: Institute of Psychology & Faculty of Sport & Physical Education, University of Belgrade.

Студијски програм :Психологија
Назив предмета: Психотерапијски модалитети
Статус предмета: Обавезан на клиничком модулу
Број ЕСПБ: 4
Услов: Основи психотерапије
Циљ предмета Упознавање студената са водећим теоријским школама у савременој психотерапији и научним, друштвеним, економским и практичним консеквенцама оваквог теоријског и методског плурализма; Оспособљавање студената да разликују теоријске претпоставке на којима се заснивају различити психотерапијски модалитети и да разумеју практичне терапијске импликације које произилазе из појединачних модалитета; Упознавање студената са емпиријским статусом психотерапијских модалитета; Оспособљавање студената да разумеју и компарирају циљеве и методе различитих психотерапијских модалитета; Упознавање студената са основним принципима селекције третмана у оквиру индивидуалне студије случаја; Оспособљавање студената да конструишу формулацију случаја и да направе план третмана из различитих терапијских перспектива; Оспособљавање студената да примене базичне терапијске стратегије и интервенције на конкретном случају. Упознавање студената са основним правцима интеграције у психотерапији.
Исход предмета На крају овог курса се очекује да студенти покажу разумевање теоријског и методског плурализма у психотерапији и да разумеју његове научне и практичне консеквенце. Очекује се да ће студенти показати разумевање водећих психотерапијских модалитета различитих теоријских перспектива, као што су психодинамска, бихевиорална, когнитивна, конструктивистичка, хуманистичка, системска. Очекује се да ће студенти разумети и умети да примене базичне принципе формулације случаја и конструкције плана третмана као и да ће овладати основним терапијским интервенцијама из угла различитих теоријских перспектива. Очекује се да ће студенти бити оспособљени да компарирају терапијске модалитете на различитим нивоима апстракције у сврху препознавања како њихове специфичности тако и онога што је заједничко свим психотерапијским школама Очекује се да ће студенти препознати теоријску, практичну и етичку комплексност психотерапијске праксе и развити потребу за континуираним увећавањем знања и вештина у овој области.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Психотерапијско мноштво, услови, добити и ризици; Друштвени и научни контекст појаве и развоја различитих психотерапијских модалитета; Критеријуми за класификовање психотерапија; Претпостављени механизми и процеси психотерапијске промене у различитим психотерапијским модалитетима; Општи и специфични фактори психотерапијске промене; Теоријске и практичне специфичности различитих психотерапијских перспектива; Модалитети психодинамске перспективе; Три таласа бихевиорално когнитивне перспективе; Модалитети хуманистичко егзистенцијалистичке перспективе, Психотерапијски рад усмерен на тело; Конструктивистичке психотерапије; Системски приступ у психотерапији; Психотерапијски рад са породицом; Групна психотерапија; Интеграција и асимилација у психотерапији. Принципи селекције третмана; Општа правила формулације случаја и конструкције плана третмана у психотерапији <i>Практична настава</i> Студија случаја. Конструкција плана третмана из различитих терапијских перспектива. Одигравање и компарација базичних терапијских интервенција из угла различитих психотерапијских модалитета. Кратки

домаћи задаци у циљу увежбавања терапијских интервенција.

Литература

Гаврилов-Јерковић, В. (2019). *Психотерапијски модалитети. Ауторизована скрипта* (монографија у изради, планира се издавање до краја школске године 2019.2020)

Corey, G. (2004). *Teorijaipraksapsihološkogsavjetovanjaipsihoterapije*. Zagreb: NakladaSlap (odabranapoglavlja).

Стојнов, Д. (Ур.) (2000). *Психотерапије*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. (одабрана поглавља).

Студијски програм : Психологија
Назив предмета: Академске вештине
Статус предмета: обавезан / изборни
Број ЕСПБ: 5
Услов:
Циљ предмета а) Упознавање студента са: - доступним изворима научних информација из области психологије и начинима њиховог ефикасног претраживања - правилима и добрим обичајима представљања научних информација у писменој и усменој форми - принципима отворене науке и правилима коришћења институционалних репозиторијума - поступцима писања, организације и вођења истраживачких пројеката б) Оспособљавање студента за: - самостално проналажење, евалуацију, анализу и синтезу релевантних научних информација - употребу научног језика и примену академских стандарда у различитим видовима стручне и научне комуникације - припрему усменог саопштења, писање научног чланка и предлога истраживачког пројекта - примену принципа отворене науке и депоновање радова и података у репозиторијуме
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса буде способан да: - компетентно користи различите изворе научних информација у циљу сталног образовања и професионалног усавршавања - развије креативан критички став према доступним изворима информација, успешно препознаје релевантне налазе и теоријске приступе, ефикасно издваја релевантне истраживачке проблеме - поштује принципе академске честитости и етичности у спровођењу истраживања и објављивању резултата - самостално примењује рачунарске програме за припрему и презентовање резултата сопственог истраживања у различитим формама (научни чланак, усмено саопштење, постер) - примењује у промовише принципе отворене науке у научним истраживањима
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Извори научних информација у дигиталном добу (библиографске базе и институционални репозиторијуми); 2. Критички приступ научним информацијама (критеријуми и мерила утицајности научног рада); 3. Основни принципи отворене науке (отворени приступ, отворени подаци, отворена методологија, отворено рецензирање, алтернативна метрика); 4. Организација сопствене тематске библиографије (стандарди навођења референци, софтвер за управљање библиографским подацима); 4. Језик и стил научног изражавања (АПА стандарди, тезауруси психолошких термина); 5. Презентовање научних информација (елементи усменог саопштења, програми за израду презентација); 6. Етичке смернице за објављивање рада; 7. Истраживачки пројекти и тимски рад (организација радног окружења, планирање и надгледање пројеката); <i>Практична настава</i> 1. Претраживање библиографских база и других извора научних информација (PsycARTICLES, APA Thesaurus); 2. Употреба библиографских база података за вредновање науке (Web of Knowledge, Scopus, SCIndeks); 3. Употреба библиографских података за мапирање научних дисциплина и препознавање актуелних истраживачких тема (VOSviewer); 4. Самостална припрема библиографије (Zotero); 5. Напредне функционалности програма из пакета Microsoft Office; 6. Нелинеарни и интерактивни модели презентација (Prezi, Mentimeter); 7. Пререгистрација истраживања и употреба репозиторијума за депоновање научних

радова и података (<https://open.uns.ac.rs>, OSF, Zenodo, Mendeley, Figshare)

Литература

Екснер, А. (2016). *Увод у објављивање научних публикација - претходна искуства, концепти, стратегије*. Београд: Центар за промоцију науке.

Bartling, S., & Friesike, S. (2014). *Opening science: The evolving guide on how the internet is changing research, collaboration and scholarly publishing*. Heidelberg: Springer Open.

American Psychological Association. (2009). *Publication manual of the American Psychological Association (6th ed.)*. Washington, DC: APA.

Phelps, R., Fisher, K. & Ellis, A. (2007). *Organizing and managing your research: A practical guide for postgraduates*. London: Sage.

Sternberg, R. J. & Sternberg, K. (2010). *The Psychologist's Companion: A Guide to Writing Scientific Papers for Students and Researcher*. Cambridge: Cambridge University Press.

Студијски програм : Психологија
Назив предмета: Стручна пракса
Статус предмета: обавезни за Модул примењених психолошких истраживања
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета Упознавање студента са специфичностима рада психолога у институцијама које се баве истраживачком активнишћу у области психологије. Циљ је упознавање студената са садржајем посла и типичним задацима психолога у датим институцијама. Оспособљавање студента за примену знања и вештина из психолошке методологије и статистике у конкретном професионалном окружењу.
Исход предмета На крају стручне праксе се очекује да студент буде оспособљен да: Покаже разумевање специфичности задатака психолога у конкретном професионалном окружењу. Спроводи процедуру прикупљања, припреме и анализе података под супервизијом у конкретном професионалном окружењу. Самостално обавља истраживачке задатке за које је оспособљен током основних студија. Покаже разумевање специфичности комуникације са сродним струкама и вештину учествовања у тимском решавању истраживачких проблема.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Припрема за одлазак на праксу која подразумева упознавање са истраживањима које се спроводе у институцији, читање материјала који је предложен од стране ментора како би студенти употпунили своја знања о конкретној проблематици. <i>Практична настава</i> Опсервација посла психолога у институцијама које се баве базичним и примењеним психолошким истраживањима. Спровеђење процедуре прикупљања и припреме података под супервизијом психолога ментора. Спровођење статистичких анализа под супервизијом психолога или саветника ментора. Учешће на састанцима стручних тимова институције у којој студент обавља праксу. Помагање психологу ментору у обављању административних послова. Писање извештаја о обављеној пракси.
Литература

Студијски програм : Психологија
Назив предмета: Технике анкетних истраживања
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 5
Услов: Положен колоквијум
Циљ предмета Овладавање основним принципима и техникама анкетних истраживања, начином њихове конструкције, спровођења и евалуације.
Исход предмета Студент ће познавати основне принципе анкетних истраживања и бити у стању да припреми, конструише и евалуира једноставније анкете и припреми прикупљене податке за статистичку обраду. Студент ће бити способан да учествује у припреми и спровођењу сложенијих анкетних истраживања те да сарађује и о њима дискутује са професионалцима који се баве анкетним истраживањима.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Када спровести анкетно истраживање; Елементи и фазе анкетног истраживања; Популација и узорковање (циљна популација, оквир узорковања, врсте узорака, зависност грешке узорковања од нацрта узорковања.); Грешка покривености, грешка неодговора и грешка мерења; Укупна грешка анкете; Методе прикупљања података; Когнитивни процес одговарања на ставке (питања). Неоговори у анкетним истраживањима; Анкетни упитници, анкетни интервју; Евалуација анкетних истраживања - методе прелиминарних истраживања; Улога анкетара; Припрема прикупљених података за статистичку обраду (пречишћавање и третман недостајућих података); Мотивација испитаника за учешће у анкети; Писање извештаја о анкетном истраживању. <i>Практична настава</i> Планирање(израчунавање) потребне величине узорка; Упознавање са софтвером за спровођење онлајн анкете (LimeSurvey, Гугл упитници), креирање и администрација онлајн анкете; Персонализација позива на анкету; Пречишћавање и припрема података за анализу; Третман недостајућих података
Литература Јаничић Б. (2019). Основе анкетних истраживања, Филозофски факултет у Новом Саду, ISBN 978-86-6065-533-4 i URL http://digitalna.ff.uns.ac.rs/sadrzaj/2019/978-86-6065-533-4 Додатна литература Одабрани чланци из научних часописа и зборника

Студијски програм : ОАС Психологија
Назив предмета: Процена личности
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 5
Услов:
Циљ предмета а) Упознавање студената: • са различитим парадигмама и инструментаријумом за процену личности • са принципима конструкције и интерпретације мерних инструмената за процену личности • са принципима примене процене личности у области професионалне оријентације и селекције • са могућностима примене процене личности у области психолошког саветовања б) Оспособљавање студената: • за самостални одабир и примену различитих техника за процену личности • за самосталну интерпретацију података добијених различитим техникама за процену личности
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса буде способан да: • Самостално одабира и примењује инструменте за процену личности у различитим областима примењене психологије • Самостално интерпретира резултате процене и предлаже одговарајуће поступке на основу интерпретације
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> <i>Парадигме за процену личности: теорије и системи личности као референтни оквири за процену личности</i> <i>Инструментариј за процену личности: упитници личности, интервју, пројективне технике</i> <i>Процена личности у контексту различитих проблема примењене психологије: клинички контекст, организацијски контекст</i> <i>Проблеми у вези са интерпретацијом података о личности и доношења одлука на основу резултата процене</i> <i>Практична настава</i> <i>Начини скоровања инструмената за процену личности, интерпретација добијених података, конструкција мерних инструмената, студија случаја и писање извештаја</i>
Литература Смедеревац, С. и Митровић, Д. (2018). <i>Личност - методи и модели</i> (треће измењено и допуњено издање). Београд: Центар за примењену психологију. Смедеревац, С., Митровић, Д. и Чоловић, П. (2010). <i>Великих пет плус два - примена и интерпретација</i>. Београд: Центар за примењену психологију. Wiggins, J.(2003). <i>Paradigms of personality assessment</i>. New York: The Guilford Press.

Студијски програм : Психологија
Назив предмета: Предшколска психологија
Статус предмета:обавезан (на модулу)
Број ЕСПБ: 5
Услов:
Циљ предмета Систематизација знања о раном развоју и учењу и примена теоријских приступа у разумевању детињства на функционисање система предшколског васпитања и образовања; разумевање улоге система предшколског васпитања и образовања у систему бриге о деци и у подршци породици; разумевање водећих парадигми предшколског образовања и васпитања и улоге стручног сарадника у обезбеђивању квалитета инклузивног предшколског образовања васпитања.
Исход предмета Након одслушаног курса студенти ће: имати систематизована знања о раном развоју и учењу, различитим парадигмама предшколског образовања и васпитања и интеграцији са другим системима бриге о деци (социјална заштита, здравствени) и системом ране интервенције; имати вештине у области планирања транзиција за дете и породицу, планирања укључивања и подршке породици, обезбеђивања квалитета програма предшколске установе- раду са васпитачима, породицама и заједницом.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Парадигме предшколског васпитања и образовања; Функције вртића; Праведност и доступност система предшколског васпитања и образовања; Добробит и учешће детета; Односи у вртићу; Грађење програма у вртићу; Транзиције из породице у вртић , унутар система предшколског васпитања и образовања, ка систему основног образовања; Укључивање и подршка породицама; Инклузивна пракса вртића <i>Практична настава</i> Анализа програма предшколског васпитања и образовања; Диверсификација; Пројектни приступ учењу; Приче о учењу- документовање васпитно образовног процеса и грађење портфолиа детета; планирање транзиција за дете и породицу; планирање укључивања породице и подршке породици; планирање и реализација додатне подршке деци и породицама; подршка квалитету васпитно образовног процеса
Литература Вудхед М.(2012).Различите перспективе о раном детињству: теорија, истраживања и политика.Београд, ЦИП Михић И.(2016). Вртић као сигурна база: адаптација деце након јасленог узраста. Нови Сад, Филозофски факултет Павловић Бренеселовић Д., Крњаја Ж.(2017). Калеидоскоп: основе диверсификованих програма предшколског васпитања и образовања. Београд, Институт за педагогију и андрагогију Павловић Бренеселовић Д. (2012). Односи на раним узрастима. У: А.Бауцал (ур).Стандарди за развој и учење деце раних узраста у Србији. Београд, Филозофски факултет Крњаја Ж., Павловић Бренеселовић Д. (2013) Где станује квалитет 1: Политике грађења квалитета у предшколском васпитању. Београд, Институт за педагогију и андрагогију (одабрана поглавља) Михић И., Бранковић Ј.(2017). „Посетите нас“-специјализовани програм кућних посета намењен обухвату деце из ризичних група. Београд, Удружење стручних сарадника и сарадника предшколских установа

Студијски програм : ОАС Психологија – модул Развојна и Педагошка психологија
Назив предмета: Школска психологија - методика рада школског психолога
Статус предмета: обавезни на модулу Развојна и Педагошка психологија
Број ЕСПБ: 5
Услов:-
Циљ предмета Упознавање студената са: доменом рада школског психолога; психолошким инструментима и техникама за испитивање способности, личности, академских вештина и социо-емоционалног и бихевиоралног функционисања који су стандардизовани за популацију деце и адолесцената из Србије; са начинима вођења досијеа о ученику; са техникама корективног рада усмереног на отклањање тешкоћа у учењу. Оспособљавање студента за: свеобухватно сагледавање карактеристика и потенцијала ученика у складу са стандардима психолошке струке; за самостално решавање васпитно-образовних проблема у складу са стандардима психолошке струке.
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса: - познаје све релевантне области и аспекте рада школског психолога у основним и средњим школама; - идентификује области примене различитих психолошких инструмената за децу и адолесценате и познаје њихове карактеристике и начине примене; - да креира програм тестирања ученика у складу са постављеним циљевима; - да компетентно примењује психолошке инструменте за децу и адолесценате и интерпретира резултате у складу са стандардима психолошке струке; - да објективно анализира способности ученика, његове академске вештине и социо-емоционално функционисање у школи и на основу тога предлаже мере и интервенције за оптималну реализацију ученикових развојних потенцијала; - да самостално конципира предлог психолошко-педагошке интервенције у складу са идентификованим проблемима у понашању, тешкоћама у учењу или развојним потребама ученика.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> - Дефиниције школске психологије; разликовање школске психологије од сродних дисциплина; - Подручја рада школског психолога; етичка и правна питања у вези са радом школског психолога; - Начини континуираног праћења ученика – циљеви, садржај, елементи и начин вођења ученичког досијеа; - Процена интелектуалних способности ученика - задавање, оцењивање и интерпретација података добијених применом тестова за мерење интелигенције у развоју стандардизованих на нашој популацији деце и адолесцената; - Процена особина личности на основношколском узрасту; процена социо-емоционалног и бихевиоралног функционисања ученика; - Одређење, елементи и детерминанте зрелости деце за школу; тестови за процену зрелости деце за школу који се користе у школском систему Србије; садржај и ефекти припремних програма за школу - Усвајања академских вештина: предуслови овладавања читањем, писањем и рачунањем; усвајање математичких концепата; развој математичке анксиозности код ученика; процена овладаности академским вештинама; - Процена егзекутивних функција у школском контексту; бихевиорални инвентари за процену егзекутивних функција код деце и адолесцената, егзекутивне функције и тешкоће у учењу и савладавању градива; - Корективни третмани тешкоћа у учењу. <i>Практична настава</i> Вежбање примене психолошког инструментарија и интерпретације добијених резултата; принципи вођења полустандардизованих интервјуа са родитељима и ученицима; писање налаза и мишљења на основу психолошких процена
Литература - Коцопељић, Ј. (2008). Метајезички аспекти зрелости за полазак у школу. Савез педагошких друштава

Војводине, Нови Сад.

- Товиловић, С., Бауцал, А. (2007). *Процена зрелости за школу*. Центар за примењену психологију, Београд.
- Vasta, R., Haith, M.M., Miller, S.A. (2005). *Dječija psihologija*. Jastrebarsko: Naklada Slap.
- Коцопељић, Ј. (2013). Претпоставке за усвајање вештине читања. (стр. 120-144). У Д. Лаловић (ур.). Теоријски и примењени аспекти психологије читања. Универзитет у Београду – Филозофски факултет, Институт за психологију, Академска мисао, Београд.
- Peacock, G.G, Ervin, R.A., Daly, E.J. & Merrell, K.W. (2010). *Practical handbook of school psychology: efective practices for 21st century*. New York: The Guilford Press.
- Flanagan, D.P., Kaufman, A.S. (2012). *WISC-IV: Osnove procenjivanja*. Jastrebarsko: Naklada Slap.
- Биро, М. (1997). Приручник за РЕВИСК. Београд: Друштво психолога Србије.
- Meltzer, L. (2007). *Executive Function in Education: From Theory to Practice*

Студијски програм : Психологија
Назив предмета: Клинички практикум
Статус предмета: Обавезан на клиничком модулу
Број ЕСПБ: 6
Услов: Одслушани: Клиничка процена интелигенције и Клиничка процена личности
Циљ предмета Упознавање студента: • са садржајима, задацима и методама посла клиничког психолога, • са основним контекстима клиничке процене и задацима типичним за сваки контекст (контекст менталног здравља, контекст социјалне заштите, здравствени контекст и форензички контекст), • са теоријским, практичним и етичким могућностима и ограничењима студије случаја у различитим клиничким контекстима. Оспособљавање студента: • за комплетну клиничку процену појединаца који се налазе у стању акутне и продужене емоционалне патње • за селекцију података добијених из различитих извора процене, њихову коначну интеграцију и целовиту и смисаону интерпретацију у форми налаза и мишљења психолога; • за препознавање и решавање различитих методолошких и етичких проблема клиничке процене конкретних клијената • за доношење релевантних клиничких одлука и препорука у различитим контекстима клиничке процене у сврху очувања и унапређења благостања клијената.
Исход предмета Од студента се очекује да након одслушаног курса буде способан да: • Покаже свеобухватно и детаљно познавање и разумевање теоријског, методолошког и емпиријског статуса клиничке методе, • Покаже познавање и разумевање садржине широког спектра послова клиничког психолога, • Самостално организује и спроводи комплетну психолошку експлорацију клијента, Покаже разумевање клијента, његовог функционисања и исказаних проблема у развојном и актуелном животном контексту клијента и његовог окружења. • Покаже познавање и разумевање и вештину практичне примене индивидуалне процене комплексне психодинамике и структуре личности испитаника, Врши интеграцију података из различитих теоријских оквира, • Селекционише дијагностичке процедуре у складу са сврхом испитивања. На основу прикупљених података о клијенту самостално спроводи клиничку студију случаја, пише налаз и мишљење и предлаже избор и план третмана, • Учествује у тимском раду и развија адекватну комуникацију са сродним струкама
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> • Садржај посла и типични задаци клиничког психолога у медицинском и ванмедицинском оквиру. Типични контексти клиничке процене: контекст менталног здравља, форензички контекст, здравствени контекст и контекст социјалне заштите. Типични задаци психолога специфични за сваки контекст клиничке процене. • Батеријски приступ у психодијагностици. Фазе процеса клиничке процене. Принцип селекције и организације техника. • Интеграција података: Начини интеграције. Нивои интеграције података. Проблеми интеграције. • Налаз и мишљење психолога. Питања на која треба да одговори налаз и мишљење. Основни захтеви налаза и мишљења. Садржај извештаја психолога.

- Психодијагностика у служби психотерапије. Процена спремности клијента за психотерапију.

Практична настава

Анализа садржаја посла клиничког психолога на конкретним примерима, семинарске дискусије, анализа клиничких досијеа, примена и анализа батерије ТТС, опсервационе посете одговарајућим институцијама и спровођење комплетне процедуре клиничке процене личности, израда клиничког досијеа о клијенту.

Литература

Гаврилов-јерковић, В. (2008). Клиничко-психолошки практикум –процедура и контексти клиничке процене. Нови Сад: Футура публикације.

Nietzel, M.T., Bernstein, D.A. i Milich, R. (2002). Uvod u kliničku psihologiju. Zagreb: Naklada Slap. (odabrana poglavlja)

Одговарајући приручници за самоописне инструменте и пројективне технике.

Студијски програм : Психологија
Назив предмета: Основни курс из Когнитивно бихевиоралне психотерапије
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 5
Услов:
Циљ предмета упознавање студената са базичним принципима, варијететима и техникама Когнитивно бихевиоралне психотерапије
Исход предмета од студента се очекује да на крају курса: познаје и разуме базичне принципе КБТ; процењује клијентов проблем у форми КБТ модела емоционалног поремећаја; познаје структуру КБТ сеансе; примењује базичне технике когнитивне реструктуриације
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Претече и развој КБТ; Варијетети КБТ; Основне поставке КБТ; Упознавање са главним правцима развоја и модалитетима КБТ из сва три развојна таласа; Основе Бековог модела Когнитивне терапије; Принципи и технике Рационално-емотивне бихевиоралне терапије; АБЦ модел емоционалног поремећаја; Структура терапијске сеансе; Идентификација и оспоравање ирационалних уверења; Типови домаћих задатака у КБТ <i>Практична настава</i> демонстрација базичних когнитивно бихевиоралних процедура и техника, анализа АБЦ модела емоционалних поремећаја, демонстрација корака терапијске сеансе, практичне вежбе когнитивне реструктуриације
Литература Когнитивно-бихевиоралне терапије данас: развој и промене (2015). (уред. Вукосављевић-Гвозден, Т.) Институт за психологију, Београд Вукосављевић-Гвозден, Т. (2009). Теорија и пракса РЕБТ. Креативни центар, Београд пратећи материјали са предавања и вежби

Студијски програм : Основне академске студије психологије
Назив предмета: Регрутација и запошљавање
Статус предмета: обавезни у оквиру И/О модула
Број ЕСПБ: 6
Услов: Увод у Менаџмент људских ресурса; испуњена предиспитна обавеза – групна презентација пре полагања испита
Циљ предмета СТИЦАЊЕ НАПРЕДНИХ ПСИХОЛОШКИХ И ЗНАЊА ИЗ ДРУГИХ ОБЛАСТИ ПОТРЕБНИХ ЗА: 1) РАЗУМЕВАЊЕ ОРГАНИЗАЦИЈСКОГ КОНТЕКСТА У КОМЕ СЕ ОДВИЈА ПРОЦЕС ПРЕПОЗНАВАЊА И ПРИБАВЉАЊА ТАЛЕНТОВАНИХ КАНДИДАТА; 2) ОВЛАДАВАЊЕ ВЕШТИНАМА ОСМИШЉАВАЊА И СПРОВОЂЕЊА КОМПЛЕТНОГ ПРОЦЕСА РЕГУТАЦИЈЕ И СЕЛЕКЦИЈЕ.
Исход предмета Студенти ће након предмета бити у стању да: • разумеју стратешке аспекте планирања људских ресурса • креирају оглас за посао у контексту брендирања послодавца • демонстрирају познавање напредних техника и алата у селекцији, попут интервјуисања, психолошког тестирања, центара процене и др. • спроведу комплетан процес препознавања и прибављања топ талената
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> • стратешки аспекти планирања људских ресурса • анализа посла • типови и извори регрутације • брендирање послодавца • методе и технике процене кандидата • запошљавање и "onboarding" • евалуација процеса регрутације и селекције <i>Практична настава</i> • алати за процену талената • креирање огласа за посао • увежбавање техника и алата у процени кандидата (интервјуисање, психолошко тестирање, центри процене и др.)
Литература • белешке са предавања • Деслер, Г. (2007). <i>Основи менаџмента људских ресурса</i>. Београд: Дата статус. • Torrington, D., Hall, L., Taylor, S. & Atkinson, C. (2014). <i>Human resource management</i>. Harlow: Financial Times Prentice Hall.

Студијски програм : Основне академске студије психологије
Назив предмета: Тренинг и развој запослених
Статус предмета: обавезни у оквиру И/О модула
Број ЕСПБ: 6
Услов: Увод у Менаџмент људских ресурса; испуњена предиспитна обавеза – групне презентација пре полагања испита
Циљ предмета Усвајање напредних психолошких знања у анализи потреба, дизајнирању и реализацији тренинга у организацијама, ради стицања неопходних вештина за ефикасно обављање посла. Упознавање са савременим принципима развоја запослених, ради унапређења организацијске ефикасности и креирања подстицајних услова рада.
Исход предмета Студенти ће бити у стању да примене технике анализе потреба и препознавања организацијских проблема који су најчешће тема тренинга у организацијама, да прођу кроз све фазе креирања тренинга у организацијском контексту и да демонстрирају разумевање различитих стратегија развоја запослених у организацијама.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> • креирање развојних планова за појединце и организације; • управљање талентима; • најчешће теме тренинга у организацијама; • анализа потреба за обуком; • планирање и дизајн обуке; • методе обуке; • спровођење и евалуација тренинг програма • изазови у реализацији тренинг програма <i>Практична настава</i> • испитивање потреба за обуком код одабране циљне групе • креирање тренинг плана који одговара испитаним потребама
Литература • Torrington, D., Hall, L., Taylor, S. & Atkinson, C. (2014). <i>Human resource management</i>. Harlow: Financial Times Prentice Hall. • Dessler, G. (2007). <i>Osnovi menadžmenta ljudskih resursa (prevod)</i>. Beograd: Data status. • Белешке

Студијски програм : Психологија
Назив предмета: Интеракција човек-рачунар
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета а) Упознавање студента са: - концептом "свеприсутног рачунарства" и психолошким аспектима интеракције човека и рачунара - проблемима и темама којима се бави интеракција човек-рачунар као гранична научна дисциплина - савременим технологијама и методама које се примењују у развоју и евалуацији рачунарских интерфејса б) Оспособљавање студента за: - разумевање кључних психолошких, социолошких и културолошких импликација "свеприсутног рачунарства" и интеракције човека са рачунарима, односно рачунарским програмима - примену основних техника и стандарда у дизајнирању рачунарских интерфејса прилагођених кориснику - објективну евалуацију хардверских и софтверских компоненти рачунарских система са аспекта употребљивости
Исход предмета - разуме основне концепте везане за интеракцију човека и рачунара, а посебно значај и допринос психолошких истраживања развоју ове области - самостално примењује једноставне програмске језике за развој рачунарских интерфејса - самостално организује и спроводи евалуацију рачунарских интерфејса
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Појам интеракције човек-рачунар као интердисциплинарне научне области и допринос психолога развоју области; 2. Теоријски модели комуникације човека и рачунара (Модел прихватања рачунарских система, Модел когнитивног и информационог простора, Модел људског процесора); 3. Психологија као наука о дизајну; 4. Стандарди, принципи, водичи и препоруке доброг дизајна; 5. Експертска и корисничка евалуација рачунарских интерфејса (хеуристика, когнитивни пролаз, моделирање, процењена употребљивост, делотворност, ефикасност, задовољство); 6. Детерминанте корисничког искуства (структура садржаја, архитектура информација, типографија, интерактивни дизајн); 7. Дизајн усмерен на емоције (висцерални, бихејвиорални и рефлексивни нивои дизајна) <i>Практична настава</i> 1. Анализа различитих облика рачунарских интерфејса и дискусија о њиховим предностима и недостацима; 2. Упознавање са основама објектно оријентисаних језика у Windows и Android окружењима (Visual Basic for Applications и MIT App Inventor); 3. Дизајнирање графичког интерфејса у веб окружењу и употреба типографије (HTML и CSS језици); 4. Развој једноставних интерактивних веб интерфејса (JavaScript); 5. Дизајн информација и креирање структуре садржаја (сортирање картица, дизајн прототипа) 6. Процена задовољства корисника рачунарских система и процена делотворности и ефикасности система (анализа лог датотека уз помоћ сервиса Google Analytics).
Литература Шнајдерман, Б. и Плезент, К. (2005). <i>Дизајнирање корисничког интерфејса</i>. Београд: ЦЕТ. (одабрана поглавља) Norman, D. (2004). <i>Emotional design: Why we love or hate everyday things</i>. New York: Basic Books. (одабрана

поглавља)

Dix, A., Finlay, J., Abowd, G. D., and Beale, R. (2004). *Human-computer interaction*. Harlow: Pearson Education.
(одабрана поглавља)

Студијски програм : Психологија
Назив предмета: Еволуциона психологија
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета Упознавање студената са: а. основама теорије еволуције и историјатом еволуционе психологије и еволуционог приступа психолошким феноменима б. полазним постакама еволуционе психологије в. концепцијама базичних психичких процеса и функција, способности и диспозиција и различитих облика понашања у оквиру еволуционе психологије г. резултатима емпиријских провера претпоставки проистеклих из еволуционе психологије д. алтернативним и комплементарним еволуционим приступима људском понашању Оспособљавање студената за: а. уочавање значаја еволуционог приступа психичким појавама и процесима б. компарацију и критичку евалуацију еволуционог и алтернативних објашњења људског понашања в. критичку анализу истраживања спроведених у оквиру еволуционог и блиских приступа
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса буде способан да: а. наведе основне поставке теорије еволуције и опише развој еволуционе мисли у психологији б. наведе и објасни основне претпоставке еволуционе психологије в. дефинише и објасни концепције различитих психичких функција и облика понашања проистекле из еволуционог приступа г. аргументовано дискутује и критички евалуира емпиријске евиденције које стоје у основи еволуционе психологије д. пореди и критички процењује предности и недостатке еволуционог и алтернативних објашњења различитих аспеката људског понашања
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Основе биолошке теорије еволуције: варијација, адаптација, природна и сексуална селекција; Развој еволуционог приступа у психологији: компаративна психологија, етологија, социобиологија, бихејвиорална екологија, еволуциона психологија, коеволуција гени-култура; Претпоставке еволуционе психологије: људска природа, средина еволуционе адаптираности, модулarna хипотеза, обрнути инжињеринг; Идентификација адаптивних проблема; извори и методе тестирања еволуционих хипотеза; Концепције психичких функција у еволуционој психологији: когниција и способности, афективномотивациони процеси, конативне и личносне диспозиције; Еволуциони приступ социјално релевантном понашању: кооперација и конкуренција, алтруизам, агресивност и доминација, морално понашање; Еволуциона психологија партнерства и породице: међуполна и унутарполна конкуренција, сексуалне стратегије и избор партнера, породични конфликти; Еволуциони и алтернативни приступи експланацији људског понашања - предности и недостаци.
<i>Практична настава</i> Литература Бас, Д.М. (2012). <i>Еволуцијска психологија: Нова знаност о уму</i> . Јастребарско: Наклада Слaп. Laland, K.N. & Brown, G.R. (2011). <i>Sense and nonsense: Evolutionary perspectives on human behaviour</i> . London: Oxford University Press.

Студијски програм : ОАС Психологија
Назив предмета: Бихејвиорална генетика
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета Циљ предмета је упознавање студената са основним принципима савремене квантитативне и молекуларне бихејвиоралне генетике. Студенти би требало да се упознају с методима бихејвиорално-генетичких истраживања, као и са основним резултатима досадашњих истраживања у овој области. Такође, циљ је да се студенти оспособе за разумевање веза између генотипских и фенотипских одлика.
Исход предмета Од студента се очекује да на завршетку курса покаже свеобухватно разумевање принципа моногенског и полигенског наслеђивања, епигенетског наслеђивања, различитих појмова из области квантитативне и молекуларне бихејвиоралне генетике и популационе генетике, као и познавање метода и резултата истраживања у области квантитативне и молекуларне бихејвиоралне генетике.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Процес наслеђивања – основни принципи и механизми; Основи популационе генетике; Методи истраживања у квантитативној бихејвиоралној генетици – студије близанаца, студије усвојеника, комбиновани дизајни; Молекуларна бихејвиорална генетика – истраживање ефеката специфичних гена на различите фенотипске манифестације, генска основа особина личности, когнитивних способности, менталних поремећаја; Епигенетско наслеђивање <i>Практична настава</i>
Литература Смедеревац, С. и Митровић, Д. (2018). Личност - методи и модели (треће допуњено и измењено издање). Београд: Центар за примењену психологију. Туцић, Н. и Матић, Г. (2005). О генима и људима. Београд: Центар за примењену психологију. Plomin, P., DeFries, J. C., McClearn, G. E. & McGuffin, P. (2008). Behavioral genetics. New York: Worth Publishers. Saudino, K. J. (2005) Behavioral genetics and child temperament. Journal of Developmental and Behavioral Pediatrics, 26, 214-223.

Студијски програм : Основне академске студије психологије
Назив предмета: Еколошка психологија
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета Предмет је осмишљен да помогне студентима да разумеју различите перспективе у интеракцији човек - животна средина, као и да стекну увид у то на који начин животна средина утиче на људско понашање и благостање.
Исход предмета Од студената се очекује да на крају курса: - покажу разумевање основних концепата и перспектива у интеракцији човек - животна средина - демонстрирају познавање принципа који детерминишу понашање човека према животној средини - покажу разумевање ефеката које животна средина има на човека, његово понашање и благостање
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> • принципи и методе еколошке психологије • ефекти природе на здравље и благостање човека • повезаност човека са природом и перцепција природних предела • урбани екосистеми и њихов утицај на човека • еколошки дизајн • вредности, друштвене норме и друге детерминанте про-еколошког понашања • модели промене и подстицања про-еколошког понашања • активизам и про-еколошки покрети
Литература • Белешке • Steg, L., van de Berg, A.E. & de Groot J.I.M. (2012). <i>Environmental Psychology: An Introduction</i>. Chichester: Wiley.

Студијски програм : Психологија
Назив предмета: Здравствена психологија
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ:3
Услов:
Циљ предмета а) Упознавање студената: -са улогом и могућношћу примене психологије у области соматске медицине -са основним принципима психолошког приступа и спровођења интервенција са оболелим и/или хоспитализованим пацијентима -са интеракцијом биолошких, психолошких и социјалних фактора који учествују у настанку, одражању, лечењу и рехабилитацији -са факторима који учествују у успостављању, одржавању и промоцији здравља б) Оспособљавање студената: -да стечена и раније усвојена психолошка знања и вештине примењује у медицинским условима -да компетентно делује у процесу превенције и промоције здравља -да самостално проучава релевантну литературу а у циљу креирања програма промоције здравља и превенције болести
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса буде способан да: -препозна домene соматске медицине у којима постоји могућност ефективног психолошког деловања -дефинише психолошке проблеме и начине за њихово превазилажење у области различитих соматских обољења која укључују психолошку интервенцију -дефинише, одабира и спроводи интервенције од значаја за оболеле и/или хоспитализоване пацијенте и чланове његове породице -креира програме промоције здравља и превенције болести
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> -Психологија у здравству (психосоцијалне компоненте телесне болести, стрес и телесно здравље, нови модели здравља и болести, позитивна психологија и здравље) -Психонеуроимунологија -Психологија болесника (адаптација болесника на болест, комуникација медицинског особља и пацијента, припрема пацијента за медицинске процедуре, психологија хроничних болесника, суочавање са смрћу) -Придржавање савета лекара и препреке -Рад са специјалном популацијом (кардиоваскуларни пацијент, канцер, ХИВ) -Превенција телесних болести (истраживање фактора ризика) -Промоција здравља (фактори који утичу на развој здравих животних навика и животног стила, утицај животног доба на животни стил, механизми превладавања) <i>Практична настава</i> планирање промотивних и превентивних активности у сврху очувања физичког здравља
Литература

Бергер, Д. (1997). *Здравствена психологија*. Београд: Друштво психолога Србије
Ogden, J. (2007). *Health psychology* (Fourth Edition). Maidenhead: Open University Press
Friedman, H. S. (2011). *The Oxford handbook of health psychology*. Oxford University Press
Članci

Студијски програм : Психологија
Назив предмета: Психолошке интервенције за кризу и трауму
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Присуство на настави, колоквијум
Циљ предмета Упознавање студената: - са појмом психолошке прве помоћи након кризних догађаја, - са циљевима кризних интервенција, - са начинима спровођења различитих врста кризних интервенција, - са планирањем и спровођењем кризних интервенција за индивидуе и групе, - са планирањем и спровођењем кризних интервенција на нивоу установе , - са планирањем и спровођењем кризних интервенција на нивоу локалне заједнице, - са поступком сажете психолошке интеграције за трауму, - са различитим интервенцијама за психолошку трауму.
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса буде способан: - да пружи психолошку прву помоћ након кризног догађаја, - да уме да примени специфичне поступке у оквиру кризних интервенција, - да овлада основима планирања и спровођења кризних интервенција на нивоу установе и локалне заједнице, - да зна да изврши евалуацију кризних интервенција, - да зна да примени различите интервенције за психичку трауму, - да овлада поступком сажете психолошке интеграције трауме.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Разликовање сродних појмова из области кризе и трауме; Психолошка прва помоћ; Циљеви кризних интервенција; Карактеристике успешних кризних радника; Начини спровођења кризних интервенција; Планирање и спровођење кризних интервенција на нивоу установе и на нивоу локалне заједнице; Интервенције за психолошку трауму; Сажета психолошка интеграција трауме; Подстицање посттрауматског раста. <i>Практична настава</i> Дискусија о садржајима теоријске наставе, вежбање спровођења кризних интервенција.
Литература Dattilio, F. M., Freeman, A. (2011): Kognitivno-bihevioralne strategije u kriznim intervencijama, Naklada Slap, Jastrebarsko (odabrana poglavlja) Арамбашић, Л. (2012): Психолошка прва помоћ након кризних догађаја - Водич кроз психолошке кризне интервенције у заједници, Наклада Слап, Јастребарско (одабрана поглавља) Арамбашић, Л. (2000): Психолошке кризне интервенције, Друштво за психолошку помоћ, Загреб, (одабрана поглавља)

Студијски програм : Психологија
Назив предмета: Псеудонаука и психологија
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема
Циљ предмета Упознавање студената са: - основним карактеристикама науке као друштвене делатности - разликама између научног и псеудонаучног приступа - историјом злоупотреба псеудонаучних пракси у психологији - најчешћим облицима псеудонаучних пракси блиских психологији - механизмима и процесима развоја и усвајања псеудонаучног мишљења - митовима у популарној психологији
Исход предмета Од студента се на крају курса очекује да буде способан да: - разуме разлике између научног и псеудонаучног приступа психологији - разуме узроке, процесе и динамику псеудонаучног размишљања - критички анализира различите псеудонаучне праксе у психологији и блиским дисциплинама - разуме принципе и мотиве употребе и злоупотребе психологије и псеудонаучних пракси
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Карактеристике и основни принципи науке; Разлике друштвених и природних наука; Карактеристике псеудонаучних приступа разумевању и објашњавању човека; Принципи, механизми и мотиви развоја псеудонаучног размишљања; Историја псеудонаучних пракси и злоупотреба у психологији (примери френологије, спиритуализма, еугенике, дијанетике); Парапсихологија: историјат, основне претпоставке, експериментална истраживања; Астрологија: основне претпоставке и истраживања; Злоупотребе у области психолошке процене и дијагностике (примери и анализа псеудонаучних тестова); Злоупотребе у области психотерапије (примери и анализа псеудонаучних психотерапија); Злоупотребе позитивне психологије; Научност и псеудонаучност у популарној психологији; Псеудонаучност у учењима и пракси мотивационих говорника, животних учитеља и гуруа; Псеудонаучност психолога у медијима. <i>Практична настава</i>
Литература Eysenck, H. J. (1980). <i>Upotreba i zloupotreba psihologije</i> . Zagreb: Naprijed. (одабрана поглавља) Sagan, C. (2013). <i>Svijet progonjen demonima – Znanost kao svijeća u tami</i> . Zagreb: Jesenski i Turk. (одабрана поглавља) Stanovich, K. E. (2009). <i>How to think straight about psychology</i> . New York: Allyn & Bacon. (одабрана поглавља) Lilienfeld, S. O., Lynn, S. J., Ruscio, J., & Beyerstein, B. L. (2009). <i>Fifty great myths of popular psychology: Shattering widespread misconceptions about human behavior</i> . Chichester, England: Wiley-Blackwell. (одабрана поглавља) Ruscio, J. (2005). <i>Critical thinking in psychology: Separating sense from nonsense</i> . Pacific Grove, CA: Wadsworth. (одабрана поглавља)

Студијски програм : Психологија
Назив предмета: Крос-културна психологија
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема
Циљ предмета Упознавање студената са: - значајем посматрања и изучавања људског понашања у кроскултурном контексту - утицајем културних чинилаца на различите психолошке појаве и процесе - „емик” и „етик” приступима разумевања људског понашања - антрополошким и социолошким теоријама важним за разумевање психолошких конструката
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса буде способан да: - разуме утицај културних фактора на различите психолошке процесе - анализира и критички евалуира различите теорије и моделе из области крос-културне психологије - критички евалуира примену психолошких модела развијених у Западној култури у другим културама - интегрише базична знања из антропологије, социологије и психологије
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Дефиниција и предмет проучавања крос-културне психологије; Крос-културна психологија, културна антропологија и еволуциона биологија; Методе истраживања у крос-културној психологији; Култура и психички развој; Култура и когнитивни процеси; Култура и личност; Култура и род; Култура, емоције и благостање; Култура, психички поремећаји и ментално здравље; Култура, језик и комуникација; Култура, социјална когниција и интерперсонална понашања; Примена принципа крос-културне психологије у мултикултурним друштвима. <i>Практична настава</i>
Литература Хавиланд, В. А. (2004). <i>Културна антропологија</i> . Јастебарско: Наклада Слап. (одабрана поглавља) Berry, J. W., Poortinga, Y. H., Breugelmans, S.M., Chasiotis, A., & Sam, D. L. (2011). <i>Cross-cultural psychology: Research and applications</i> (3rd edition). Cambridge: Cambridge University Press. (одабрана поглавља) Keith, K. D. (2011). <i>Cross-cultural psychology: Contemporary themes and perspectives</i> . Malden, MA: Wiley-Blackwell. (одабрана поглавља)

Студијски програм/студијски програми : ОАС
Врста и ниво студија: ОАС
Назив предмета: Истраживачки рад у функцији израде дипломског рада (ИР)
Наставник (Име, средње слово, презиме):
Статус предмета:
Број ЕСПБ: 2
Услов:
Циљ предмета овладавање активном применом знања и вештинама неопходним за утврђивање предмета истраживања мањег обима, које укључује планирање истраживања, прикупљање и анализирање литературе, спровођење истраживања и представљања резултата истраживања.
Исход предмета оспособљеност студента за планирање и реализацију теоријског или емпиријског истраживања мањег обима и писање дипломског рада.
Садржај предмета - Дефинисање теме, односно предмета истраживања и у складу с тим избор одговарајућег теоријског оквира и метода и техника истраживања. - Прикупљање и анализирање релевантне литературе. - Израда плана истраживања. - Прикупљање података и спровођење прелиминарних анализа података. - Дефинисање структуре рада (увод, део у коме се презентује теоријска анализа теме или презентују метод и резултати емпиријског истраживања, дискусија, библиографија итд.).
Литература Доступне релевантне референце. Релевантне интернет адресе.

Студијски програм: Психологија
Врста и ниво студија: Основне академске студије
Број ЕСПБ: 4
Циљеви завршног рада: Циљеви завршног рада су: - оспособљавање студената за уочавање релевантних истраживачких тема у области психологије - оспособљавање студената за писмену презентацију релевантних истраживачких тема и проблема у области психологије - оспособљавање студената за спровођење истраживања мањег обима уз коришћење научне и стручне литературе и доступних података
Очекивани исходи: На крају израде завршног рада очекује се да студент буде способан да: - демонстрира познавање претпоставки различитих теоријских система у области психологије и покаже способност њихове компарације и критичке анализе; - самостално претражује литературу у сврху прикупљања теоријске и емпиријске грађе за израду нацрта истраживања у оквиру ког би се анализирао теоријски или емпиријски проблем; - спроведе истраживање од фазе уочавања релевантних истраживачких проблема, преко фазе припреме и анализе података и фазе интерпретације резултата истраживања, до фазе писања завршног рада у коме су презентовани истраживачки проблем, основни резултати и закључци истраживања; - демонстрира способност дискутовања о добијеним резултатима у теоријском и практичном контексту.
Општи садржаји: Завршни рад представља истраживачки рад студента у коме се он упознаје са теоријским оквирима и емпиријским корпусом повезаним са проблемом истраживања. Истраживање које студент спроводи може да буде теоријско и емпиријско. Теоријско истраживање подразумева проучавање релевантне литературе у одређеном научном домену и анализу основних концепата и уочених теоријских и емпиријских проблема у оквиру датог домена. У оквиру теоријског истраживања студент уочава истраживачки проблем, анализира литературу која се односи на истраживачки проблем, интерпретира и дискутује о резултатима. Емпиријско истраживање студент може да спроведе користећи већ постојеће емпиријске податке, при чему то могу бити подаци из репозиторијума отворене науке. У оквиру емпиријског истраживања студент уочава истраживачки проблем, спроводи анализу података, интерпретира и дискутује о резултатима. Након обављеног истраживања студент припрема завршни рад у писаној форми. Завршни рад садржи следећа поглавља: Резиме, Увод, Анализа (део у коме се одабрана тема теоријски анализира) и Дискусија (у случају теоријског истраживања) или Резиме, Увод, Метод, Резултати и Дискусија (у случају емпиријског истраживања). У оквиру уводног дела треба да буду представљене теоријске поставке и претходни резултати описани у релевантној литератури која се односи на истраживачку тему. Уколико рад садржи одељак у коме се тема анализира теоријски у њему треба да су представљене теоријске поставке и претходни резултати описани у релевантној литератури која се односи на истраживачку тему, као и критички осврт на њих. Уколико рад садржи одељке Метод и Резултати, у оквиру њих треба да буде приказан поступак истраживања и

јасно представљени резултати анализе података. На крају рада студент дискутује о резултатима у теоријском и практичном контексту и даје приказ закључака истраживања. Након предаје завршеног рада, завршни рад оцењује трочлана Комисија за одбрану завршног рада, која је састављена од најмање два наставника компетентна за одабрани истраживачки проблем. При оцени завршног рада чланови комисије оцењују квалитет истраживачког нацрта, резултате завршног рада и квалитет њиховог презентовања.
Методe извођења: Менторски рад, самостално претраживање литературе, претраживање грађе, теренски истраживачки рад, консултативни рад са члановима комисије и другим релевантним стручњацима, самостално писање завршног рада.
Оцена (максимални број поена 100) Квалитет нацрта истраживања - 30 поена Завршни рад у писаној форми - 70 поена

